

HELSINGIN YLIOPISTO
MAASEUDUN TUTKIMUS- JA KOULUTUSKESKUS
SEINÄJOKI

SELVITYS ETELÄ-POHJANMAAN KYLISTÄ

Merja Lähdesmäki

Selvitys Etelä-Pohjanmaan kylistä

Sisällys

1.	Selvityksen taustaa.....	2
2.	Kylä ja kylätoiminta.....	3
3.	Empiirisen aineiston hankkiminen ja sen analysointi.....	4
4.	Selvityksen kylät tilastoaineiston valossa.....	6
5.	Selvityksen kylien palvelu- ja infrastruktuuritaso.....	11
6.	Yleiskuva kyselyyn vastanneiden kylien kylätoiminnasta.....	14
7.	Kyselyyn vastanneiden kylien kylätoiminnan elinvoimaisuus....	18
8.	Yhteenveto kyläverkkoselvityksestä.....	42
	Selvityksessä käytetyt lähteet.....	44

Liitteet

Liite 1	Selvityksessä mukana olevat kylät
Liite 2	Kyselylomake
Liite 3	Kyselyyn vastaamatta jättäneet kylät
Liite 4	Selvityksessä käytetty tilastoaineisto

1. Selvityksen tausta

Kyläverkkoselvitys liittyy parhaillaan valmisteilla olevaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan. Maakuntakaava on vuoden 2000 alussa voimaan tulleen maankäyttö- ja rakennuslain mukainen yleispiirteinen suunnitelma maankäytöstä pitkälle tulevaisuuteen. Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen perusteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita (MRL 25§). Maakuntakaavaan liittyen Etelä-Pohjanmaan liitto tilasi Helsingin yliopiston Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskukselta kyläverkkoselvityksen. Tämän selvityksen tarkoituksena on Etelä-Pohjanmaan alueen **kylien elinvoimaisuuden ja kehittämispotentiaalin arviointi**. Selvitystyön tulosten perusteella kylien kehittämistoiminta sekä kehittämistyön vahvuudet ja esteet voidaan paremmin huomioida valmisteilla olevassa maakuntakaavassa.

Kylien kehittämistyöllä on keskeinen sija koko maaseudun elinvoimaisuuden ylläpitämisessä. Vaikka maaseudun kehitys riippuu suuresti ulkoapäin tulevista tekijöistä, silti ratkaisevaa osaa kehityksessä näyttelevät maaseudun asukkaiden asenteet ja oma toiminta elinolojensa hyväksi (Hautamäki 1988, 132). Kylän elinvoimaisuuden tarkastelussa täytyy siten kiinnittää huomio myös kylän asukkaisiin ja heidän toimintaansa; miten aktiivisesti he toimivat oman kylänsä elinolosuhteiden parantamiseksi ja miten paljon he itse ponnistelevat kylänsä kehittämisen eteenpäin viemiseksi. Maaseudun ja siten myös kylien kehittämisen tulisikin lähteä liikkeelle ruohonjuuritasolta eli maaseudun ihmisistä itsestään, sillä uusia ideoita on vaikea tuoda ulkoapäin (Laurila 1994, 8). Kyläläiset nähdään kehittämistyössä subjekteina, jotka omalla toiminnallaan ja aktiivisuudellaan pystyvät merkittävästi vaikuttamaan asuinalueensa viihtyisyyteen ja elinvoimaisuuteen (Nieminen 2000, 120).

Kylien elinvoimaisuuden kannalta kyläläisten yhteistoiminnalla ja kylätoiminnalla on siis ensiarvoisen tärkeä rooli. Kylätoiminnalla on perinteisesti ollut vahva yhteys ihmisten tärkeiksi kokemiin kysymyksiin. Yleisesti kylätoiminnan tarkoituksena on kehittää kylää, lisätä sen elinvoimaa ja ihmisten elämänuskoa. Elinvoima voidaan nähdä siten hyvin toiminnalliseksi: se on erilaisten asioiden yhdessä tekemistä ja tavoittelua. Kylän vireytymisen on ymmärretty vaikuttavan asukkaiden elämän laatuun ja viihtyvytyteen. (Hyyryläinen 2000, 110).

Kylätoiminnan rakenteelliset lähtökohdat sekä resurssit ovat kuitenkin hyvin erilaiset kylästä toiseen. Esimerkiksi kylän väkimäärä asettaa kylätoiminnalle tiettyjä rajoituksia, samoin kylän elinkeinorakenne ja palvelutaso vaikuttavat siihen millaista kylätoimintaa kylässä harjoitetaan. Tämän vuoksi kylätoiminnan tarkastelun ohella selvityksessä pyritään luomaan mahdollisimman kattava kuva tarkastelun kohteena olevien kylien ikä- ja elinkeinorakenteesta sekä työllisyystilanteesta. Tämä kylien ns. rakenteellinen kuvaus luo pohjaa toiminnalliselle kuvaukselle. Sen avulla osoitetaan tarkastelun kohteena olevien kylien erilaisuus.

Vaikka kylien rakenteen kuvauksessa ei tutkimuksen aikataulullisista syistä johtuen kyetä käyttämään kovin monia erilaisia muuttujia, osoittaa tämä kuvaus kuitenkin sen, miten vaikeaa kylien yhteismitallinen tarkastelu on. Tästä syystä selvityksessä ei pyritä vertaamaan kyliä keskenään, eikä myöskään asettamaan niitä keskenään paremmuusjärjestykseen. Tällainen tehtävä olisi tämän selvitystyön aineiston perusteella ollut mahdotonta toteuttaa. Sen sijaan selvityksessä pyritään antamaan kuva kylien elinvoimaisuudesta luonnehtimalla kyliä niin rakenteellisesta kuin toiminnallisestakin näkökulmasta. Tämän kuvauksen avulla tuotetaan ensisijaisesti tietoa kylistä kaavaprojektin laatijoiden käyttöön ja siten edesautetaan kylien merkitsemistä maakuntakaavaan. Kylien merkitsemisellä kaavaan puolestaan luodaan edellytyksiä kylien kehittämistoiminnalle ja tuetaan maaseudun elinvoimaisuutta ja asuttuna säilymistä myös tulevaisuudessa.

2. Kylä ja kylätoiminta

Käsitteenä kylä voidaan määritellä monella eri tavalla. Virtanen (Laurila 1994, 34-35 cit. Virtanen 1983, 144) tekee kylämääritelmässään eron kahdenlaisten kylien välillä: *talouskylän ja maarekisterikylän* välillä. Talouskylällä hän tarkoittaa yhtenäistä aluetta, joka koostuu kyläkeskuksesta vaikutusalueineen. Talouskylän kyläkeskuksesta löytyvät normaalisti välttämättömät peruspalvelut. Ne saattavat sijaita myös hajallaan talouskylän alueella. Talouskylä muodostuu asemakylistä, talousryhmistä, yksittäisistä rakennuksista ja asumattomista alueista. Talouskylästä voidaan käyttää myös nimitystä toiminnallinen kylä. Maarekisterikylällä puolestaan tarkoitetaan kylän aluetta sellaisena kuin se on merkitty maarekisteriin. Maarekisterikylä on sama kuin hallinnollinen kylä.

Tässä selvityksessä kylän määrittely noudattaa lähinnä edellä kuvailtua talouskylän määritelmää. On tosin huomattava, että tilastollisen tarkastelun yhteydessä kylä rajataan tässä usein postinumeroalueen mukaisesti. Tämä ei ehkä aina vastaa kylän asukkaiden omaa näkemystä kylän rajoista, eli kylän toiminnallisia rajoja. Kylän rajaaminen postinumeron mukaan oli kuitenkin välttämätöntä tilastollisen aineiston hankkimiseksi.

Perinteisesti kylillä on ollut keskeinen merkitys maaseudun ihmisille. Myös kylän asukkaiden yhteistyöllä, erityisesti talkootyöllä, on maassamme pitkät perinteet. Nykymuotoisen kylätoiminnan alun kannalta merkittävänä tekijänä pidetään kuitenkin Kylätutkimus-76 -projektia. Se oli Suomen kunnallisliiton sekä useiden yliopistojen ja korkeakoulujen yhteinen projekti, jossa tietoisesti aloitettiin omatoimisuuden, yhteistyön ja asennemuutoksen edistäminen maaseutukylissä. Kylätoiminnan ideaa alettiin projektin myötä levittää innokkaasti koko maahan. Lukuisissa kylissä oltiin kylätoiminnasta kiinnostuneita ja muut kylät alkoivat seurata kylätoiminnan aloittaneiden kylien esimerkkiä. Kylätoiminnan idean omaksumiselle antoivat pontta jo kylässä toimineet yhdistykset sekä tiedotusvälineiden myönteinen suhtautuminen asiaan. Kylätoiminnan leviäminen tapahtui maassamme yllättävän nopeasti, sillä maaseutua koetelleet vaikeudet pakottivat etsimään uusia toimintamuotoja, jotka soveltuisivat vastaamaan nopean muutoksen synnyttämiin haasteisiin. (Laurila 1994, 41).

Kylätoiminta-käsitettä määriteltiin jo alustavasti edellä. Kylätoiminnalla tarkoitetaan siis sellaista kyläläisten omaehtoista toimintaa elinolosuhteidensa, toimintaresurssiensa ja tietoisuutensa kehittämiseksi, missä on periaatteessa mukana koko kylän väestö. Sen tavoitteena on kylän kehittäminen aina viihtyvyydestä toimeentuloon sekä yleensä kylän elämisen edellytysten ylläpitäminen ja parantaminen. Kylätoiminta on kyläläisten vapaaehtoista yhteistoimintaa, joka poikkeaa perinteisestä yhdistys- ja järjestötoiminnasta toimintamuotojensa monipuolisuudella. Toiminta yksittäisessä kylässä on saattanut monesti saada alkunsa jonkin ulkoisen uhan seurauksena. Tällaisena on voinut toimia esimerkiksi kyläkoulun, kyläkaupan tai postin lakkauttaminen, mikä on herättänyt kyläläisten yhteistoiminnan palvelujen säilyttämisen puolesta. (Laurila 1994, 42).

Kylätoiminta saattaa käsittää palvelujen säilyttämisen ja järjestämisen ohella ammatillista yhteistoimintaa, liikenneyhteyksien ja tiestön parantamista, ympäristön hoitoa sekä yhdessäoloa ja virkistymistä. Keskeistä toiminnalle on kylähengen eli niin sanotun ”yhteen hiileen puhaltamisen” ilmapiirin synnyttäminen kylään. Periaatteessa kaikki kylän kehittämiseen tähtäävä toiminta, jolle on ominaista omatoimisuus, yhteistyö ja tavoitteellisuus, voidaan lukea kylätoiminnan piiriin. (Laurila 1994, 42-43).

3. Empiirisen aineiston hankkiminen ja sen analysointi

Selvitystyö rajattiin koskemaan maakuntakaavassa jo aikaisemmin määriteltyjä Etelä-Pohjanmaan kyliä. Näiden kylien valinnassa käytettiin hyväksi kuntien viranomaisten omia arvioita merkittävistä ja kehitettävistä kylistä sekä vuonna 1999 valmistunutta Etelä-Pohjanmaan palvelukartoitusta (ks. Lehtola 1999). Valintaprosessin tuloksena selvityksen kohteena oli 128 Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueella sijaitsevaa kylää (ks. liite 1). Selvitystyö ei siten kata kaikkia Etelä-Pohjanmaan alueella olevia kyliä.

Kunnittain tarkasteltuna tutkittavien kylien määrä vaihteli Karijoen ja Ylihärmin yhdestä kylästä Ilmajoen kunnan yhdeksään kylään. Tutkittavassa aineistossa oli kuitenkin edustettuna jokainen maakunnan 27 kunnasta. Seutukunnittain tarkasteltuna tutkittavat kylät jakaantuivat seuraavasti:

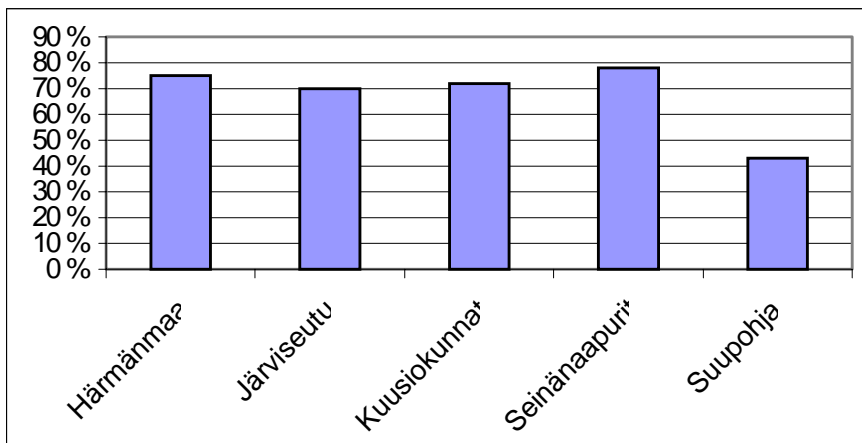
- Härmänmaa: 16 kylää
- Järviseu: 20 kylää
- Kuusiokunnat: 32 kylää
- Seinänaapurit: 37 kylää
- Suupohja: 23 kylää

Tietoa tutkittavien kylien elinvoimaisuudesta hankittiin kyliin suuntautuneen postikyselyn avulla. Suurimmassa osassa kyliä kysely osoitettiin kyläyhdistyksen tai kylätoimikunnan edustajalle. Kyläyhdistysten ja –toimikuntien osoitetiedot saatiin Suomen kylätoiminta ry:n ja Eteläpohjalaiset kylät ry:n ylläpitämistä rekistereistä sekä kuntien ja kyläprojektien edustajilta. Kyläyhdistyksen puuttuessa kysely osoitettiin nuorisoseuran, maatalousseuran, maa- ja kotitalousseuran tai koulun vanhempainyhdistyksen edustajalle. Näiden yhdistysten yhteystiedot saatiin pääasiassa kuntien edustajilta.

Kyselylomake osoitettiin kulloinkin kyseessä olevan yhdistyksen puheenjohtajalle tai sihteerille. Lomake sisälsi kysymyksiä kylätoiminnan luonteesta, kyläyhdistystoiminnasta, kylällä tapahtuvasta hanketoiminnasta sekä kylän kehittämistoiminnan esteistä ja mahdollisuuksista (ks. liite 2). Näiden kysymysten avulla pyrittiin saamaan mahdollisimman monipuolinen ja kattava kuva siitä, miten elinvoimainen kylä on kyseessä ja kuinka aktiivisesti kylän asukkaat toimivat kylänsä kehittämiseksi.

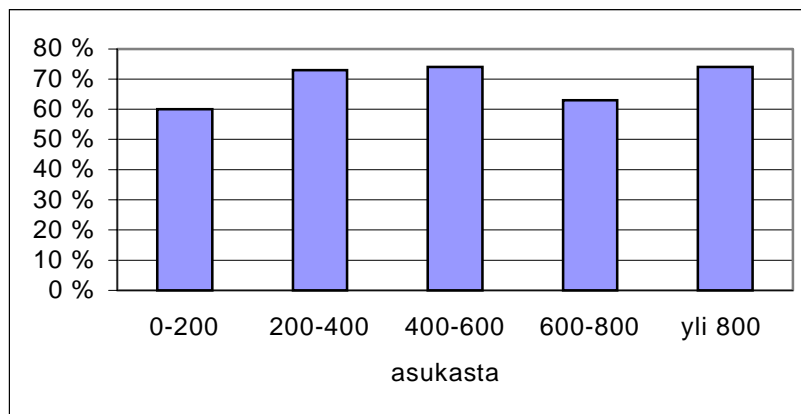
Kysely postitettiin 3 syyskuuta 2001. Vastausaikaa kyselyn palauttamiseen annettiin kaksi viikkoa, eli kysely toivottiin palautettavaksi viimeistään 15 syyskuuta 2001. Kyselyn palauttamisen kiireellisyys johtui pääasiassa koko selvitystyön tiukasta aikataulusta. Asettamalla kyselyn palauttamiselle tiukka aikaraja haluttiin varmistaa se, että kyselylomakkeen huolelliselle analyysille ja tulosten raportoiselle jäisi riittävästi aikaa. Pyydettyyn vastausaikaan mennessä kyselyjä palautui takaisin ainoastaan 18 kappaletta. Pienestä vastausprosentista johtuen päätettiin jokaiseen kyselyyn vastaamatta jättäneeseen yhdistykseen ottaa yhteyttä puhelimitse ja muistuttaa osallistumisen tärkeydestä (kaikkia niitä henkilöitä, joille kysely osoitettiin ei kuitenkaan onnistuttu tavoittaa puhelimitse). Tämä soittokierros toteutettiin viikon 38 aikana. Soittokierroksen jälkeen kyselyjä palautettiin vielä 65 kappaletta. Kaikkiaan kyselyjä palautui 89 kappaletta ja vastausprosentti oli 70%. Vaikka kyselyn vastausprosentti oli hyvä, jäi 39 kylän kyselylomake kuitenkin palauttamatta (ks. liite 3). Nämä 39 kylää jäivät siten varsinaisen kylätoimintatarkastelun ulkopuolelle.

Seutukunnittain tarkasteltuna (ks. kuvio 1) eniten vastauksia suhteessa lähetettyihin kyselylomakkeisiin palautui Seinänaapurien alueelta, ts. 78% lähetetyistä kyselylomakkeista palautui takaisin. Härmänmaan alueella vastausprosentti oli vain hieman alhaisempi, ts. 75% kyselylomakkeista palautui takaisin. Järviseudun ja Kuusiokuntien alueilla vastausprosentti oli molemmissa noin 70%. Pienin vastausprosentti oli Suupohjan alueella, josta 43% lähetetyistä kyselylomakkeista palautui takaisin. Edelleen jos kyselyyn vastaamisaktiivisuutta tarkastelee kunnittain, voidaan havaita jonkin verran eroja kuntien välillä. Soinin, Korttesjärven, Lappajärven, Ylihärman, Lehtimäen, Nurmon, Karijoen, Alahärman ja Ylistaron kyliin lähetetyistä kyselylomakkeista palautuivat kaikki. Kuntien joukossa ei ollut kuitenkaan yhtäkään sellaista, jonka alueelta yksikään kyselylomake ei olisi palautunut takaisin.

Kuvio 1. Kyselyyn vastaaminen suhteessa lähetettyihin kyselylomakkeisiin seutukunnittain

Kyselyyn vastaamisaktiivisuus ei eronnut suuresti eri kokoisten kylien välillä. Eniten kyselyjä palautui 400-600 asukkaan kylistä ja toisaalta yli 800 asukkaan kylistä, joissa molemmissa vastausprosentti oli 74%. Pienin vastaamisaktiivisuus oli väkimäärältään kaikista pienemmissä kylissä, eli alle 200 asukkaan kylissä. Seuraavassa kuviossa esitetään kyselyn vastausprosentit asukasluvultaan eri kokoisissa kylissä (ks. kuvio 2).

Kuvio 2. Kyselyyn vastaaminen väkimäärältään eri kokoisissa kylissä

Selvityksen tuloksena saatu kuvaus kylätoiminnan aktiivisuudesta perustuu kyselylomakkeiden avulla kerättyyn tietoon. Kyselylomakkeiden sisältämän tiedon perusteella luotiin ensin yleiskuva

siitä, millaista kylätoimintaa selvityksessä mukana olevissa kylissä on. Kylätoimintakirjallisuuteen ja kyselylomakkeen tietoihin perustuen valittiin muutamia tekijöitä, joiden katsottiin yleisesti kuvaavan kylätoiminnan luonnetta. Näitä olivat kyläläisten yhteishenki ja yhteistyötahto, kylätoiminnan tavoitteellisuus ja kylän toteuttaman hanketoiminnan luonne. Näiden tekijöiden suhteen kylät jaettiin neljään eri ryhmään. Nämä ryhmät kuvaavat siten erilaisia kylätoiminnan toteuttamistapoja kyselyaineistoon perustuen. Kyliä ei siten aseteta paremmuusjärjestykseen sen perusteella millaista kylätoimintaa niissä harjoitetaan.

Kerätyn tilastoaineiston perusteella muodostettiin myös lyhyt kuvaus selvityksen kylistä. Jokaista kylätoiminnan perusteella muodostettua ryhmää verrattiin koko aineiston tasolla rakennettuun tilastolliseen kuvaukseen selvityksen kylistä. Tällä tavalla nähtiin, eroavatko eri ryhmät toisistaan tilastollisesti merkittävässä määrin. Jokainen kylä kuvattiin lisäksi muutaman tilastollisen muuttujan avulla, jotta saatiin parempi käsitys siitä, millaisia ovat selvityksessä mukana olevat kylät.

4. Selvityksen kylät tilastoaineiston valossa

Kyliä elinvoimaisuuden ja kehittämispotentiaalin tarkastelussa käytettiin hyväksi tilastollista aineistoa selvityksessä mukana olevista kylistä. Kerätty tilastoaineisto käsitti kylän väkiluvun, ikärakenteen, koulutustason, työpaikkojen lukumäärän, elinkeinorakenteen sekä työttömyysasteen (ks. liite 4). Nämä tilastolliset muuttujat antoivat melko hyvän kuvan kulloinkin kyseessä olevasta kylästä. Tilastolliset tiedot kerättiin Tilastokeskuksen TeemaCD:ltä 2000, joka on uusin tämän kaltainen tietopankki. Kuten edellä jo mainittiin, tilastotiedot kerättiin postinumeroalueittain. Tästä syystä jokaisesta selvityksessä mukana olleesta kylästä ei ollut saatavilla tietoja. Lisäksi on huomattava, että aineistossa oli sellaisia postinumeroalueita, jotka käsittivät useamman kylän alueen.

Viime vuosikymmenen aikana maaseutualueet Suomessa ovat kärsineet kiihtyvistä väestön poismuutosta. Varsinkin syrjäisimmät maaseutualueet ovat tyhjentyneet vähitellen jo kymmenien vuosien ajan (ks. esim. Uusitalo 1998). Myös tässä selvityksessä mukana olevien kylien väkiluvut ovat olleet vuosien 1996-1998 välillä laskussa. Tarkasteltaessa kaikkia selvityksessä mukana olevia kyliä voidaan havaita, että asukasluku pieneni kylissä vuosien 1996-1998 välisenä aikana keskimäärin 2,4 %. Selvityksessä mukana olleista kylistä ainoastaan 15 kylää oli edellä mainittuna aikana onnistunut kasvattamaan väkilukuaan. Näitä kyliä selvityksen tilastoaineiston perusteella ovat:

Sapsalampi, Alavus	Ruha, Lapua
Seinäjärvi, Alavus	Viitala, Peräseinäjoki
Ahonkylä, Ilmajoki	Pasto-Haapaluoma, Peräseinäjoki
Koskenkorva, Ilmajoki	Vuorenmaa, Soini
Heikkilä, Isojoki	Tuuri, Töysä
Sarvijoki, Jurva	Halkosaari, Ylistaro
Hyyppä, Kauhajoki	Niemistö, Seinäjoki
Ylijoki, Kuortane	

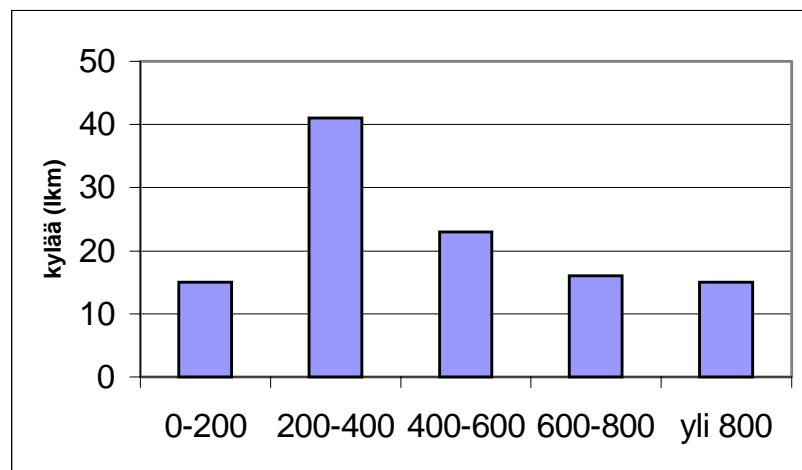
Selvityksessä oli myös mukana sellaisia kyliä, joissa väkiluku oli tarkasteltavan ajanjakson (1996-1998) aikana pysynyt muuttumattomana:

Hakola, Alahärmä
Luoma-aho, Alajärvi

Osassa aineiston kyliä väkiluku on vuosien 1996-1998 välisenä aikana vähentynyt, mutta väkimäärän väheneminen on niissä kuitenkin ollut tässä selvityksessä mukana olevia kyliä keskimäärin vähäisempää. Näitä kyliä ovat:

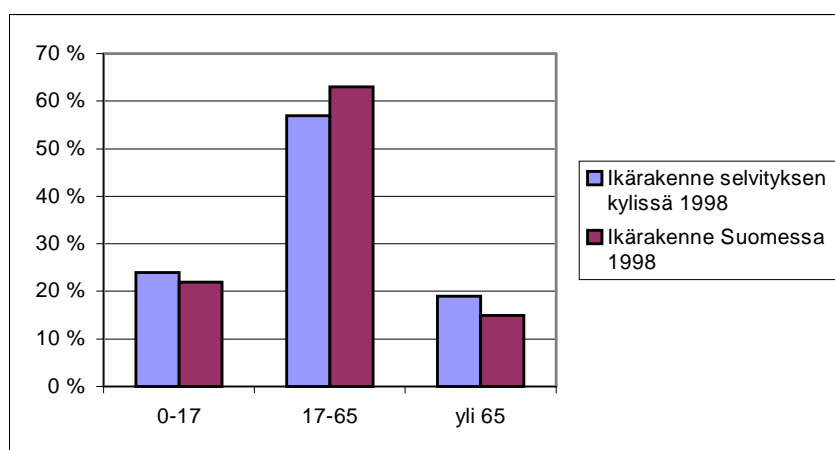
Hoisko, Alajärvi	Mäyry, Kuortane
Sulkavankylä, Alavus	Mieto, Kurikka
Tuomikylä, Ilmajoki	Panttila, Kurikka
Nopankylä, Ilmajoki	Itäkylä, Lappajärvi
Vanhakylä, Isojoki	Länsikylä, Lehtimäki
Kodesjärvi, Isojoki	Kihniänkylä, Peräseinäjoki
Luopajärvi, Jalasjärvi	Horo, Teuva
Jokipii, Jalasjärvi	Hakojärvi, Töysä
Niemenkylä, Jurva	Kitinoja, Ylistaro
Päntäne, Kauhajoki	Peränne, Ähtäri
Ylikylä, Korttesjärvi	Inhan asema, Ähtäri
Veneskoski, Nurmo	

Kuviossa 3 on jaettu selvityksessä mukana olevat kylät viiteen luokkaan asukasluvun perusteella. Kuten kuvioista voidaan havaita, suurimmassa osassa selvityksen kylistä asuu 200-400 asukasta. Asukasluvultaan pienimmät (0-200 asukasta) ja toisaalta myös suurimmat kylät (yli 800 asukasta) edustivat molemmat noin 14% kaikista selvityksen kylistä.

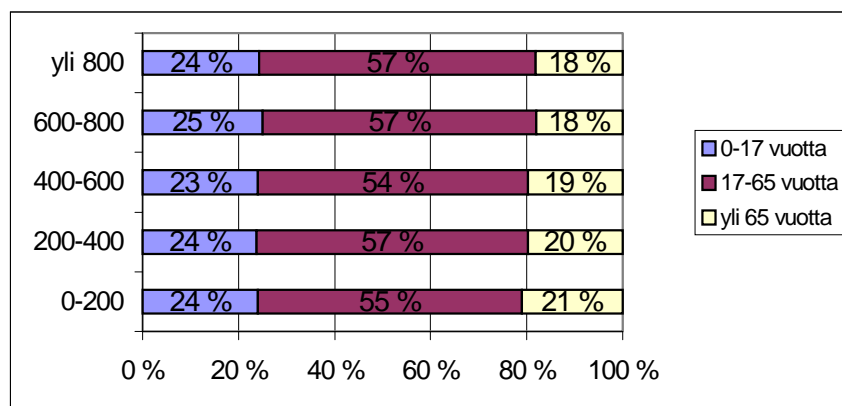
Kuvio 3. Kyläverkkoselvityksen kylät asukasluvun mukaan luokiteltuna vuonna 1998.

Selvityksessä mukana olevien kylien ikärakenne (ks. kuvio 4) poikkeaa jonkun verran koko Suomen tasolla suoritetusta tarkastelusta. Vuonna 1998 nuorten (0-17 -vuotta) suhteellinen osuus väestöstä oli kylissä jonkun verran suurempi kuin koko Suomen tasolla (24% ja vastaavasti 22%). Myös yli 65 -vuotiaiden suhteellinen osuus väestöstä oli selvityksen kylissä hieman suurempi kuin koko maassa (19% ja vastaavasti 15%). Toisaalta taas aktiiviväestön (17-64-vuotta) suhteen tilanne oli päinvastoin. Aktiiviväestön suhteellinen osuus kylissä oli 57%, kun se samaan aikaan koko Suomessa oli 63%.

Kuvio 4. Kylien ikärakenne 1998.

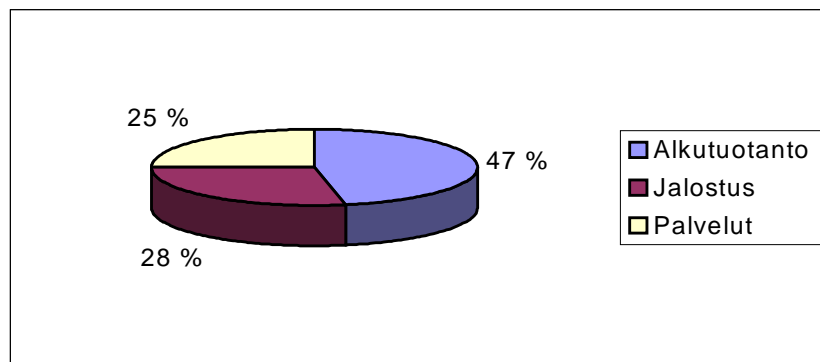
Tarkasteltaessa kylien ikärakennetta suhteessa asukasmäärään, ei voida havaita suuriakaan eroja kylien kesken (ks. kuvio 5). Tässä selvityksessä yli 65-vuotiaiden suhteellinen osuus kasvaa hieman kylän väkimäärän kasvaessa, muiden ikäryhmien kohdalla ei voida havaita suuria muutoksia. On kuitenkin huomattava, että aineiston pienen koon vuoksi, tästä havainnosta ei voida tehdä suuntaantavia johtopäätöksiä.

Kuvio 5. Kylien ikärakenne suhteessa niiden asukasmäärään 1998.

Selvityksessä mukana olevissa kylissä työpaikkojen lukumäärä vuosina 1995-1997 laski yhteensä 408 työpaikkaa, eli noin 3,4 %:lla. Työttömyysaste kuitenkin parantui samana tarkasteluajanjaksona noin 5 prosenttiyksiköllä laskien 20,0%:sta 15,1%:iin. Tarkasteltavista kylistä ainoastaan yhdeksän kylän työttömyysprosentti nousi jonkin verran vuosien 1995-1997 välillä. Yleensä tarkastelussa mukana olevissa kylissä työpaikkaomavaraisuuden aste vaihteli 17% aina 131% asti. Keskimäärin kylien työpaikkaomavaraisuus oli 58% vuonna 1997. Selvityksen kylien joukkoon mahtui neljä sellaista kylää, joissa työpaikkaomavaraisuus oli 100% tai enemmän (Alavuden Asemanseutu, Kuortaneen Leppälänkylä, Töysän Tuuri ja Jalasjärven Hirvijärvi). Toisaalta osassa selvityksen kyliä työpaikkaomavaraisuus oli selkeästi keskiarvoa pienempi. Näitä kyliä, joissa työpaikkaomavaraisuusaste oli vuonna 1997 alle 30% oli selvityksessä mukana kahdeksan (Alahärmän Hakola, Ilmajoen Ahonkylä, Tuomikylä, Rengonkylä ja Munakka, Ylistaron Halkosaari sekä Ähtärin Inhan Asema ja Inhankoski). Näille kylille on yhteistä se, että ne ovat lähinnä asumakylä, joista käydään keskuksessa töissä.

Elinkeinorakenne on Suomessa viime vuosikymmenien aikana muuttunut suuresti. Vielä 1950-luvulla maatalouden osuus kaikista työpaikoista oli 55%, nykyään (1997) vastaava luku on enää 6% kaikista työpaikoista. Nousua on sitä vastoin tapahtunut palvelusektorin työpaikkojen kohdalla. Koko maan tasolla palvelutyöpaikkojen osuus vuonna 1997 kaikista työpaikoista oli 66% ja jalostussektorin 27%. Selvityksen kylien elinkeinorakenne poikkeaa selkeästi koko Suomen tasolla suoritetusta tarkastelusta (ks. kuvio 6). Suurin eroavaisuus on alkutuotannon kohdalla, jonka osuus kylissä on merkittävä. Miltei puolet kaikista työpaikoista (47%) kuuluu alkutuotannon piiriin. Jalostussektorin työpaikkojen osalta tilanne kylissä vastaa koko Suomen tasolla tehtyä tarkastelua, ts. noin kolmannes (28%) kaikista työpaikoista voidaan laskea jalostussektoriin kuuluviksi. Palvelusektori käsittää puolestaan noin neljänneksen (25%) kaikista työpaikoista. Koko maan tasoon verrattuna palvelujen suhteellinen osuus kylissä on pieni. Edelleen palvelujen suhteellinen osuus on vuosina 1995-1997 laskenut miltei puolessa tarkasteltavista kylistä (53%).

Kuvio 6. Kylien elinkeinorakenne 1997.

Seuraavassa selvityksessä mukana olevat kylät on jaettu kahteen eri ryhmään kylien elinkeinorakenteen perusteella.

- Maatalousvaltaiset kylät

Ryhmässä on mukana kyliä, joissa alkutuotannon osuutta kylän elinkeinorakenteesta voidaan pitää hyvin merkittävänä, ts. alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta on 60% tai sitä enemmän. Seuraavassa on lueteltu selvityksessä mukana olevat maatalousvaltaiset kylät:

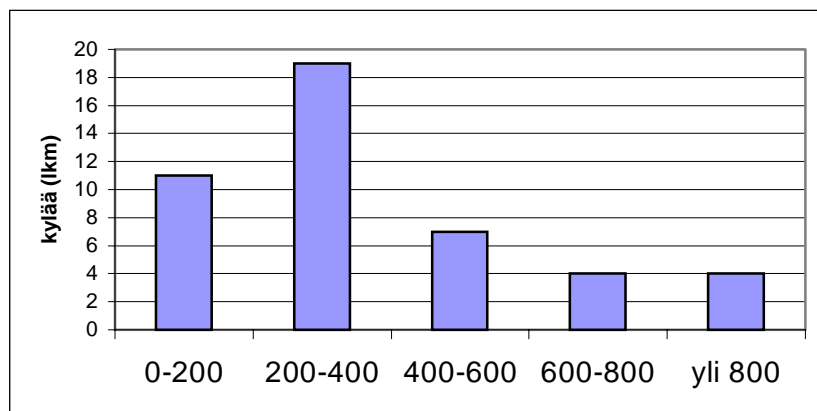
Ekola, Alahärmä
 Paalijärvi, Alajärvi
 Levijoki, Alajärvi
 Sapsalampi, Alavus
 Sulkavankylä, Alavus
 Sydänmaa, Alavus
 Pollari, Alavus
 Taipalus, Alavus
 Haapajärvi, Evijärvi
 Tuomikylä, Ilmajoki
 Nopankylä, Ilmajoki
 Kärjenkoski, Isojoki
 Heikkilä, Isojoki
 Kodesjärvi, Isojoki
 Villamo, Isojoki
 Luopajärvi, Jalasjärvi
 Koskue, Jalasjärvi
 Järvenpää, Jurva
 Päntäne, Kauhajoki
 Ikkelijärvi, Kauhajoki

Nummijärvi, Kauhajoki
 Kauhajärvi, Kauhajoki
 Ylikylä, Kauhava
 Purmojärvi, Korttesjärvi
 Ylikylä, Korttesjärvi
 Salmi, Kuortane
 Mäyry, Kuortane
 Polvenkylä, Kurikka
 Itäkylä, Lappajärvi
 Hirvijoki, Lapua
 Tiistenjoki, Lapua
 Haapakoski, Lapua
 Länsikylä, Lehtimäki
 Rannankylä, Lehtimäki
 Pasto-Haapaluoma, Peräseinäjoki
 Kihniänkylä, Peräseinäjoki
 Kukonkylä, Soini
 Hautakylä, Soini
 Vuorenmaa, Soini
 Äystö, Teuva

Lakaniemi, Vimpeli
Untamala, Ylistaro
Isokylä, Ylistaro

Peränne, Ähtäri
Alastaipale, Ähtäri
Ähtärinranta, Ähtäri

Selvityksen maatalousvaltaiset kylät on jaettu seuraavassa kuviossa (ks. kuvio 7) viiteen eri ryhmään väkimääränsä mukaan. Kuviosta voidaan havaita, että merkittävin poikkeus verrattuna koko aineiston kyliin on pienten kylien (alle 200 asukasta) suurempi lukumäärä. Muilta osin jakauma ei suurestikaan poikkea vastaavasta koko aineiston jakaumasta (vertaa kuvio 3).

Kuvio 7. Kyläverkkoselvityksen maatalousvaltaiset kylät asukasluvun mukaan luokiteltuna vuonna 1998.

Suurimmassa osassa maatalousvaltaisista kylistä on kylän väkiluvun kehitys vuosien 1996-1998 välisenä aikana ollut vähenevä. Ainoastaan neljässä kylässä väkiluku kasvoi tarkasteluajanjakson aikana. Keskimäärin väkiluku väheni 2,7%. Tämä on hieman enemmän kuin koko aineiston keskimääräinen kylien väkimäärän väheneminen. Maatalousvaltaisissa kylissä työttömyysaste oli vuonna 1997 noin 15,4%. Tämä on hieman korkeampi kuin selvityksen kaikkien kylien keskimääräinen työttömyysaste (15,1%) samana vuonna.

- Jalostussektoriltaan merkittävät kylät

Seuraavassa on lueteltu ne selvityksen kylät, joissa puolestaan jalostussektorilla on suhteellisen tärkeä asema kylän elinkeinorakenteessa (ts. muodostaa 30% tai enemmän kylän elinkeinoista):

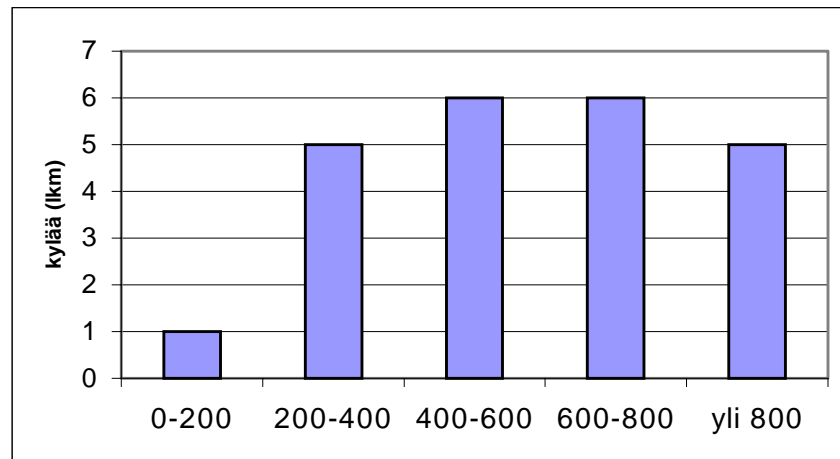
Luoma-aho, Alajärvi
Panttila, Kurikka
Hoisko, Alajärvi
Menkijärvi, Alajärvi
Kauhajärvi, Lapua
Asemanseutu, Alavus
Rengonkylä, Ilmajoki
Koskenkorva, Ilmajoki
Munakka, Ilmajoki
Jokipii, Jalasjärvi
Niemenkylä, Jurva
Närvijoki, Jurva

Mieto, Kurikka
Leppälänkylä, Kuortane
Karvala, Lappajärvi
Hellanmaa, Lapua
Koura, Nurmo
Niemistö, Seinäjoki
Norinkylä, Teuva
Riippi, Teuva
Kangas, Ylihärmä
Hanhikoski, Ylistaro
Asemanseutu, Ylistaro

Edellä luetelluista kylistä, joiden elinkeinoista jalostussektori muodostaa vähintään kolmanneksen, ainoastaan kahden kylän väkimäärä kasvoi vuosien 1996-1998 välisenä aikana. Yhdessä kylässä puolestaan väkiluvun kehitys pysyi paikoillaan ja viidessä se oli hitaampaan kuin selvityksen

kylissä keskimäärin samaan aikaan. Suurimmassa osassa kyliä, joissa jalostuksella on merkittävä asema, tapahtui kuitenkin väestön vähenemistä. Keskimäärin tässä ryhmässä mainituissa kylissä väkimäärä väheni vuosien 1996-1998 välisenä aikana noin 2,1%. Tämä on hieman vähemmän kuin koko aineiston tasolla keskimäärin.

Seuraavassa kuviossa (ks. kuvio 8) jalostussektoriltaan merkittävät kylät on ryhmitelty väkilukunsa suhteen viiteen luokkaan. Koko aineiston tasolla tehtyyn ryhmittelyyn verrattessa (ks. kuvio 3) voidaan merkittävimmin eroavaisuuksina havaita sekä pienten (alle 200 asukasta) että suurimpien kylien osuuden poikkeavan jonkin verran koko aineiston kuvaajasta.

Kuvio 8. Kyläverkkoselvityksen jalostussektoriltaan merkittävät kylät asukasluvun mukaan luokiteltuna vuonna 1998.

On huomattava, ettei kylien jakaminen elinkeinorakenteen perusteella kahteen ryhmään kata kaikkia selvityksessä mukana olevia kyliä. Näiden kahden ryhmän ulkopuolelle jäävät ensinnäkin ne kylät, joissa ei alkutuotannon eikä myöskään jalostussektorin osuus elinkeinorakenteesta ole yhtä merkittävä kuin edellä esitetyissä kylissä. Sen sijaan palvelujen osuus elinkeinorakenteesta saattaa olla merkittävä tai jokainen kolmesta elinkeinosektorista voi olla yhtä lailla edustettuna. Toisaalta luokittelun ulkopuolelle jäävät luonnollisesti myös ne kylät, joista tilastollista aineistoa ei ole ollenkaan saatavilla. Kuten edellä on jo mainittu, tilastollinen katsaus perustuu postinumeron perusteella hankittuihin tietoihin ja siitä syystä kaikista kylistä ei ollut saatavilla tilastoaineistoa.

Yllä esitetyn, kaikkia selvitykseen osallistuneita kyliä koskevan tilastoesittelyn ohella, jokainen selvityksessä mukana ollut kylä pyritään esittelemään myös lyhyesti tilastollisen aineiston valossa. Näissä lyhyissä kuvauksissa kerrotaan lähinnä millainen on kylän väestökehitys vuosina 1996-1998 ollut, mikä oli kylän työttömyysaste vuonna 1997 sekä millainen kylän elinkeinorakenne oli samana vuonna.

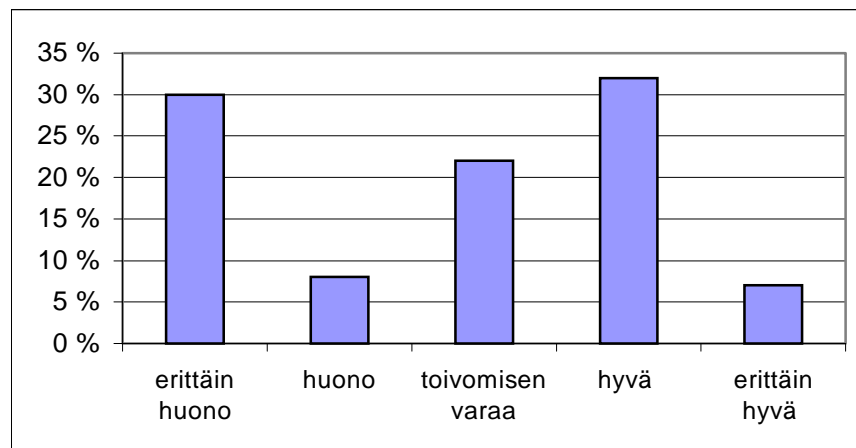
5. Selvityksen kylien palvelu - ja infrastruktuuritaso

Kyselyssä oli mukana osio, jossa pyydettiin kylän edustajaa arvioimaan kylän keskeisten palvelujen sekä infrastruktuurin tasoa. Seuraavassa kuvataan lyhyesti sitä, millaiseksi kyselyyn vastanneet kyläedustajat kokevat kylien vapaan tonttimaan markkinoinnin, kauppapalveluiden, vapaa-ajanviettomahdollisuuksien, julkisen liikenteen ja taksipalveluiden, vesihuollon, viemäroinnin, jätehuollon, yleisten teiden ja tietoliikenneyhteyksien tason.

Vapaan tonttimaan markkinoinnin suhteen kylien edustajat tuntuivat olevan melko yksimielisen tyytymättömiä. Kyselyyn vastanneista ainoastaan 17% piti tilannetta tonttimaan markkinoinnin osalta kylässään joko hyvänä tai erittäin hyvänä. Enemmistön mukaan siis tonttimaan markkinoinnin suhteen on toivomisen varaa tai tilanne kylässä on huono. Jopa 20% kyselyyn vastanneista ilmoitti tilanteen olevan kylässään erittäin huonon. Kun kysymystä tonttimaan markkinoinnista tarkastelee suhteessa kylän asukasmäärään, ei voida havaita suuriakaan eroja kylien välillä. Ainoa huomion arvoinen ero kylien välille syntyi siinä, että asukasmäärältään pienten kylien (alle 200 asukasta sekä 200-400 asukasta) joukossa noin viidennes vastaajista koki tonttimaan markkinoinnin osalta tilanteen hyväksi kun väkimäärältään isompien kylien kohdalla näin ei ollut lainkaan.

Kylässä sijaitseva koulu on perinteisesti ollut merkittävä elinvoimaisuuden indikaattori kylässä. Maahamme on perustettu asukaslukuun nähden varsin runsaasti kyläkouluja johtuen alueellisista tekijöistä. Harva asutus, luonnonolosuhteet ja heikot liikenneyhteydet myötävaikuttivat aikoinaan kyläkoulun perustamiseen lähes joka kylään (Laurila 1994, 117 cit. Numminen 1980). Kyläkoulut elivät kukoistuksen aikaansa aina 1960-luvulle saakka, jonka jälkeen erityisesti muuttoliike, syntyvyyden väheneminen ja kuntien taloudellinen tilanne ovat monin paikoin vaikuttaneet koulujen sulkemiseen. Suurimmassa osassa tämän selvityksen kylistä kyläkoulu on kuitenkin vielä toiminnassa. Etelä-Pohjanmaan palvelukartoituksen (Lehtola 1999) tietojen perusteella noin 97%:ssa selvityksen kylistä on yksi tai useampi toiminnassa oleva peruskoulun ala-aste.

Kyläkauppaa on kyläkoulun ohella totuttu pitämään keskeisenä kylän elinvoimaisuutta ylläpitävänä tekijänä. Mielenpitoa siitä, millainen tilanne kauppapalvelujen osalta kylissä on, vaihtelivat suuresti (ks. kuvio 9). Noin 30% kyläedustajista ilmoitti, että kauppapalvelujen kohdalla tilanne heidän kylässään on erittäin huono. Toisaalta taas 33% vastaajista koki tilanteen kylällään hyväksi. Kaikkiaan tilannetta kauppapalvelujen suhteen ei pidetä kovinkaan hyvänä, sillä 22% vastaajista ilmoitti lisäksi kauppapalvelujen suhteen olevan kylässään toivomisen varaa.

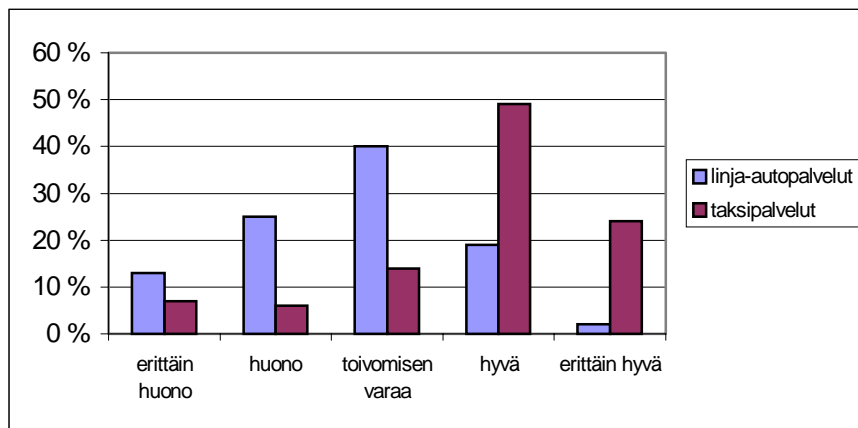
Kuvio 9. Tilanne kyselyyn vastanneissa kylissä kauppapalveluiden suhteen.

Kauppapalvelujen tarkasteleminen suhteessa kylän väkimäärään ei tuota varsinaisesti mitään yllättävää tietoa. Tämän tarkastelun pohjalta voidaan todeta, että pienissä (alle 200 ihmistä) kylissä tilanne kauppapalvelujen suhteen koetaan kaikista huonoimmaksi. Parhaaksi kauppapalvelujen osalta tilanne taas koetaan suurissa, yli 800 asukkaan kylissä.

Kolmantena kyselylomakkeeseen vastaajia pyydettiin arvioimaan kylässään olevaa vapaa-ajan viettomahdollisuuksien tarjontaa. Enemmistö vastaajista koki, että erilaisissa mahdollisuuksissa

viettää vapaa-aikaa omassa kylässä on parantamisen varaa. Tilannetta ei kuitenkaan pidetty yleisesti kovin huonona, sillä ainoastaan 15% vastaajista ilmoitti vapaa-ajanviettomahdollisuuksien tarjonnan olevan erittäin huonon tai huonon. Toisaalta hyväksi tai erittäin hyväksi vapaa-ajanviettomahdollisuudet koki melko suuri osa (38%) vastaajista. Myös käsitys vapaa-ajanviettomahdollisuuksista on positiivisin suurissa, yli 800 asukkaan kylissä.

Kylien linja-autoyhteyksiin oltiin kyselyssä melko tyytymättömiä (ks. kuvio 10). Yli kolmannes (38%) vastanneista piti linja-autoyhteyksiä kylänsä kohdalla joko heikkoina tai erittäin heikkoina. Edelleen miltei 40% vastaajista koki, että linja-autoyhteyksissä olisi parantamisen varaa. Taksipalveluihin sitä vastoin ollaan kyselyn perusteella huomattavasti tyytyväisempiä. Miltei 73% vastaajista ilmoitti kylänsä taksipalveluiden olevan joko hyvät tai erittäin hyvät. Ainoastaan 13% vastaajista ilmoitti olevansa tyytymätön kylän taksipalveluiden suhteen.

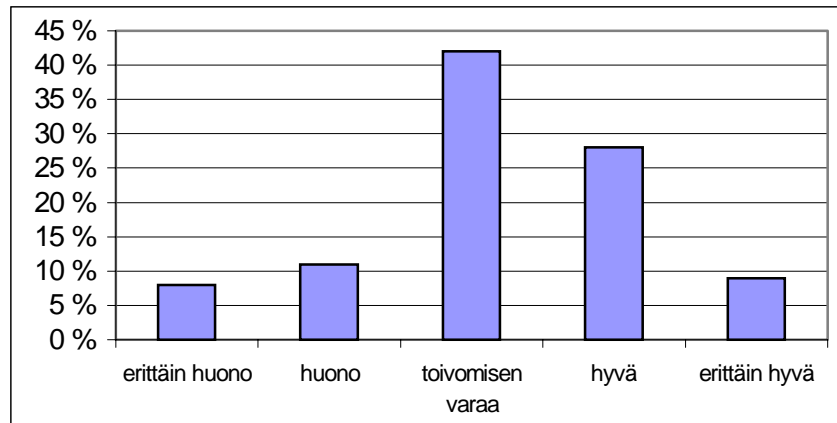

Kuvio 10. Tilanne kyselyyn vastanneissa kylissä linja-autoyhteyksien ja taksipalveluiden suhteen.

Tilanne linja-autopalvelujen suhteen ei eronnut merkittävästi väkiluvultaan eri kokoisten kylien kesken. Eri kokoisia kyliä vertailtaessa ainoa huomionarvoinen ero kylien välillä oli se, että väkiluvultaan suurissa (yli 800 asukasta) kylissä tilanne linja-autopalvelujen osalta koettiin hieman parempana kuin vastaavasti pienemmissä kylissä. Kysymykseen taksipalveluista väkimäärältään eri kokoiset kylät vastasivat hyvin samankaltaisesti; kaikissa ryhmissä suurin osa kylistä koki tilanteen taksipalvelujen osalta hyväksi tai erittäin hyväksi.

Kylien vesihuolto herätti kyselyyn vastanneissa ainoastaan vähän negatiivisia tuntemuksia. Selkeä enemmistö vastanneista (89%) piti vesihuollon tasoa kylänsä osalta joko hyvänä tai erittäin hyvänä. Miltei yhtä tyytyväisiä kyselyn perusteella ollaan myös kylien jätehuoltoon. Noin 87% kyselyyn vastanneista piti jätehuolto kylässään hyvänä tai erittäin hyvänä. Kysymys kylien viemäroinnin tasosta, sai puolestaan aikaan hieman enemmän vaihtelua vastaajien välillä. Vastaajista noin 23% piti viemäroinnin tasoa kylässään joko erittäin huonona tai huonona. Yli puolet vastaajista (55%) koki kuitenkin viemäroinnin tason hyväksi tai erittäin hyväksi. Jätehuollon ja viemäroinnin suhteen ei asukasmäärältään eri kokoluokan kylien kesken voitu havaita suuriakaan eroavaisuuksia.

Kyselylomakkeessa pyydettiin kyselyyn vastanneita kylien edustajia arvioimaan myös yleisten teiden kuntoa kylässään (ks. kuvio 11). Suurin osa vastaajista (42%) koki yleisten teiden tasossa olevan parantamisen varaa. Miltei viidesosan mukaan teiden taso kylässä on joko erittäin huono tai huono. Toisaalta 38% kyselyyn vastanneista ilmoitti yleisten teiden tason olevan kylässään joko hyvän tai erittäin hyvän. Suurinta tyytymättömyys yleisten teiden suhteen oli alle 200 asukkaan sekä 200-400 asukkaan kylissä.

Kuvio 11. Tilanne kyselyyn vastanneissa kylissä yleisten teiden suhteen.

Kyselyn perusteella kylien tietoliikenneyhteydet ovat hyvät (42%) tai niiden laadussa on vielä parantamisen varaa (39%). Ainoastaan 14% kyselyyn vastanneista ilmoitti, että tietoliikenneyhteyksien olevan kylässään joko huonot tai erittäin huonot.

6. Yleiskuva kyselyyn vastanneiden kylien kylätoiminnasta

Kylätoiminnan tarkoitus

Kylätoiminta voi olla luonteeltaan hyvin erilaista. Joissakin kylissä tärkeää on kyläläisten yhteisten tapahtumien järjestäminen ja sitä kautta kyläläisten keskinäisen yhteenkuuluvuuden lisääminen. Toisissa kylissä taas kylätoiminnan painopiste voi olla pikemminkin rakennetun ympäristön parantamisessa ja kyläläisten yhteisten tilojen rakentamisessa ja korjaamisessa. Jotkut kylät pyrkivät taas kylän palvelutason säilyttämiseen tai kohottamiseen ja sillä tavoin myötävaikuttamaan kylän elinvoimaisuuden säilymiseen. Tavoitteita voi olla siten hyvin monenlaisia. Kylätoiminta ei kuitenkaan parhaimmillaan ole kyläläisten toimintaa ainoastaan toiminnan vuoksi. Tärkeää on nähdä toisaalta *yhdessä tekemisen merkitys*, toisaalta pyrkimys johonkin päämäärään, joka on yhteisesti hyväksytty ja tiedostettu. (Nieminen 2000, 125). Kylätoiminnan onnistumisen kannalta on tärkeää, että kylätoiminnan tavoitteet ja päämäärät ovat kyläläisten yhteisesti tärkeinä pitämiä ja mahdollisimman monen kyläläisen elämään myönteisesti vaikuttavia.

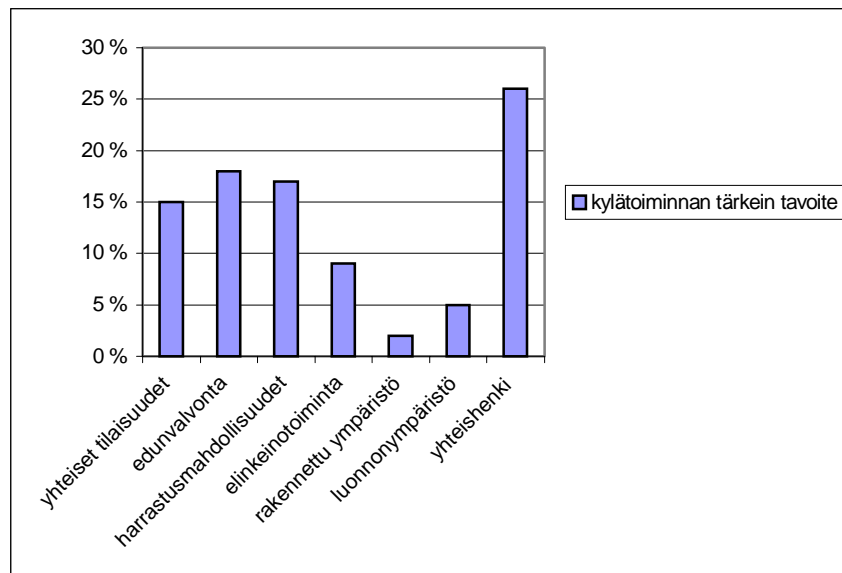
Kyläläisten yhteisesti työstämää kyläsuunnitelmaa voidaan pitää tehokkaan kylätoiminnan yhtenä tunnusmerkkinä. Kyläsuunnitelman avulla voidaan vaikuttaa siihen, ettei kylätoiminta ja kylän kehittäminen tapahdu sattumanvaraisesti tai mahdollisesti jonkun ulkopuolisen tahon määräämänä (ks. Hautamäki 1989, 66-67). Kyläsuunnitelman tekeminen tulisi perustua kyläläisiltä kerättyihin mielipiteisiin ja toiveisiin kylän ja kylätoiminnan kehittämisen suhteen. Valmiista kyläsuunnitelmasta tulisi myös tiedottaa kyläläisille. Kyläsuunnitelman avulla voidaan sitouttaa kyläläisiä mukaan yhteiseen toimintaan tuomalla kylätoiminnan tavoitteet kaikkien kyläläisten tietoon.

Suurella osalla (68%) kyselylomakkeen palauttaneista kylistä oli laadittu kirjallinen suunnitelma, johon kylätoiminnan tavoitteet ja niiden toteuttamisen keinot oli listattu. Tämä osoittaa sen, että kyläsuunnitelman tekemistä pidetään tärkeänä kylätoiminnan organisoimisessa. Voidaan myös ajatella, että kyläsuunnitelman laatiminen tuo kylätoimintaan lisää uskottavuutta sekä vahvistaa kyläläisten yhteistä kyläidentiteettiä.

Varsinaisen kylätoiminnan tehtävänä voidaan pitää sellaista toimintaa kylän hyväksi, joka tähtää:

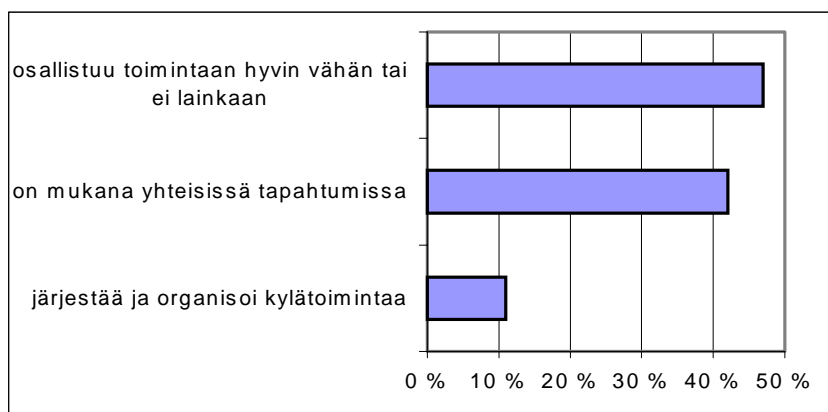
- Kylän elinvoimaisuuden lisäämiseen ja säilyttämiseen,
 - Elinkeinoelämän edellytysten ja valmiuksien parantamiseen ja sitä kautta työntekomahdollisuuksiin omalla kylällä,
 - Viihtyvyyden parantamiseen koskien sekä asenteellista ilmapiiriä että asumista ja ympäristöä,
 - Kylän houkuttelevuuden lisäämiseen mm. varmistamalla tietty palvelu- ja infrastruktuuritaso.
- (Nieminen 2000, 126.)

Kyselyyn vastanneet kyläedustajat pitivät kylän yhteishengen kohottamista keskeisimpänä kylätoiminnan tavoitteena (ks. kuvio 12). Melkein puolet kyselyyn vastanneista kyläedustajista (48%) piti kylätoiminnan tärkeimpänä tai toiseksi tärkeimpänä tavoitteena kyläläisten yhteishengen kohottamista. Myös yhteisten tilaisuuksien järjestäminen, kylän edunvalvonta ja harrastusmahdollisuuksien lisääminen kylässä olivat keskeisiä tavoitteita kylätoiminnassa. Rakennetun ympäristön parantaminen ja luonnonympäristön säilyttäminen eivät kyselyn perusteella ole kovin merkittäviä kylätoiminnan tavoitteita. Kyselyyn vastanneissa kylissä kylätoiminta keskittyy siten parantamaan kylän viihtyvyyttä ja elinvoimaisuutta lähinnä vaikuttamalla kyläläisten keskinäiseen ilmapiiriin ja asenteisiin.

Kuvio 12. Kylätoiminnan tärkeimmät tavoitteet

Kylän kehittämisen voimavarat ovat usein niukat. Voimavarojen laaja tiedostaminen ja taitava käyttö onkin kylätoiminnan keskeisin menestyskriteeri. Kylätoiminnan voimavarana voidaan pitää ensinnäkin toimintaan osallistuvia kyläläisiä, kylän ulkopuolella olevia yhteistyökumppaneita sekä taloudellisia resursseja. Kyselyn tulosten perusteella kylätoimintaan osallistuminen on melko aktiivista; toiminnan organisointiin ja ylipäänsä yhteisiin tapahtumiin ottaa osaa keskimäärin hieman alle puolet kyläläisistä (ks. kuvio 13).

Kuvio 13. Kylätoimintaan osallistuminen

Kyselyn perusteella kylässä toimivien eri yhteisöjen välinen yhteistyö vaikuttaa tärkeältä kylätoiminnan organisoimisen kannalta. Enemmistö (82%) kyselyyn vastanneista kyläedustajista ilmoitti kylässä sijaitsevien eri yhdistysten tekevän jonkin verran tai merkittävässä määrin yhteistyötä kylätoiminnan organisoimiseksi. Tämä yhteistyö käsittää lähinnä ideoiden ja ajatusten vaihtoa. Yhteistyötä tehdään jonkin verran tai merkittävästi myös yritysten (56%) ja erityisesti kunnan (83%) kanssa. Kunnan kanssa tehtävässä yhteistyössä keskeisellä sijalla on kunnalta saatava rahoitusapu ja neuvonanto. Yli 70% kyselyyn vastanneista koki kunnan roolin kylän kehittämistyössä liittyvän toiminnan rahoitukseen. Huomattavaa on myös se, että ainoastaan 5% kaikista vastanneista koki kunnan olevan aloitteentekijä kylän kehittämiseen liittyvissä asioissa. Tämän voidaan tulkita tarkoittavan sitä, että kylän kehittämisessä toteutuu kyläläisten oma ideointi. Kehittämisen esteeksi kunnan koki niinkään noin 5% vastaajista ja reilun 10% mukaan kunnalla ei ole mitään roolia kylän kehittämiseen liittyvissä asioissa. Yritysten kanssa tehtävä yhteistyö koostuu lähinnä erilaisista yhteisiin tapahtumiin hankittavista lahjoituksista. Toisaalta useat kyselyyn vastanneista kokivat myös, että kylätoimintayhteistyö yritysten kanssa on erittäin vähäistä.

Tehokas ja menestyksellinen kylätoiminta on suuressa määrin riippuvainen edellä mainittujen resurssien saatavuudesta. Etenkin taloudellisten resurssien puute koettiin usein kylätoimintaa hankaloittavaksi tekijäksi. Suuri osa (64%) kyselyyn vastanneista kyläedustajista mainitsi taloudellisten resurssien riittämättömyyden kylätoiminnan ongelmakohtaksi. Toisaalta myös kyläläisten passiivinen tai jopa negatiivinen asenne mainittiin joissakin tapauksissa (13% kaikista vastaajista) tehokkaan kylätoiminnan esteeksi. Tämä ei kuitenkaan ollut niin yleistä kuin toimijoiden ajanpuute. Kylätoiminnan organisointi ja suunnittelu jää viime kädessä usein muutaman aktiivisen kyläläisen vastuulle. Jatkuva yhteisistä asioista vastaaminen on kuitenkin aikaa vievää ja raskasta. Vastuu kylän asioista tulisi siten ulottua suuremmalle joukolle kyläläisiä.

Merkittävää on, että ainoastaan hyvin pieni joukko kyselyyn vastanneista (3%) ilmoitti osaamisen puutteen hankaloittavan kylätoimintaa. Tästä voidaan päätellä, että kylistä löytyy tarvittavaa osaamista ja taitoa kylätoiminnan järjestämiseen. Vaikeutena on vain mahdollisimman monen kyläläisen organisointi kylän yhteisten asioiden hoitamiseen. Kehittämistoimintaa voi joissakin kylissä haitata myös hajanainen ja laaja kyläyhteisö (11% kaikista vastanneista kyläedustajista ilmoitti näin). Maantieteellisesti ison kylän sisällä voi olla useita pienempiä ”kyläyhteisöjä”, jolloin yhteisen kylähengen ja kyläidentiteetin löytyminen voi olla vaikeaa.

Kuten tilasto-osassa edellä todettiin, suurimassa osassa tarkasteltavista kylistä asukasmäärät ovat viime vuosina jatkuvasti laskeneet. Ilmosen (2000, 6) mukaan tällainen kehitys on vaarassa

murentaa lopunkin maaseudun yhteisöllisyydestä. Tässä selvityksessä lähtömuuttoa ei kuitenkaan koettu merkittävimmäksi uhkaksi kylätoiminnalle. Noin 15% vastanneista mainitsi kuitenkin väestön poismuuton kylätoimintaa hankaloittavaksi tekijäksi.

Kyläyhdistystoiminta

Kylätoiminta voi olla organisoitu monella eri tavalla. Se voi olla vapaamuotoista tai järjestäytyntä, tiettyyn organisaatioon perustuvaa toimintaa (Laurila 1994, 43). Tavallisesti kyläläiset ovat järjestäytyneet joko vapaamuotoiseksi kylätoimikunnaksi tai rekisteröidyksi kyläyhdistykseksi. Kyselyyn vastanneista kylistä 90% ilmoitti kylässä toimivan joko kyläyhdistyksen tai kylätoimikunnan.

Kyläyhdistyksen tai kylätoimikunnan toiminnasta tiedottaminen on luonnollisesti merkittävä kriteeri toiminnan menestymisen kannalta. Mahdollisimman monet kyläläiset tavoittava tiedottaminen parantaa luottamusta kylätoimintaa kohtaan. Sillä tavalla voidaan osoittaa, että kylätoiminta on tarkoitettu kaikille kylän asukkaille, ei ainoastaan pienen sisäpiirin toiminnaksi. Kyselyyn vastanneissa kyläyhdistyksissä ja kylätoimikunnissa toiminnasta tiedottaminen tapahtuu useassa eri mediassa. Suosituin tiedottamismuoto oli ilmoitus paikallisessa sanomalehdessä (68% vastaajista). Miltei yhtä usein käytössä oli myös kylän oma ilmoitustaulu (61%). Näiden lisäksi useat kylät käyttivät toiminnasta tiedottamisen apuna kylän jokaiseen kotitalouteen jaettavia ilmoituslehtiä. Myös kyläkokouksissa tiedotettiin tulevasta toiminnasta. Tästä voidaan päätellä, että kylätoiminnasta tiedottaminen on selvityksen kylissä melko tehokasta. Useamman eri tiedotusmuodon käyttäminen osoittaa myös sen, että kylätoiminnasta kiinnostuneet löytävät halutessaan tietoa kylän yhteisistä asioista.

Kyläyhdistyksen tai kylätoimikunnan tavoitteet olivat kyselyn perusteella melko samankaltaisia kuin kylätoiminnan tavoitteet. Monesti kylätoiminta ja kyläyhdistystoiminta käsitetäänkin yhdeksi ja samaksi asiaksi. Kylätoimikuntien ja kyläyhdistysten tärkeimmäksi tavoitteeksi nousi yhteisten tapahtumien järjestäminen kylässä (35%). Muita merkittäviä tavoitteita olivat myös kyläläisten yhteishengen kohottaminen ja harrastusmahdollisuuksien lisääminen kylässä.

Kylätoiminnan ja siten usein myös kyläyhdistystoiminnan uskottiin myös suuressa osassa vastanneista kylistä (69%) vahvistaneen kyläläisten keskinäistä yhteenkuuluvuutta ja viihtyvyyttä (64%). Myös kylässä toimivien erilaisten yhdistysten sekä kylän ja viranomaisten välisen yhteistyön paranemiseen kylätoiminnalla katsottiin olevan myönteinen vaikutus (molemmissa 39% vastanneista koki yhteistyön parantuneen). Näiden lisäksi 44% vastanneista kyläedustajista katsoi kylätoiminnan vahvistaneen kyläläisten yhteisvastuullista osallistumista kylän kehittämistoimintaan sekä auttaneen kylän kulttuuriperinnön säilyttämisessä (39%). Toisaalta kylätoiminnan ja kyläyhdistystoiminnan panosta uusien yritysten sekä uusien palvelujen syntymiseen kylälle ei pidetty kovinkaan merkittävänä. Varsinkin uuden yritystoiminnan synnyttämisen kohdalla kylätoiminnan mahdollisuuksia pidetään erittäin vähäisinä.

Kylien hanketoiminta

Niemisen (2000, 120) mukaan hanketoiminnasta on tullut kylien arkipäivää. Tämä trendi voidaan havaita myös kyselylomakkeen vastausten perusteella. Miltei kaikissa vastanneista kylistä oli joko ollut tai meneillään jonkinlaista hanketoimintaa. Useimmilla oli myös suunnitelmia uusien hankkeiden aloittamiseksi. Tosin tässä suhteessa kylät eroavat suuresti toisistaan. Kylien voimavaroista, niin taloudellisista kuin inhimillisistäkin, riippuen toteutetut hankkeet ovat luonteeltaan hyvin erilaisia. Puolet kyselyyn vastanneista kyläedustajista ilmoitti kylässään toteutuneen rakennetun ympäristön parantamiseen liittyviä hankkeita. Suositujia ovat olleet myös

palvelujen parantamiseen liittyvät hankkeet. Suosituimmat alueet, joilla hankkeita puolestaan vasta suunnitellaan ovat paikallisen kulttuurin kehittämiseen, koulutuksen järjestämiseen ja matkailun edistämiseen tähtäävät hankkeet.

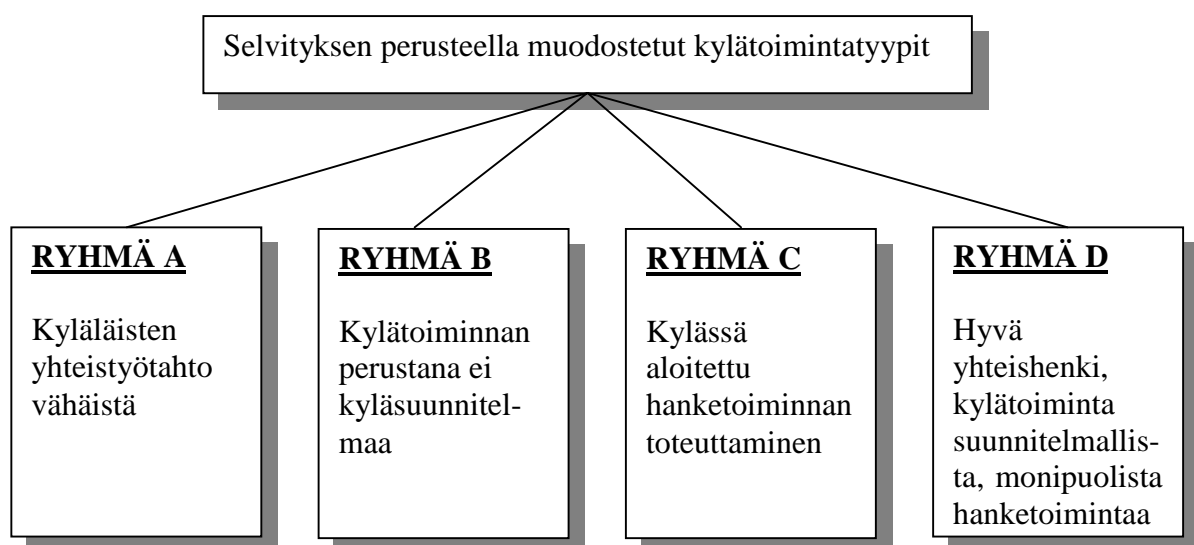
Vaikka talkooperinne kuuluukin olennaisena osana kylätoimintaan, on varsinainen hanketoiminta kylissä kuitenkin vielä melko uutta ja outoa. Todennäköisesti tämä on vaikuttanut jo toteutettujen hankkeiden valintaan. Monissa kylissä hankkeiden toteuttaminen on aloitettu yhteisten toimitilojen kunnostamisella. Yhteisten toimitilojen kunnostamisella on haluttu luoda mahdollisimman toimivat puitteet kylätoiminnan järjestämiselle. Yrittäjyyteen ja matkailun edistämiseen liittyvät hankkeet on aluksi koettu ehkä myös liian suuriksi voimanponnistuksiksi.

Hankkeiden rahoitus jakautuu pääasiassa kolmen eri tahon kesken. Keskeistä roolia rahoituksessa näyttelevät edelleen kylän omat varat ja varsinkin kylissä tehty talkootyö. Niinikään tärkeitä ovat myös kunnan myöntämät rahoitusavustukset ja EU:n hankerahoitus. LEADER – ohjelman kautta saatua hankerahoitusta ei kyselyjen perusteella pidetty yhtä merkittävänä rahoituslähteenä kuin muita edellä mainittuja. Tämä johtuu luonnollisesti siitä, etteivät kaikki selvityksessä mukana olevat kylät kuulu LEADER- alueisiin.

7. Kyselyyn vastanneiden kylien kylätoiminnan elinvoimaisuus

Seuraavassa tarkastellaan kyselyyn vastanneita kyliä kyselyaineiston valossa. Kuten edellä jo mainittiin, tämä aineisto ei suinkaan anna tyhjentävää kuvaa selvityksen kylistä. Kylien elinvoimaisuuden tarkastelu perustuu kyselyjen kautta saatuun materiaaliin kylätoiminnasta. Selvitystyön kiireellisyyden vuoksi suoritettu kysely oli otannaltaan suppea, ts. se lähetettiin vain yhdelle ihmiselle kussakin kylässä. Kyselyaineiston lisäksi elinvoimaisuuden analysoimisessa pyrittiinkin käyttämään hyväksi myös niitä tietoja, joita on saatu keskusteluissa entisten ja nykyisten Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueella toimivien kyläprojektivetäjien kanssa.

Selvityksen aineistoon perustuen muodostettiin neljä erilaista kylätoimintatyyppiä (ks. kuvio 14) Nämä kylätoimintatyypit edustavat neljää erilaista tapaa toteuttaa kylätoimintaa.

Kuvio 14. Selvityksen aineiston perusteella muodostetut kylätoimintatyypit

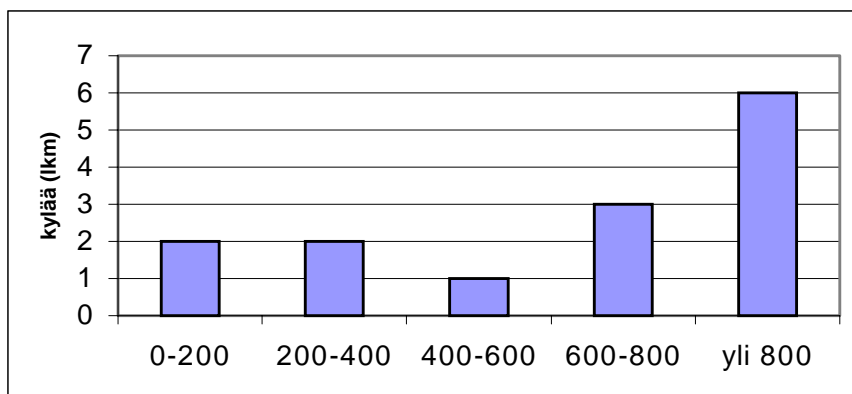
Ryhmä A

Kylätoiminnan elinvoimaisuuden määrittelyä varten on olemassa useita erilaisia kriteereitä. Yhtenä kriteerinä voidaan pitää kyläläisten yhdessä tekemisen aktiivisuutta sekä kylän yhteishenkeä. Kyläläisten yhteishenki luo edellytykset kylätoiminnalle ja kylän yhteiselle kehittämistyölle. Käsitys kylän yhteishengestä onkin tässä selvityksessä ensimmäinen kriteeri, jonka perusteella kylät jaettiin eri ryhmiin. Ensimmäinen kylätoiminnan suhteen muodostettu ryhmä käsittää siten kylät, joissa elinvoimaisuus perustuu lähinnä muihin kuin kyläläisten yhteishenkeen (ryhmä A).

Kuten edellä on jo mainittu, kylätoiminta ja kylän kehittäminen ovat ennen kaikkea yhteistoimintaa. Tehokkaan ja menestyvän kylätoiminnan taustalla on kyläläisten hyvä keskinäinen yhteistyö. Tässä selvityksessä kyläläisten yhteishenkeä ja aktiivisuutta toimia kylän yhteisten asioiden edistämiseksi tarkasteltiin ensinnäkin kysymällä kyläedustajien mielipidettä kyläläisten yhteishengen vaikutuksesta kylän elinvoimaisuuden ylläpitämiseen (kysymys 18H kyselylomakkeessa). Tämän lisäksi tarkasteltiin kyläedustajien käsityksiä siitä, mitkä tekijät ovat kylän kehittämistoiminnan esteenä (kysymys 15A kyselylomakkeessa). Varsinkin kysymyksen 18H (kyläläisten yhteishengen vaikutus kylän elinvoimaisuuteen) perusteella ryhmässä A kyläläisten yhteishenkeä ei voida pitää kylän elinvoimaisuuden kannalta kovinkaan merkittävänä.

Yhteistä tähän ryhmään kuuluville kylille oli kyselyn perusteella vähäinen osallistuminen kylätoimintaan. Noin 79% ryhmän A kyläläisistä osallistuu kylätoimintaan hyvin vähän tai ei lainkaan. Kylän yhteisen kehittämisen esteeksi nähtiin siten usein kyläläisten passiivisuus tai puuttuva kyläidentiteetti. On kuitenkin huomattava, että tämän ryhmän kylissä toteutettiin kuitenkin jossakin määrin kylätoimintaa. Kylätoiminta jää näissä kylissä kuitenkin kyselyn perusteella harvojen, aktiivisten kyläläisten vastuulle. Kylätoiminnan keskeisiksi tavoitteeksi nousi A ryhmässä ennen kaikkea harrastusmahdollisuuksien lisääminen kylässä, yhteisten tilaisuuksien järjestäminen sekä kylän yhteishengen kohottaminen. Ryhmässä A kylätoiminta tähtää siten selvästi kylien yhteistoiminnan parantamiseen. Hanketoiminnan suhteen ryhmän A kylät voidaan vielä jakaa kahteen ryhmään. Ryhmässä oli 4 kylää, joissa ei kyselyn mukaan ole ollut minkäänlaista kehittämishanketoimintaa. Näissä kylissä ei oltu myöskään tehty kylän kehittämisen varalle minkäänlaista kirjallista kyläsuunnitelmaa. Toisaalta jäljelle jäävissä 14 kylässä oli kyläläisten yhteistä hanketoimintaa jonkin verran.

Tilastojen valossa ryhmän A kylät eroavat jonkin verran edellä esitetyistä kylien keskiarvoista (ks. kuvio 15). Ryhmään A kuuluvat kylät olivat väkiluvultaan keskimäärin suurempia verrattuna selvityksen kylien keskiarvoon. Asukasluvun mukaan tarkasteltuna ryhmä A näyttää seuraavalta:

Kuvio 15. Ryhmän A kylät asukasluvun mukaan luokiteltuna vuonna 1998.

Kuten kuviosta voidaan havaita erottuu ryhmässä väkiluvultaan yli 800 asukkaan kylien osuus. Myös luokka 600-800 asukasta on ryhmässä A hyvin edustettuna. Tämä voi tarkoittaa sitä, että kylän suuri koko asettaa kylätoiminnalle ja erityisesti kylän yhteishengen luomiselle erityisiä haasteita. Kylätoiminta ja sen tavoitteet eivät siten ehkä tavoita kyläläisiä niin hyvin kuin pienemmissä kylissä.

Ryhmässä A on edustettuna niin maatalousvaltaisia kyliä kuin jalostus- ja palvelusektoreiltaan merkittäviä kyliä. Elinkeinorakenne ei siten tämän aineiston perusteella näyttäisi vaikuttavan toteutettavan kylätoiminnan luonteeseen.

Tämän selvityksen perusteella ei voida sanoa, että ryhmään A kuuluvat kylät olisivat vähemmän elinvoimaisia kuin muut selvityksen kylät. Lähinnä halutaan osoittaa, että kyselyaineiston perusteella tähän ryhmään kuuluvien kylien elinvoimaisuus perustuu lähinnä johonkin muuhun tekijään kuin elinvoimaiseen kylätoimintaan. Elinvoimaisuus saattaa perustua esimerkiksi kylän teollisuuteen ja yritystoimintaan, olemassa oleviin palveluihin tai elinvoimaiseen maatalouteen.

Seuraavassa lyhyt kuvaus ryhmään A kuuluvista kylistä:

Alavus

Asemanseutu: Kylässä on tehty kirjallinen kyläsuunnitelma. Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 15% kyläläisistä. Kylän ja kunnan kesken tehdään merkittävästi yhteistyötä kylätoiminnan puitteissa. Myös muita yhteistyötahoja on. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen. Kylän kehittämisen kannalta ongelmalliseksi koetaan puuttuva kyläidentiteetti. Kylässä asui noin 1720 ihmistä vuonna 1998. Kylän väkiluku väheni hieman vuosien 1996-1998 välisenä aikana (2,7%). Työpaikkojen lukumäärä nousi kuitenkin samaan aikaan. Kylän elinkeinotoiminnassa jalostussektorilla on merkittävä asema (78%). Kylän työllisyystilanne vuonna 1997 oli hieman huonompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 19%).

Sapsalampi: Kylässä on tehty kirjallinen kyläsuunnitelma. Kyselyn perusteella kylätoimintaan osallistuu melko aktiivisesti noin 12% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa yhteistyö kunnan kanssa on merkittävää. Kehittämishankkeita kylässä on ollut yksi. Vuonna 1998 kylässä asui 258 ihmistä. Kylä on vuosien 1996-1998 välillä lisännyt 1,2%:lla asukasmääräänsä. Työllisyystilanne oli kylässä vuonna 1997 keskimääräistä tilannetta hieman parempi (työttömyysaste 13%). Kylän elinkeinorakenteessa painottui alkutuotanto (74%).

Sulkavankylä: Kylässä on tehty kyläsuunnitelma. Kylätoimintaan osallistuu kyselyn mukaan melko paljon ihmisiä, ts. noin 50% kyläläisistä ottaa aktiivisesti osaa kylän yhteisiin tapahtumiin. Kylän yhteistyö kunnan ja toimintaryhmän kanssa on merkittävää. Kylässä on meneillään ja suunnitteilla monipuolista hanketoimintaa liittyen mm. palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen, rakennetun ympäristön parantamiseen, luonnonympäristön säilyttämiseen sekä koulutuksen järjestämiseen. Kehittämistoimintaa kuitenkin haittaa kyläläisten passiivinen tai kielteinen asenne kylän kehittämistä kohtaan. Kylässä asui 275 ihmistä vuonna 1998. Kylä on vuosina 1996-1998 kärsinyt hieman muuttotappiota (1,1%), joka on kuitenkin ollut selvityksen kylien keskiarvoa vähäisempää. Vuonna 1997 kylän elinkeinorakenteessa alkutuotannolla oli merkittävä osa (85%). Työllisyystilanne oli kylässä samana vuonna parempi kuin selvityksen keskimääräinen (työttömyysaste 14%).

Evijärvi

Haapajärvi: Kyselyn perusteella kylätoimintaan osallistuu kyläläisistä noin 20%. Kylätoiminnan keskeisenä tavoitteena on kylän edunvalvonta ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen. Kylässä ei toimi kyläyhdistystä, tosin sellainen on parhaillaan perusteilla. Kylässä on toteutettu yksi matkailuun liittyvä hanke. Kylän elinvoimaisuus perustuu kyselyn mukaan elinvoimaiseen maatalouteen, jonka osuus kylän elinkeinoista olikin vuonna 1997 miltei 100%. Työttömyysaste oli samaan aikaan kylien keskiarvoa alhaisempi (13%). Vuonna 1998 kylässä asui 151 ihmistä. Vuosina 1996-1998 kylä kärsi selvityksen kylien keskiarvoa huomattavasti suuremmasta muuttotappiosta (12,7%). Väestön väheneminen näkyi erityisesti yli 65-vuotiaiden ja työikäisten ihmisten ryhmissä.

Jalasjärvi

Jokipii: Vuonna 1998 kylän asukasluku oli 702. Kylätoiminta perustuu kirjalliseen kyläsuunnitelmaan ja siihen osallistuu kyselyn perusteella noin 20% kyläläisistä. Kylän ja kunnan välinen yhteistyö on toimivaa, samoin kuin kylän ja seutukunnan. Kylässä on toteutettu kehittämishankkeita luonnonympäristön ja palvelujen parantamiseen liittyen, mutta kyläläisten passiivisuus koetaan kyselyn mukaan kehittämisen esteeksi. Jokipii on vuosien 1996-1998 välisenä aikana kärsinyt hieman muuttotappiota (1,4%), joka on kuitenkin ollut tässä tarkasteltavien kylien keskiarvoa vähäisempää. Kylän elinkeinorakenteessa jalostussektorin osuus on selkeästi painottunut (72%). Kylän työpaikkojen lukumäärä kasvoi vuosien 1995-1997 välillä. Työttömien osuus kylässä oli 1997 pienempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 13%).

Kauhava

Mäenpää: Kylässä on tehty kirjallinen kyläsuunnitelma. Kyselyn mukaan kylän elinvoimaisuus on riippuvainen pikemminkin monista muista tekijöistä kuin kyläläisten vahvasta yhteishengestä. Kylätoimintaan osallistuu kuitenkin noin viidesosa kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kunnan ja yritysten kanssa. Kylässä ei ole kyselyn mukaan toteutettu hanketoimintaa. Kehittämistyötä rajoittavana tekijänä pidetään kyläläisten passiivista tai kielteistä asennetta kylän kehittämistä kohtaan sekä puuttuvaa kyläidentiteettiä. (kylästä ei ollut saatavilla tilastotietoja).

Ylikylä: Kylässä on tehty kirjallinen kyläsuunnitelma. Kylätoimintaan osallistuu kyselyn mukaan aktiivisesti kuitenkin vain noin 6% kyläläisistä. Kylässä ei ole juurikaan hanketoimintaa ja kehittämistyötä estää lähinnä kyläläisten passiivinen asenne. Kylässä asui 823 ihmistä vuonna 1998. Vuosina 1996-1998 kylä on kärsinyt 5,2% muuttotappiota. Suhteellisesti suurinta väkimäärän väheneminen oli 0-17-vuotiaiden ryhmässä. Alkutuotanto oli painottunut kylän elinkeinorakenteessa vuonna 1997 (76%). Työttömyysaste oli samana vuonna selvästi tässä tarkasteltujen kylien keskiarvoa alhaisempi (työttömyysaste 11%).

Kuortane

Salmi: Kylällä on tehty kirjallinen kyläsuunnitelma. Kylätoimintaan osallistuu kyselyn perusteella melko suuri joukko kyläläisiä, ts. noin 60% kyläläisistä ottaa jollakin tavalla osaa yhteisiin tapahtumiin. Kyselyn perusteella kylässä on toteutettu melko vähän hanketoimintaa (merkitty yksi luonnonympäristön säilyttämiseen liittyvä hanke, jonka rahoitus tulee pääasiassa kunnalta). Hanke- ja kehittämistoimintaa hankaloittavaksi tekijäksi mainitaan puuttuva kyläidentiteetti. Maatalousvaltaisessa kylässä (alkutuotannon osuus elinkeinorakenteesta 76%) työllisyystilanne on ollut selvityksen keskiarvoa parempi (työttömyysaste 10%). Kylä on kuitenkin kärsinyt selvityksen kylien keskimääräistä suuremmasta muuttotappiosta vuosina 1996-1998 (muuttotappio 5,7%). Vuonna 1998 kylässä asui 198 ihmistä.

Kurikka

Panttila: Kylän kehittämistarpeita ja –tavoitteita ei ole kirjattu kyläsuunnitelmaksi, eikä kylässä toimi kyläyhdistystä tai kylätoimikuntaa. Kylässä ei ole myöskään toteutettu mitään kylän kehittämishankkeita. Kyselylomakkeen mukaan kyläläisten yhteistoiminnalla ei ole niinkään merkitystä kylän elinvoimaisuuden ylläpitämisessä, päinvastoin kyläläisten vastahakoinen asenne kehittämistoimintaa kohtaan ja puuttuva kyläidentiteetti ovat tällä hetkellä kehittämisen esteitä. Vuonna 1998 kylässä asui 903 ihmistä. Kylä on vuosina 1996-1998 kärsinyt 1,1% muuttotappiosta, joka on kuitenkin ollut vähäisempi kuin samaan aikaan selvityksen kylien keskimääräinen muuttotappio. Kylän elinkeinorakenteessa painottui vuonna 1997 selkeästi jalostussektorin osuus (63%), työttömyysaste oli puolestaan hieman keskiarvoa korkeampi (17%).

Mieto: Kylässä on tehty kirjallinen kyläsuunnitelma. Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 30% kyläläisistä. Kylän yhteistyö kunnan kanssa sekä kylässä sijaitsevien eri yhdistysten kesken on toimivaa. Kylässä on ollut hieman hanketoimintaa liittyen yrittäjyyden edistämiseen ja palvelujen parantamiseen, mutta suunnitelmia tuleviksi kehittämishankkeiksi ei tällä hetkellä ole. Kyläläisten kielteinen asenne koetaan kylän kehittämistoiminnan esteeksi. Kylä on vuosina 1996-1998 kärsinyt muuttotappiosta, joka on kuitenkin ollut vähäisempää kuin selvityksen kylissä keskimäärin (1,3%). Kylän elinkeinorakenteesta vuonna 1997 alkutuotannon osuus oli 36%, jalostustoiminnan 40 % ja palvelusektorin 21%. Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna selvityksen kylien keskiarvon kaltainen (työttömyysaste 16%).

Lappajärvi

Itäkylä: Kylässä ei ole tehty kirjallista kyläsuunnitelmaa. Kyselyn perusteella kylätoimintaa on vain vähän (esim. kylätoiminnan tuloksia oli vaikea eritellä). Kylässä ei toimi kyläyhdistystä, eikä siellä ole myöskään toteutettu kehittämishankkeita. Kylän kehittämisen esteenä nähdään puutteellisen yhteishengen ohella puuttuva kyläidentiteetti. Kylässä asui 779 ihmistä vuonna 1998. Vuosina 1996-1998 kylä on kärsinyt muuttotappiosta, joka on ollut suuruusluokaltaan selvityksen kylien keskiarvoa (2,3%). Työttömyysaste on kylässä vuonna 1997 ollut hieman keskiarvoa alhaisempi, eli 14%. Kylän elinkeinorakenne oli vuonna 1997 painottunut alkutuotantoon (78%).

Lapua

Kauhajärvi: Vaikka kylässä on toteutettu erilaisia hankkeita (ATK-koulutus, järvenparannus, koulun yrittäjyyskasvatus), ei kylätoiminta kuitenkaan perustu kyläläisten yhdessä laatimaan kyläsuunnitelmaan. Kyläläiset eivät myöskään osallistu aktiivisesti yhteiseen toimintaan (78% kyläläisistä osallistuu kylätoimintaan hyvin vähän tai ei lainkaan). Kylässä ei ole kyläyhdistystä tms. Kyselylomakkeen perusteella kyläläisten passiivinen asenne on kylän kehittämisen este, eikä hyvästä yhteishengestä voida erityisesti puhua. Kylässä asui 639 ihmistä vuonna 1998. Vuosina 1996-1998 kylä on kärsinyt 4,6% muuttotappiota. Suurinta väestön väheneminen oli 0-17-vuotiaiden ryhmässä. Elinkeinoirakenteessa jalostussektorin osuus oli painottunut maatalouteen ja palveluihin nähden (jalostussektori muodosti 49% elinkeinorakenteesta). Työllisyystilanne oli 1997 selvityksen kylien keskiarvoa vastaava (työttömyysaste 15%).

Ylistaro

Aseman seutu: Kylässä ei ole tehty kirjallista kyläsuunnitelmaa. Kylätoimintaan osallistuu melko pieni määrä kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä yritysten ja kunnan kanssa. Merkittävää yhteistyö puolestaan on kylän eri yhdistysten kesken. Kylän hanketoiminta on kyselylomakkeen perusteella hyvin vähäistä. Kylässä on tehty kuitenkin yksi investointihanke, jonka avulla korjattiin nuorisoseurataloa. Kylän kehittämisen esteeksi koetaan puuttuva kyläidentiteetti, mikä johtuu ehkä kyläalueen laajuudesta. Kylässä asui 872 ihmistä vuonna 1998. Kylä on vuosina 1996-1998 kärsinyt hieman muuttotappiosta (2,9%), mutta sen

työllisyystilanne (15% työttömiä) on sama kuin selvityksen kylissä keskimäärin. Kylän elinkeinorakenteessa alkutuotanto ja jalostustoiminta muodostivat 1997 miltei yhtä suuren osan (40% ja 44%).

Kylänpää: Kylässä ei ole tehty kirjallista kyläsuunnitelmaa. Kyläläisistä suurin osa (70%) osallistuu hyvin vähän tai ei lainkaan kylän yhteiseen toimintaan. Yhteistyö kylätoiminnan tiimoilta niin kyläläisten kesken kuin kylän ulkopuolellekin (yritykset, kunta, toimintaryhmä) on hyvin vähäistä. Kylässä ei ole kyläyhdistystä tai kylätoimikuntaa. Hanketoiminta on hyvin vähäistä. Kylässä asui 827 ihmistä vuonna 1998. Kylä on kärsinyt 1996-1998 muuttotappiota (4,8%), ja sen työllisyystilanne oli 1997 hieman heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin. Alkutuotannon osuus elinkeinorakenteesta oli hieman yli puolet (55%).

Ähtäri

Inhan asema: Kylässä ei ole tehty kirjallista kyläsuunnitelmaa. Suurin osa kyläläisistä (95%) osallistuu kylätoimintaan hyvin vähän tai ei lainkaan. Kylän eri yhdistysten välillä ei ole juurikaan yhteistyötä, kuten ei mainittavasti kylän ja kunnan välillä. Kylässä on kyläseura, jolla ei ole tällä hetkellä toimintaa. Kylässä on muutamia hankkeita suunnitteilla, yhtäkään ei kyselyn mukaan ole vielä toteutettu. Kylän kehittämisen ensisijaiseksi esteeksi koetaan kunnan kielteinen asenne. Kylässä asui 430 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli ainoastaan 0,2% vähemmän kuin vuonna 1996. Kylän muuttotappio on vuosina 1996-1998 ollut siten selvityksen kylien keskimääräistä pienempi. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 42%, jalostussektorin 5% ja palvelusektorin noin 45%. Samana vuonna kylän työllisyystilanne oli hieman heikompi verrattuna selvityksen kylien keskimääräiseen tilanteeseen (työttömyysaste 16%).

Ryhmä B

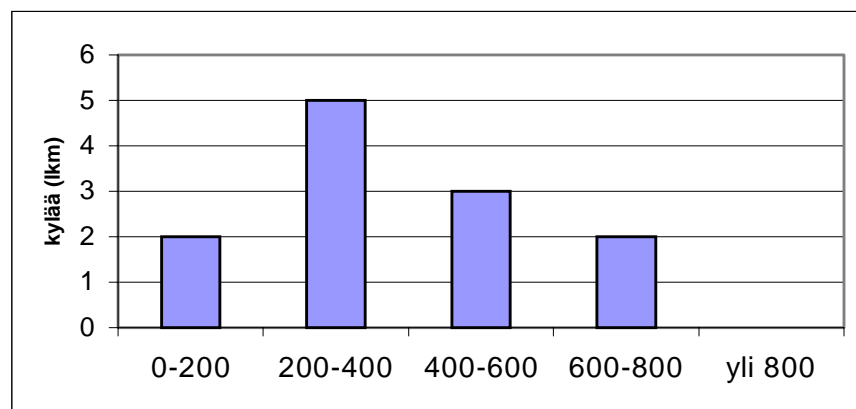
Seuraavana kriteerinä kylätoiminnan elinvoimaisuuden tarkastelussa käytetään kylätoiminnan ja kylän kehittämistoiminnan suunnitelmallisuutta. Kuten edellä on jo todettu tavoitteellisuus luo edellytyksiä kylätoiminnan onnistumisella. Kylätoiminnan tavoitteellisuudesta kertoo kyläsuunnitelman tekeminen. Kyläsuunnitelmaa tehtäessä kylän kehittämisen tavoitteet on kirjattu ylös. Kyläsuunnitelma toimii kehittämistoiminnan ohjenuorana; siihen on listattu kylän kannalta keskeiset asumiseen ja elämiseen liittyvät parannusehdotukset ja ideat niiden toteuttamiseksi. Kyläsuunnitelmaa koski kyselylomakkeessa kysymys 1, jossa yksinkertaisesti kysyttiin, onko kylässä tehty kyläsuunnitelma vai ei. Kyläsuunnitelman perusteella voidaan muodostaa ryhmä kylistä, joissa kylätoiminta ei ole ehkä kovinkaan suunnitelmallista vaikka yhteishenki kylätoiminnan toteuttamiseksi onkin hyvä (ryhmä B).

Yhteistä tähän ryhmään kuuluvissa kylissä on edellistä ryhmää korkeampi osallistumisaktiivisuus kylän yhteisiin tapahtumiin. Kyselyjen perusteella noin 61% kyläläisistä ottaa aktiivisesti osaa joko kylätoiminnan järjestämiseen ja organisoimiseen tai on mukana kylän yhteisissä tapahtumissa. Kylätoiminnan tavoitteet vaihtelivat luonnollisesti kylien välillä. Yleisimpiä tavoitteita olivat kuitenkin pyrkimys kylän yhteishengen kohottaminen, yhteisten tilaisuuksien järjestäminen sekä kylän harrastusmahdollisuuksien lisääminen. Tässäkin ryhmässä kylätoiminta tähtää lähinnä kyläläisten yhteenkuuluvuuden parantamiseen. Yhteistoiminnan kautta luodaan edellytyksiä varsinaisen kylän kehittämistoiminnan ja hanketoiminnan toteuttamiseen. Hanketoiminnan suhteen ryhmän kylien välillä on myös hyvin paljon hajontaa. Kaikissa tämän ryhmän kylissä on toteutettu jonkinlaisia kylän kehittämishankkeita. Muutamassa kylässä on toteutettu ainoastaan yksi hanke, yleensä liittyen rakennetun ympäristön parantamiseen. Useissa tämän ryhmän kylissä on toteutettu kuitenkin monia erilaisia hankkeita ja kylissä on myös suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi.

Kuten edellä olevasta voi huomata ovat tämän ryhmän, kuten edellisenkin ryhmän (A), kylät keskenään hyvin erilaisia. Yhteisenä piirteenä on tälle ryhmälle on ainoastaan kyläsuunnitelman puuttuminen. Kyläsuunnitelman puuttuminen voi tarkoittaa sitä, että vaikka yhteistyölle on kylässä olemassa hyvät edellytykset, ei kylätoiminnalla kuitenkaan ole kylän elinvoimaisuuden ylläpitämisessä kovin keskeistä merkitystä. Edelleen täytyy korostaa, ettei kyläsuunnitelman puuttuminen tee kylästä automaattisesti vähemmän elinvoimaista. Sen sijaan kyläsuunnitelman puuttuminen saattaa olla merkki siitä, että kylän elinvoimaisuuden perusta löytyy jostain muualta kuin kylätoiminnasta. Kylätoiminta ehkä tukee erinomaisesti kylän elämää luoden harrastusmahdollisuuksia ja yhteisiä tilaisuuksia. Kyläläisten suunnitelmallinen kehittämistoiminta puolestaan tarkoittaisi sitä, että kylätoiminnassa otetaan huomioon se mihin suuntaan kylää olisi kehitettävä ja miten se parhaiten onnistuisi. On myös huomattava, että joissakin kylissä kyläsuunnitelman tekeminen saattaa olla vasta ajatuksen tasolla, eli kylän tavoitteellinen kehittämistyö on vielä hyvin alkuvaiheissa. Tämä ei luonnollisestikaan voi tehdä kylästä vähemmän elinvoimaista.

Kyläläisten yhteishengellä katsotaan tässä ryhmässä olevan merkitystä kylän elinvoimaisuuden ylläpitämisessä. Kuitenkin kyläläisten yhteishenkeä paljon tärkeämpänä nähtiin kylällä olevat palveluiden, kuten esimerkiksi koulun tai kyläkaupan olemassaolo. Työssäkäynti alueen ulkopuolella, elinvoimainen maatalous sekä kylässä oleva yritystoiminta puolestaan nähtiin kylän yhteishengen kanssa yhtä merkittävinä tekijöinä.

Väkilukunsa suhteen ryhmän B kylissä painottuu asukasluvultaan pienten kylien osuus (ks. kuvio 16). Yli 800 asukkaan kyliä ei tässä ryhmässä ole ollenkaan.

Kuvio 16. Ryhmän B kylät asukasluvun mukaan luokiteltuna vuonna 1998.

Suurin osa ryhmään B kuuluvista kylistä on kärsinyt vuosien 1996-1998 välisenä aikana muuttotappiosta, joka keskimäärin on ollut noin 4,6%. Tämä on jonkin verran enemmän kuin tässä selvityksessä mukana olevien kylien muuttotappio keskimäärin. Ryhmässä on kuitenkin kaksi kylää, jotka ovat samaan aikaan kasvattaneet väkimääräänsä ja yksi kylä, jonka muuttotappio on ollut keskimääräistä vähäisempää.

Elinkeinorakenteeltaan ryhmä B on edellistä ryhmää yhdenmukaisempi. Suurimmassa osassa ryhmän kyliä alkutuotannon osuus elinkeinorakenteesta on merkittävä. Ryhmässä on kuitenkin myös yksi kylä, jossa jalostussektorilla on merkittävä asema elinkeinorakenteessa sekä kaksi kylää, joiden elinkeinorakenteessa ei millään sektorilla ole erityisen hallitsevaa asemaa.

Seuraavassa lyhyt kuvaus ryhmään B kuuluvista kylistä:

Alahärmä

Ekola: Yhteiseen kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 80% kyläläisistä. Kylätoiminnan perustaksi ei ole kuitenkaan tehty kyläsuunnitelmaa. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kylän eri yhdistysten kesken sekä kunnan kanssa. Kylässä on toteutettu muutamia kehittämishankkeita liittyen rakennetun ympäristön parantamiseen sekä luonnonympäristön säilyttämiseen. Suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi on myös olemassa. Kylässä asui vuonna 1998 noin 150 asukasta. Vuodesta 1996 vuoteen 1998 kylän väkiluku on vähentynyt 4,5 prosentilla. Kylän elinkeinorakenteessa alkutuotannolla oli vuonna 1997 merkittävä osuus (81%). Työllisyystilanne oli vuonna 1997 kylässä huomattavasti selvityksen kylien keskiarvoa parempi (4% työttömiä).

Alajärvi

Uusikylä: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 35% kyläläisistä. Kylän ja yritysten välinen yhteistyö kylätoiminnan merkeissä on toimivaa. Kylässä on toteutettu jonkin verran hanketoimintaa liittyen palvelujen parantamiseen ja koulutukseen. Myös suunnitelmia tulevaisuudessa toteutettaviksi hankkeiksi on olemassa. Kylän kehittämisen esteeksi koetaan kuitenkin puuttuva kyläidentiteetti ja kylän syrjäinen sijainti. (kylästä ei ollut saatavilla tilastoaineistoa).

Ilmajoki

Munakka: Kyselyn perusteella kyläläiset osallistuvat aktiivisesti kylän yhteiseen toimintaan. Kylän yhteistyö kunnan kanssa on toimivaa. Myös kylän eri yhdistysten välillä tehdään jonkin verran yhteistyötä kylätoiminnan puitteissa. Kylässä on kunnan rahallisella avustuksella sekä kylän omin varoin ja talkootyöllä toteutettu monipuolista hanketoimintaa liittyen palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen, rakennetun ympäristön parantamiseen sekä koulutuksen järjestämiseen. Kylässä on myös suunnitelmia tulevaisuudeksi hanketoiminnaksi. Kylä kärsi vuosien 1996-1998 välisenä aikana 5,3% muuttotappiota. Vuonna 1998 kylän asukasluku oli 270. Kylän elinkeinorakenteessa painottuu jalostuksen osuus (40%). Kylän työllisyystilanne oli vuonna 1997 hieman heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 17%). (huom. tilastotiedot perustuvat taajaman tietoihin)

Huissi: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti suuri joukko kyläläisiä (70% kyläläisistä). Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kylän eri yhdistysten kesken sekä kunnan kanssa. Kylässä on toteutettu jonkin verran hanketoimintaa liittyen palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen ja luonnonympäristön säilyttämiseen. Kylä on viime vuosina (1996-1998) kärsinyt 3,5%:n muuttotappiota. Vuonna 1998 kylässä asui 517 asukasta. Alkutuotannon osuus elinkeinorakenteesta oli noin 59% vuonna 1997. Työttömyysaste oli samana vuonna hieman selvityksen kylien keskiarvoa korkeampi (työttömyysaste 16%).

Isojoki

Kärjenkoski: Kyselyn mukaan kyläläisten välillä vallitsee hyvä yhteishenki oman kylän asioiden hoitamisessa. Edelleen kyselyn mukaan noin 80% kyläläisistä osallistuu kylätoimintaan. Kylän yhteistyö niin kunnan, yritysten, toimintaryhmän ja joidenkin muidenkin tahojen kanssa on toimivaa. Kylässä on toteutettu muutamia hankkeita liittyen palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen kylän omilla varoilla ja LEADER-rahoituksella. Myös uusia hankkeita on suunnitteilla. Kylässä asui 241 ihmistä vuonna 1998. Kylä kärsi vuosina 1996-1998 suuremmasta muuttotappiosta kun selvityksen kylät keskimäärin (5,1%). Kylän elinkeinorakenteessa alkutuotannon osuus oli vuonna 1997 merkittävä (80%). Työllisyystilanne oli samana vuonna hieman selvityksen kylien keskiarvoa parempi (työttömyysaste 13%).

Jurva

Järvenpää: Kylätoimintaan osallistuu kyselyn perusteella suuri joukko kyläläisiä (80% kylän väestöstä). Kylän tekee kylätoiminnan puitteissa jonkin verran yhteistyötä niin kunnan, yritysten kuin toimintaryhmänkin kanssa. Kylässä on toteutettu jonkin verran hanketoimintaa liittyen lähinnä rakennetun ympäristön parantamiseen ja luonnonympäristön säilyttämiseen. Kylässä asui vuonna 1998 noin 540 ihmistä. Tämä oli 3,4% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 70%. Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna huomattavasti parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 9%).

Kauhajoki

Kauhajärvi: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 60% kyläläisistä. Kylä tekee kylätoiminnan puitteissa jonkin verran yhteistyötä kunnan ja toimintaryhmän kanssa. Kylässä on toteutettu yksi kehittämishanke liittyen seurojentalon kunnostukseen. Vuonna 1998 kylässä asui 236 ihmistä. Tämä oli 7,5% vähemmän kuin vuonna 1996. Suhteellisesti suurinta väkimäärän väheneminen oli 0-17-vuotiaiden ryhmässä. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteessa on merkittävä (80%). Kylän työllisyystilanne oli vuonna 1997 heikompi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työllisyysaste 19%).

Kortesjärvi

Ylikylä: Kyselyn mukaan kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 70% kyläläisistä. Kylän yhteistyö kunnan ja toimintaryhmän kanssa on toimivaa. Kylässä on toteutettu hankkeita liittyen rakennettuun ympäristöön sekä luonnonympäristöön. Ylikylässä asui 421 ihmistä vuonna 1998. Kylän muuttotappio (1,2%) vuosina 1996-1998 on ollut selvityksen kylien keskiarvoa vähäisempi. Samoin työllisyystilanne oli vuonna 1997 selkeästi parempi kuin selvityksen keskimääräinen. Kylän elinkeinorakenteesta alkutuotannolla oli samana vuonna merkittävä asema (76%).

Lapua

Haapakoski: Kyselyn mukaan noin 60% kyläläisistä osallistuu aktiivisesti kylän yhteisiin tapahtumiin. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävässä määrin yhteistyötä kylän eri yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu kehittämishanketoimintaa liittyen rakennetun ympäristön parantamiseen ja koulutuksen järjestämiseen. Kehittämisen esteeksi kylässä koetaan lähinnä kylätoiminnan vastuunottajien vähäisyys. Kylässä asui 663 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 2,8% vähemmän kuin vuonna 1996. Kylän elinkeinorakenteesta alkutuotannon osuus (66%) oli vuonna 1997 painottunut jalostus – ja palvelusektoreihin verrattuna. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan hieman parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 14%).

Soini

Vuorenmaa / Keisala: Kyläläisistä yli puolet osallistuu aktiivisesti kylän yhteiseen toimintaan. Kylällä on toimivaa yhteistyötä kunnan, yritysten ja muiden kylien kanssa. Kylässä on toteutettu jonkin verran kehittämishankkeita liittyen lähinnä rakennetun ympäristön parantamiseen sekä luonnonympäristön säilyttämiseen. Joitakin suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi on myös olemassa. Kylässä asui 115 ihmistä vuonna 1998. Vuosien 1996-1998 välisenä aikana kylässä oli hieman muuttovoittoa (2,7%). Kylän elinkeinorakenteesta alkutuotannon osuus oli 100% vuonna 1997. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan selvästi heikompi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 31%).

Parviainen: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti melko suuri joukko kyläläisiä, ts. noin 70%. Erityisesti kylän ja yritysten välinen yhteistyö kylätoiminnan tiimoilta on merkittävää. Kylässä on toteutettu hieman hanketoimintaa liittyen rakennetun ympäristön parantamiseen. Myös joitakin suunnitelmia tuleviksi kehittämishankkeiksi on olemassa. (kylästä ei ollut tilastotietoja saatavilla).

Teuva

Luovankylä: Kyselyn perusteella kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti melko suuri määrä kyläläisiä (noin 60%). Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä yritysten ja toimintaryhmän kanssa. Kylässä on kunnan avustuksella sekä kyläläisten omilla varoilla ja talkootyöllä toteutettu joitakin hankkeita liittyen palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen ja koulutuksen järjestämiseen kylässä. (kylästä ei ollut saatavilla tilastotietoja).

Äystö: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 40% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävässä määrin yhteistyötä ennen kaikkea kylän eri yhdistysten kesken. Kylän oma hanketoiminta vähäistä (tosin osallistuttu Teuvan kylien yhteiseen hanketoimintaan, esim. tietotupahankkeeseen sekä Parran reitistöhankeeseen). Kylän elinvoimaisuuden kannalta kylässä sijaitsevat palvelut sekä yritystoiminta ovat keskeisellä sijalla. Kylässä asui 547 ihmistä vuonna 1998. Kylä kärsi vuosien 1996-1998 välisenä aikana noin 8% muuttotappion. Suhteellisesti suurin väkimäärän väheneminen oli työikäisen (17-65-vuotta) väestön keskuudessa. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 67%. Työllisyystilanne oli kylässä samana vuonna selvityksen kylien keskimääräistä parempi (työttömyysaste 13%).

Ylistaro

Kainasto: Kylätoimintaan osallistuu kyselyn perusteella noin 60% kyläläisistä. Kylän yhteistyö toimintaryhmän ja yritysten sekä joidenkin muiden tahojen kanssa on toimivaa. Kylässä on toteutettu monipuolista hanketoimintaa liittyen yrittäjyyden edistämiseen, palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen, rakennetun ympäristön säilyttämiseen sekä koulutuksen järjestämiseen kylällä. Suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi ei kuitenkaan tällä hetkellä ole. (kylästä ei ollut saatavilla tilastoaineistoa)

Halkosaari: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 35% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kylän eri yhdistysten kesken sekä yritysten ja kunnan kanssa. Kylässä toteutettu hanketoiminta liittyy rakennetun ympäristön ja palvelujen parantamiseen. Viime vuosina kylä on ollut muuttovoittoinen. Kylässä asui 369 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 5,4% enemmän kuin pari vuotta aikaisemmin. Alkutuotanto ja palvelusektori muodostivat molemmat noin 39% kylän elinkeinorakenteesta vuonna 1997. Samaan aikaan kylän työllisyystilanne oli selvityksen kylien keskimääräistä parempi. (huom. kylän tilastotiedot perustuvat taajaman tietoihin).

Ähtäri

Inhankoski / Inhan tehtaas: Kylätoimintaan osallistuu kyselyn perusteella noin 20% kyläläisistä. Kylän yhteistyö kunnan ja yritysten kanssa on toimivaa. Kylässä on toteutettu yksi kehittämishanke liittyen rakennetun ympäristön parantamiseen. Suunnitelmia tulevan kehittämistoiminnan varalle ei tällä hetkellä ole. Kehittämistoiminnan esteeksi koetaan lähinnä vähäinen aktiivisten toimijoiden määrä. Kylässä asui 315 ihmistä vuonna 1998. Kylä on kärsinyt selvityksen muihin kyliin verrattuna suuremmasta muuttotappiosta vuosina 1996-1998 (4,8%), samoin työttömyysaste oli vuonna 1997 kylässä selkeästi korkeampi (25%). Kylässä maatalouden osuus elinkeinorakenteesta oli 1997 noin 43%, jalostussektorin 17% ja palvelusektorin 34%.

Ryhmä C

Kolmantena kriteerinä kylätoiminnan elinvoimaisuuden kuvaamisessa käytetään kylän varsinaista kehittämistoimintaa. Aineistoa pyrittiin ensinnäkin ryhmittelemään sen mukaan, miten monipuolista kylissä tehty hanketoiminta oli. Useissa kyselyyn vastanneista kylistä hanketoiminta on keskittynyt lähinnä rakennusinvestointeihin. Hyvin yleistä kyselyyn vastanneissa kylissä oli esim. kylätalon tai

muun vastaavan kyläläisten yhteisen kokoontumispaikan kunnostaminen. Monipuolisesti kyläläisiä palveleva kylätalo voi luonnollisesti edesauttaa kylän kehittämistoimintaa monellakin tapaa. Kyläläisten yhteinen rakennusprojekti, varsinkin pienessä kylässä, on usein suuri voimanponnistus, eikä sitä missään tapauksessa tule pitää merkityksettömänä toimintana. Toisaalta yhtään vähemmän merkityksellistä ei ole myöskään kehittämisenäkökulma, joka painottaa rakentamista enemmän toimintaa kylässä. Tällöin puhutaan esimerkiksi lasten iltapäivätoiminnan aloittamisesta, vanhusten keskustelukerhon perustamisesta tms. toiminnasta.

Nämä kaksi erilaista näkökulmaa ovat usein kronologisesti sidoksissa toisiinsa. Kylässä täytyy ehkä ensin investoida yhteisten tilojen rakentamiseen tai kunnostukseen, ennen kuin muun kaltainen toiminta voi kunnolla alkaa. Siten kylätalon rakentamisinvestoinnit voivat kertoa elinvoimaisuudesta ja halusta kehittää kylää. Kylätalon peruskorjaus ei kuitenkaan automaattisesti lisää kylän elinvoimaisuutta.

Kylien hanketoiminnan käyttäminen kylätoiminnan ryhmittelyssä ei ole ongelmatonta. Erilaisten hankkeiden vertaaminen keskenään on vaikea tehtävä. Hanketoiminta on eri kunnissa, kuin myös seutukunnissa, alkanut erilaisella vauhdilla. Joissakin kylissä otetaan siis vasta ensimmäisiä askelia hanketoiminnan maailmaan, kun taas joissakin toisissa kylissä hanketoiminta on jo arkipäivää. Tästä syystä tarvittaisiin syvempää tutustumista kylien hanketoimintaan ennen kuin sen perusteella voitaisiin tehdä perusteltuja johtopäätöksiä kylien elinvoimaisuudesta.

Toteutunut ja suunnitteilla oleva hanketoiminta antaa kuitenkin vihjeitä siitä, millainen taso kylän kehittämisessä on saavutettu. Yhden kehittämishankkeen toteuttaminen kertoo siitä, että kylän kehittämistoiminta on alkanut. Toisaalta käytettävissä oleva aineisto ei anna vastausta siihen, jatkuuko kylän kehittämistoiminta mahdollisesti tulevaisuudessa vai oliko hankkeen toteuttaminen yksi ja ainoa kyläläisten voimannäyte. Kuitenkin käytettävissä olevan aineiston perusteella kyselyyn vastanneet kylät muodostavat ryhmän kylistä, joissa tavoitteellinen hanketoiminta on aluillaan (ryhmä C).

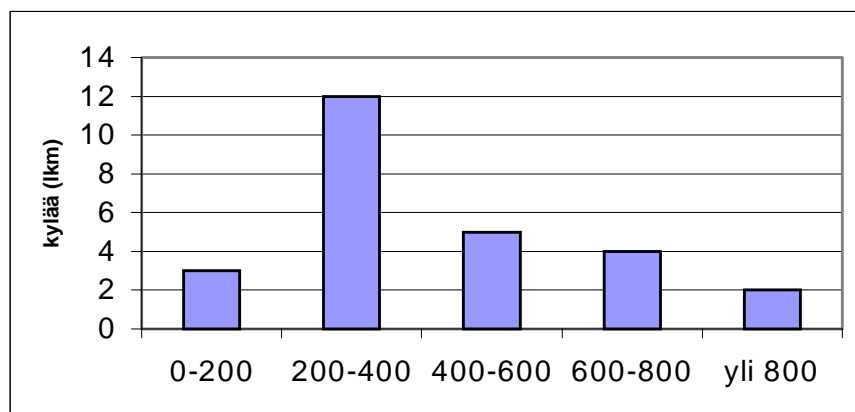
Ryhmä C käsittää siis kyliä, joissa kylän yhteishengen katsotaan oleva joko tärkeä tai hyvin tärkeä tekijä kylän elinvoimaisuuden kannalta. Edelleen yhteistä kaikille tämän ryhmän kylille on se, että niissä kylätoiminta perustuu kirjalliseen kylän kehittämissuunnitelmaan. Tämän katsotaan olevan osoitus kehittämistyön tavoitteellisuudesta. Tämän lisäksi kaikissa ryhmän C kylissä on toteutettu jonkin verran hanketoimintaa. Se, mihin hanketoiminnalla on tähdätty, vaihteli kuitenkin kylittäin. Selvästi suosituimpana hanketoiminnan kohteena oli tässä ryhmässä rakennetun ympäristön parantamiseen liittyvät hankkeet. Hanketoimintaa oli toteutettu jonkin verran myös liittyen palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen ja luonnonympäristön säilyttämiseen.

Ryhmän C kylät eroavat kuitenkin toisistaan paitsi hankkeiden kohdentumisen suhteen myös sen suhteen, kuinka paljon kylässä on suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi. Suurimmassa osassa ryhmän C kyliä suunnitelmia hankkeideoiksi oli useita ja tavoitteiltaan ne olivat melko monipuolisia. Tämä saattaa tarkoittaa sitä, että hanketoiminta on näissä kylissä pääsemässä vasta vauhtiin. Hankkeiden muodossa tapahtuvaa kehittämistyötä ollaan ehkä vasta opettelemassa. Olemassa olevien suunnitelmien perusteella hanketoiminta saattaa tulevaisuudessa olla näissä kylissä entistä monipuolisempaa ja laajempaa. Toisaalta mukana oli myös kyliä, joissa suunnitelmia tulevaisuuden varalle ei tällä hetkellä ollut ollenkaan. Tämä voi olla merkki siitä, ettei hankkeiden muodossa tapahtuvaa kehittämistyötä ole sittenkään omaksuttu kylän toimintatavaksi. Toinen yhtä mahdollinen tulkinta on se, että kylässä on toteutettu suuruusluokaltaan merkittävä hanke, joka on vaatinut kyläläisiltä hyvin paljon aikaa ja energiaa. Tulevaisuuden hankesuunnitelmien puuttuminen saattaa siinä tapauksessa kertoa vain hankkeen jälkeisestä hengähdystauosta.

Hankemaailmaan perehtymisestä kertoo osaltaan myös se, kuinka hankkeet on rahoitettu. Perinteisesti kylätoiminta on rahoitettu kyläläisten varoilla ja talkootyöllä. Talkootyö on yhä tänä päivänäkin merkittävä kylätoiminnan rahoitusmuoto. Talkootyön rinnalle on kuitenkin myös noussut mahdollisuus hakea erilaista hankerahoitusta. Kuten aikaisemmin jo mainittiin, kokevat kylät rahoituksen riittämättömyyden keskeiseksi kehittämistoimintaa rajoittavaksi tekijäksi. Tästä huolimatta erilaisten rahoitusmuotojen tunteminen antaa kyläläisille mahdollisuuden toteuttaa kehittämistoimintaa aikaisempaa laajemmin. Ryhmän C kylissä hanketoiminnan erilaisia rahoituslähteitä on käytetty monipuolisesti hyväksi. Ryhmässä on ainoastaan kaksi kylää, joissa hanketoiminnan rahoitus on tähän mennessä ollut pelkästään kylän omien varojen ja talkootyön sekä kunnan taloudellisen avustuksen varassa. Muissa ryhmän kylissä EU:n myöntämä hankerahoitus, LEADER-ohjelman kautta saatava rahoitus sekä muutamat muut rahoitustahot (esim. opetusministeriö) ovat olleet yleisesti käytettyjä.

Kylän yhteiseen kehittämistoimintaan osallistuu tässä ryhmässä arvioiden perusteella noin 60% kyläläisistä. Kylätoiminnan tavoitteista keskeiseen asemaan nousi tässä ryhmässä kylän yhteishengen kohottaminen. Muita tärkeitä tavoitteita olivat kylän harrastusmahdollisuuksien lisääminen, kylän edunvalvonta ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen.

Väkimäärältään ryhmään C kuuluu hyvin erikokoisia kyliä. Niinpä kaikki viisi asukasluvun perusteella muodostettua luokkaa ovat ryhmässä edustettuina (ks. kuvio 17). Keskimäärin asukasluku väheni ryhmän kylissä 3,8% vuosien 1996-1998 välisenä aikana. Ryhmässä on kuitenkin kolme kylää, joiden asukasluku oli samaan aikaan kasvussa sekä sellaisia kyliä, joissa asukasmäärän väheneminen oli hitaampaa kuin selvityksen kylissä keskimäärin. Myös elinkeinorakenteeltaan ryhmän kylät ovat erilaisia, tosin suurimpana ryhmänä ovat maatalousvaltaisen kylät.

Kuvio 17. Ryhmän C kylät asukasluvun mukaan luokiteltuna vuonna 1998.

Seuraavassa lyhyt kuvaus ryhmään C kuuluvista kylistä:

Alajärvi

Menkijärvi: Kylätoiminnan perustaksi ollaan parhaillaan valmistamassa kirjallista kyläsuunnitelmaa. Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti yli puolet kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään yhteistyötä erityisesti kunnan ja toimintaryhmän kanssa. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen rakennetun ympäristön parantamiseen. Kylässä on monipuolisia suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi. Vuonna 1998 kylässä asui 326 ihmistä. Tämä oli yli 7% vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin. Väkimäärän väheneminen oli suhteellisesti suurinta työikäisten (17-65-vuotta) kyläläisten ryhmässä. Työllisyystilanne kylässä vuonna 1997 oli

keskimääräistä parempi (työttömyysaste 13%). Elinkeinorakenteessa alkutuotanto (34%), jalostussektori (35%) ja palvelut (29%) olivat kaikki hyvin esillä.

Kurejoki: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 30% kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä esim. Ammatti-instituutin kanssa sekä kylässä sijaitsevien eri yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu jonkin verran hanketoimintaa liittyen esim. koulutukseen ja rakentamiseen. Tulevaisuuden varalle on olemassa myös monipuolisesti hankesuunnitelmia. Kylän kehittämistoimintaa rajoittaa jonkin verran liian pieni aktiivisten toimijoiden joukko. Alkutuotanto ja jalostus muodostivat molemmat noin kolmanneksen kylän elinkeinoista vuonna 1997. Palvelusektorin osuus oli 39%. Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna keskimääräistä hieman heikompi (työttömyysaste 21%). Kylässä asui 900 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 2,4% vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin (1996).

Alahärmä

Hakola: Kylätoimintaan osallistuu kyselyn perusteella aktiivisesti noin 70% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä erityisesti kunnan kanssa. Kylässä on toteutettu rakennetun ympäristön parantamiseen liittyvää hanketoimintaa. Suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi ei tällä hetkellä ole. Kehittämistyön esteenä nähdään aktiivisten vastuunottajien puuttuminen. Kylässä asui 143 asukasta vuonna 1998. Parin edellisen vuoden aikana (1996-1998) asukasluku pysyi muuttumattomana. Vuonna 1997 palvelusektori oli keskeisellä sijalla elinkeinorakenteessa (80%). Huomattavaa oli kuitenkin kylän työpaikkojen lukumäärän jyrkkä väheneminen.

Kojola: Kylätoimintaa ottaa osaa noin 65% kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään merkittävässä määrin yhteistyötä kunnan kanssa sekä kylän eri yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen yrittäjyyden edistämiseen sekä palvelujen parantamiseen ja siellä on myös suunnitelmia tulevaisuuden kehittämishankkeiksi. Kehittämistoimintaa rajoittaa kuitenkin jonkin verran aktiivisesti toimivien kyläläisten vähäinen määrä. *(kylä sijaitsee Voltin postinumeroalueella, siten tilastotiedot samat kuin alla)*

Voltti: Kylän eri yhdistykset tekevät jonkin verran yhteistyötä kylätoiminnan puitteissa. Kylässä on toteutettu jonkin verran hanketoimintaa liittyen rakennetun ympäristön parantamiseen. Kehittämistoiminnan esteeksi koetaan kuitenkin aktiivisten vastuunottajien puute. Vuonna 1998 kylässä asui 1434 asukasta ja sen väkimäärä oli parin vuoden aikana ollut hieman laskussa (2,7%). Elinkeinorakenteesta maatalouden osuus oli vuonna 1997 noin 60%. Työllisyystilanne oli samana vuonna huomattavasti selvityksen kylien keskiarvoa alhaisempi (9%).

Alavus

Pollari: Kylätoimintaan ottaa kyselyn mukaan aktiivisesti osaa noin 40% kyläläisistä ja sen tiimoilta kylällä on yhteistyötä erityisesti kunnan kanssa. Kylässä on toteutettu kehittämishankkeita liittyen palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen, rakennetun ympäristön parantamiseen, luonnonympäristön säilyttämiseen sekä koulutuksen järjestämiseen kylässä, mutta uusia suunnitelmia hanketoiminnasta ei tällä hetkellä ole. Kylän asukasmäärä väheni vuosien 1996-1998 välisenä aikana noin 5,5% (182 asukkaasta 172 asukkaaseen). Kylän elinkeinorakenteessa alkutuotannolla on keskeinen sija (66%). Työllisyystilanne oli kylässä vuonna 1997 parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 11%).

Seinäjärvi: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin kolmasosa kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kunnan ja ympäristökeskuksen kanssa. Kylässä on ollut rakennetun ympäristön ja luonnonympäristön kunnostamiseen ja ylläpitämiseen liittyvää hanketoimintaa. Kylässä on myös monipuolisia suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi.

Kehittämistoimintaa hankaloittavana tekijänä pidetään kuitenkin sitä, että hankkeiden vetovastuu on aina samoilla harvoilla ihmisillä. Kylässä asui 172 asukasta vuonna 1998. Tämä oli pari prosenttia enemmän kuin pari vuotta aikaisemmin (1996). Elinkeinorakenteesta alkutuotannon osuus oli vuonna 1997 noin puolet. Työllisyystilanne oli parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 14%).

Evijärvi

Ina: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin viidesosa kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kunnan kanssa sekä kylässä sijaitsevien eri yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen matkailun edistämiseen. Myös joitakin uusia suunnitelmia kehittämistoiminnaksi on olemassa. Kehittämistoimintaa hankaloittaa kuitenkin jonkin verran toiminnan vetäjän puuttuminen. (kylästä ei ollut saatavilla tilastotietoja).

Lahdenkylä: Kyselyn mukaan kylätoimintaan ottaa aktiivisesti osaa noin 40% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kylän eri yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen paikallisen kulttuurin kehittämiseen ja rakennetun ympäristön parantamiseen. Myös suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi on olemassa. Kylä on vuosien 1996-1998 välillä kärsinyt muuttotappiota noin 4% verran. Vuonna 1998 kylässä asui 393 asukasta. Kylän työllisyystilanne oli vuonna 1997 hieman keskimääräistä heikompi. Alkutuotannon osuus elinkeinorakenteesta oli reilu puolet (56%).

Ilmajoki

Nopankylä: Kylässä on parhaillaan tekeillä kyläsuunnitelma. Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 70% kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä yritysten, kunnan ja muiden kyläseurojen kanssa. Merkittävintä yhteistyötä on kuitenkin kylän eri yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu kunnan avustuksella ja kylän omin varoin jonkin verran hanketoimintaa liittyen luonnonympäristön parantamiseen ja koulutuksen järjestämiseen. Kylässä on myös olemassa monipuolisia suunnitelmia tuleviksi kehittämishankkeiksi. Kylän asukasluku vuonna 1998 oli 375 asukasta. Tämä oli aavistuksen vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin. Muuttotappio (0,8%) oli kylässä kuitenkin pienempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteessa oli vuonna 1997 noin 65%. Työllisyystilanne oli samaan aikaan heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 21%).

Pojanluoma: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 30% kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kunnan kanssa. Jonkin verran yhteistyötä on myös kylän eri yhdistysten kesken sekä naapurikylien kanssa. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen paikallisen kulttuurin kehittämiseen ja rakennetun ympäristön parantamiseen. Suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi on myös olemassa. Kylä on viime vuosina kärsinyt hieman muuttotappiota (2,5%). Vuonna 1998 kylässä asui 696 ihmistä. Alkutuotannon ja palvelujen osuus elinkeinorakenteessa on molempien noin 40%. Kylän työllisyystilanne oli vuonna 1997 hieman parempi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 14%).

Jalasjärvi

Alavalli: Kylässä asui 336 ihmistä vuonna 1998. Vuosien 1996-1998 välisenä aikana kylän asukasluku pieneni hieman (2,3%). Kylän väestörakennetta tarkasteltaessa kylän aktiivi-ikäisen väestön määrä on kuitenkin noussut. Kylän eri yhdistykset tekevät merkittävässä määrin yhteistyötä kylätoiminnan puitteissa, jonkin verran yhteistyötä tehdään myös kunnan kanssa. Kylässä ei ole toteutettu kehittämishankkeita. Kehittämistoimintaa rajoittaa jonkin verran aktiivisten toimijoiden vähäinen määrä. Kylän elinkeinorakenteessa alkutuotannolla on keskeinen sija (70%). Alkutuotannon suhteellinen osuus elinkeinorakenteesta on myös ollut nousussa. Kylän

työllisyystilanne oli vuonna 1997 jonkin verran heikompi kuin selvityksen kylien keskimääräinen (työttömyysaste 17%).

Hirvijärvi: Kylässä asui 384 asukasta vuonna 1998. Vuosien 1996-1998 välisenä aikana kylän asukasluku pieneni 6,1%. Suhteellisesti tarkasteltuna suurin väheneminen tapahtui työikäisten ihmisten ryhmässä. Ongelmaksi kylätoiminnassa on koettu ihmisten saaminen mukaan toimintaan. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kylän yhdistysten kesken ja kunnan kanssa. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen yrittäjyyden edistämiseen ja palvelujen parantamiseen. Myös suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi on runsaasti. Kylän kehittämistoimintaa hankaloittaa kuitenkin puuttuva kyläidentiteetti ja kyläläisten passiivinen asenne kylän kehittämistyötä kohtaan. Kylän elinkeinorakenteesta alkutuotannon osuus oli vuonna 1997 noin 43%, jalostussektorin 42% ja palvelusektorin 13%. Kylän työttömyysaste oli samana vuonna selvityksen kylien keskiarvon kaltainen (työttömyysaste 15%).

Ilvesjoki: Kylässä asui 514 ihmistä vuonna 1998. Kylä on vuosien 1996-1998 välillä kärsinyt 5,0% muuttotappiosta. Suhteellisesti väkimäärän väheneminen näkyi selvimmin työikäisen väestön keskuudessa. Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti yli puolet kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kylän yhdistysten kesken ja kunnan kanssa. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen rakennetun ympäristön parantamiseen. Suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi ei kuitenkaan tällä hetkellä ole. Kylän kehittämistoimintaa rajoittaa vastuunottajien löytämisen vaikeus. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 62%. Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna hieman parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 14%).

Luopajarvi: Vuonna 1998 kylässä asui 653 asukasta. Kyselyn perusteella kylän yhteiseen toimintaan osallistuu noin puolet kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kylän eri yhdistysten sekä yritysten ja kunnan kanssa. Kylän toteutetulla hanketoiminnalla on pyritty palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen. Kylässä on myös suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi. Kehittämistoimintaa hankaloittaa jonkin verran kehittämistoimintaan aktiivisesti osallistuvien kyläläisten vähäinen määrä. Kylän väkimäärä väheni hieman vuosien 1996-1998 välillä. Tämä muuttotappio (0,2%) oli kuitenkin selkeästi pienempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 65%. Työpaikkojen lukumäärä kylässä kasvoi hieman vuosien 1995-1997 välisenä aikana. Työllisyystilanne samaan aikaan oli selvityksen kylien keskiarvoa parempi (työttömyysaste 11%).

Jurva

Sarvijoki: Kylätoimintaan osallistuu noin puolet kylän asukkaista ja sen puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kunnan kanssa ja kylässä sijaitsevien eri yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen mm. rakennetun ympäristön parantamiseen sekä luonnonympäristön säilyttämiseen. Suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi ei kuitenkaan tällä hetkellä ole. Kylässä asui 462 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 1,5% enemmän kuin pari vuotta aikaisemmin (1996). Kylän elinkeinorakenteesta alkutuotannon osuus oli vuonna 1997 57%, jalostussektorin 13% ja palvelusektorin 28%. Kylän työttömyysaste oli samana vuonna 10%.

Kauhava

Alakylä: Kylätoimintaan osallistuu noin 10% kylän asukkaista ja sen puitteissa tehdään merkittävässä määrin yhteistyötä toimintaryhmän ja kylän koulun kanssa. Kylässä on toteutettu vähän hanketoimintaa liittyen rakennetun ympäristön parantamiseen. Suunnitelmia tuleviksi kehittämishankkeiksi ei tällä hetkellä ole. Kylässä asui 611 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 3,6% vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin (1996). Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 59%, jalostussektorin 20% ja palvelusektorin 20%. Kylän työllisyystilanne oli

samaan aikaan selvästi parempi kuin selvityksen kylien keskimääräinen tilanne (työttömyysaste 9%).

Orava: Kylätoimintaan ottaa osaa hieman alle puolet kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään yhteistyötä mm. kunnan kanssa ja kylän eri yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen paikallisen kulttuurin kehittämiseen sekä rakennetun ympäristön parantamiseen. Myös joitakin uusia suunnitelmia kehittämishankkeiksi on olemassa. Kehittämistyötä rajoittaa kuitenkin jonkin verran talkootyöhön osallistuvien kyläläisten vähäisyys. Kylässä asui 274 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 5,2% vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin (1996). Alkutuotannolla oli merkittävä asema (82%) kylän elinkeinorakenteessa vuonna 1997. Samaan aikaan kylän työllisyystilanne oli selvästi parempi kuin selvityksen kylien keskimääräinen tilanne (työttömyysaste 10%).

Kuortane

Länsiranta: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 70% kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kunnan kanssa. Kylässä on toteutettu yksi hanke, jonka aikana rakennettiin kylään pienvesatama. Suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi ei tällä hetkellä ole. (Länsiranta ja Mäyry samalla postinumeroalueella, siksi ei erillisiä tilastotietoja).

Lapua

Hellanmaa: Kylätoimintaan ottaa aktiivisesti osaa noin 70% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa kylä tekee merkittävässä määrin yhteistyötä yritysten ja kansalaisopiston kanssa. Kylässä on toteutettu jonkin verran hanketoimintaa liittyen paikallisen kulttuurin kehittämiseen ja matkailun edistämiseen. Myös tulevaisuuden hanketoiminnaksi on olemassa monipuolisia suunnitelmia. Kehittämistoiminnan esteenä koetaan lähinnä vastuunottajien löytymisen vaikeus. Kylässä asui 688 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli noin 4,8% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 58%, jalostussektorin 30% ja palveluiden 11%. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan selkeästi parempi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 10%).

Hirvijoki: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti yli puolet kyläläisistä. Kylä tekee kylätoiminnan puitteissa yhteistyötä erityisesti kunnan kanssa. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa kylän omin varoin sekä kunnan rahallisella avustuksella. Toteutetut hankkeet ovat liittyneet lähinnä rakennetun ympäristön parantamiseen sekä koulutuksen järjestämiseen. Hirvijoella asui 274 ihmistä vuonna 1998. Kylä on kärsinyt vuosien 1996-1998 välillä selvityksen kyliä keskimäärin suuremmasta muuttotappiosta (5,2%). Alkutuotanto on merkittävässä asemassa kylän elinkeinorakenteessa (82%). Työllisyystilanne oli vuonna 1997 selkeästi selvityksen kylien keskiarvoa parempi (työttömyysaste 10%).

Lappajärvi

Karvala / Länsiranta: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti kyselyn mukaan jopa 80% kyläläisistä. Kylä tekee paljon yhteistyötä eri tahojen, kuten kunnan, yritysten, toimintaryhmän ja kyläprojektin kanssa. Kylässä on toteutettu koulutukseen liittyvää hanketoimintaa, myös suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnan varalle on runsaasti. Vuonna 1998 kylässä asui 536 ihmistä. Tämä oli noin 4,5% vähemmän kuin vuonna 1996. Jalostussektorin osuus kylän elinkeinorakenteessa oli vuonna 1997 reilu puolet (53%), alkutuotannon 25% ja palvelusektorin 19%. Kylän työttömyysaste (16%) oli hieman korkeampi kuin selvityksen kylien keskimääräinen.

Lehtimäki

Länsikylä: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 65% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kunnan kanssa sekä kylän eri yhdistysten kesken. Kylässä on

toteutettu joitakin kehittämishankkeita liittyen kulttuurin kehittämiseen ja luonnonympäristön säilyttämiseen. Suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnan varalle ei tällä hetkellä ole. Kylässä asui 257 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 1,2% vähemmän kuin vuonna 1996. Kylän muuttotappio oli siis pienempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin. Alkutuotannon osuus (64%) painottui vuonna 1997 kylän elinkeinorakenteessa. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan selvästi parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 10%).

Nurmo

Veneskoski: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin puolet kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kunnan kanssa. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen luonnonympäristön säilyttämiseen ja rakennetun ympäristön parantamiseen. Kylässä on myös suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi. Veneskosken kylässä asui 305 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli noin 0,7% enemmän kuin pari vuotta aikaisemmin (1996). Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 42%, jalostussektorin 10% ja palvelusektorin 47%. Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna parempi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 11%). (tilastotiedot perustuvat taajaman tietoihin).

Soini

Laasala: Kylätoimintaan osallistuu kyselyn perusteella aktiivisesti jopa 90% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä erityisesti kunnan ja toimintaryhmän kanssa. Kylässä on LEADER-rahoituksella toteutettu hanketoimintaa liittyen palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen sekä paikallisen kulttuurin kehittämiseen. Myös uusia ideoita kehittämishankkeiksi on olemassa. Kehittämistyön esteeksi koetaan kuitenkin aktiivisten vastuunottajien puute. (kylästä ei ollut saatavilla tilastotietoja).

Teuva

Riippi: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 80% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään melko monipuolisesti yhteistyötä kylän ulkopuolisten tahojen kanssa. Merkittävintä yhteistyötä on kuitenkin toimintaryhmän kanssa. Kylässä on toteutettu kehittämishankkeita liittyen palvelujen parantamiseen ja koulutuksen järjestämiseen kylällä. Myös suunnitelmia tuleviksi kehittämishankkeiksi on olemassa monipuolisesti. Kylässä asui 510 ihmistä vuonna 1998. Vuosien 1996-1998 välillä kylän väkimäärä väheni 5,7%. Suurinta muutos oli 0-17-vuotiaiden ryhmässä. Jalostussektorin osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 47%, alkutuotannon 31% ja palvelusektorin 18%. Kylän työllisyystilanne oli vuonna 1997 hieman heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin.

Vimpeli

Sääksjärvi: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 20% kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kunnan kanssa. Kylällä on ollut hanketoimintaa liittyen palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen. Myös monipuolisia suunnitelmia tuleviksi kehittämishankkeiksi on olemassa. Kylässä asui 379 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 4,1% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 59%. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan selvästi heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (23%).

Ylistaro

Hanhikoski: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 70% kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä niin kunnan, toimintaryhmän kuin eräiden muidenkin tahojen kanssa. Kylässä on toteutettu jonkin verran hanketoimintaa liittyen palvelujen parantamiseen. Suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnan varalta ei tällä hetkellä ole. Kylässä asui 220 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 5,2% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli

vuonna 1997 noin 45%, jalostussektorin 42% ja palvelusektorin 9%. Samaan aikaan kylän työllisyystilanne oli selvityksen kyliä huomattavasti parempi (työttömyysaste 10%).

Isokylä: Kylätoimintaan osallistuu noin 40% kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään merkittävässä määrin yhteistyötä kunnan kanssa sekä kylässä sijaitsevien yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen lähinnä rakennetun ympäristön ja palvelujen parantamiseen. Kehittämistoimintaa rajoittaa kuitenkin hieman toimintaan osallistuvien kyläläisten vähäinen määrä. Kylässä asui 434 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 2,5% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannolla oli keskeinen sija kylän elinkeinorakenteessa vuonna 1997 (77%). Samaan aikaan kylän työllisyystilanne oli hieman heikompi verrattuna muihin selvityksen kyliin (työttömyysaste 16%).

Untamala: Kylätoiminta on varsin aktiivista (noin 85% kyläläisistä osallistuu toimintaan). Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä toimintaryhmän ja seurakunnan kanssa. Kylässä on toteutettu jonkin verran hanketoimintaa liittyen palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen. Kylähistorian teko on parhaillaan meneillään. Suunnitelmia tuleviksi kehittämishankkeiksi ei kuitenkaan tällä hetkellä ole. Kylässä asui 287 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 2,4% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 63%. Työttömyystilanne kylässä oli samaan aikaan huomattavasti parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 7%).

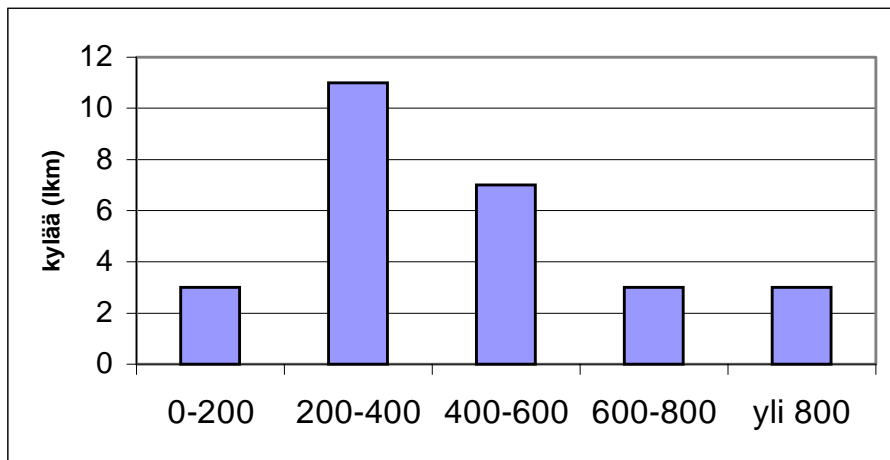
Ryhmä D

Viimeiseen kylätoiminnan perusteella muodostettuun ryhmään kuuluvat edellä esitettyjen kolmen ryhmän ulkopuolelle jääneet kylät. Ryhmään D kuuluville kylille on siten yhteistä ensinnäkin se, että kyläläisten vahvan yhteishengen katsotaan olevan tärkeä tekijä kylän elinvoimaisuuden ylläpitämisessä. Yhteishenki näkyy kyselyjen perusteella myös kylätoimintaan osallistumisaktiivisuudessa. Ryhmän D kylien asukkaista noin 60% osallistuu aktiivisesti kylätoimintaan (samoin kuin ryhmissä B ja C). Kylätoiminta perustuu kirjalliseen kyläsuunnitelmaan ja sen keskeiseksi tavoitteeksi nousi tässä, kuten edellisissäkin ryhmissä, kylän yhteishengen kohottaminen. Kylän elinkeinotoiminnan kehittäminen oli edellisistä ryhmistä poiketen myös keskeisellä sijalla kylätoiminnan tavoitteissa. Samoin kylän edunvalvonta ja harrastusmahdollisuuksien lisääminen. Kylätoiminnalle asetetut tavoitteet saattavat merkitä sitä, että tämän ryhmän kylissä kylätoiminta profiloituu kaikenpuoliseen elinkeinoelämän edellytysten ylläpitoon pikemmin kuin kyläläisten yhteisen vapaa-ajanvieton organisoimiseen. Kylätoiminnan puitteissa tehdään tässä ryhmässä myös melko paljon yhteistyötä. Suurin osa kylistä ilmoitti esim. tekevänsä jonkin verran tai merkittävästi yhteistyötä kunnan kanssa. Ryhmän kylistä ainoastaan kaksi vastasi yhteistyön kunnan kanssa olevan erittäin vähäistä.

Keskeinen yhteinen piirre ryhmän D kylille oli edelleen monipuolinen hanketoiminta. Kaikissa ryhmän kylissä oli toteutettu useita kehittämishankkeita tai vaikutuksiltaan hyvin monipuolisia hankkeita. Kylissä oli myös suunnitteilla uusia hankeideoita. Myös hanketoiminnan rahoituslähteiden käyttö ryhmän kylissä on ollut monipuolista.

Ryhmässä D ovat edustettuina kaikki viisi väkimäärän perusteella muodostettua luokkaa (ks. kuvio 18). Tässä ryhmässä asukasmäärän väheneminen oli edellä kuvattuja ryhmiä suurempaa, keskimäärin asukasmäärä väheni ryhmän kylissä 4,1% vuosien 1996-1998 välisenä aikana. Toisaalta väkimäärän vähenemisen suhteen on tämän ryhmän kylien kesken kuitenkin huomattavia eroavaisuuksia; ryhmään mahtuu kolme sellaista kylää, joiden väkiluku on ollut kasvussa ja kuusi

sellaista kylää, joissa väkimäärän väheneminen oli vähäisempää kuin selvityksen kylissä keskimäärin (1996-1998).

Kuvio 18. Ryhmään D kuuluvat kylät asukasmäärän mukaan luokiteltuna 1998.

Elinkeinorakennetta tarkasteltaessa ryhmässä vahvimmin edustettuina ovat maatalousvaltaiset kylät. Kuitenkin jalostus- ja palvelusektoreiltaan merkittäviä kyliä on ryhmässä myös paljon.

Seuraavassa lyhyt kuvaus ryhmään D kuuluvista kylistä:

Alajärvi

Luoma-Aho: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin viidesosa kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä yritysten ja kunnan kanssa. Kylän hanketoiminnan avulla on pyritty yrittäjyyden edistämiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen, koulutuksen järjestämiseen ja rakennetun ympäristön parantamiseen. Kylässä on myös suunnitelmia tuleviksi kehittämishankkeiksi. Kylässä asui vuonna 1998 noin 320 asukasta. Parin edellisen vuoden aikana (1996-1998) asukasluku kylässä pysyi muuttumattomana. Kylän elinkeinorakenteessa on jalostussektorin osuus painottunut (82%). Työttömyysaste (17%) oli hieman selvityksen kylien keskiarvoa korkeampi vuonna 1997.

Paalijärvi: Kylätoimintaan ottaa aktiivisesti osaa noin puolet kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä ennen kaikkea kylässä toimivien eri yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen palvelujen parantamiseen sekä rakennetun ja luonnonympäristön säilyttämiseen. Kylässä on myös suunnitelmia tuleviksi kehittämishankkeiksi. Kylässä asui 538 asukasta vuonna 1998. Parin edellisen vuoden aikana (1996-1998) kylän väkimäärä väheni selvityksen kylien keskiarvotasolla (2,5%). Kylän työllisyystilanne oli hieman keskimääräistä parempi vuonna 1997. Kylän elinkeinorakenteessa painottui vuonna 1997 alkutuotannon osuus (73%).

Alavus

Sydänmaa: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti yli puolet kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään yhteistyötä eritoten kylässä toimivien eri yhdistysten kesken. Kylässä toteutetun hanketoiminnan avulla on pyritty yrittäjyyden edistämiseen, palvelujen parantamiseen sekä paikallisen kulttuurin kehittämiseen. Kylässä on myös monipuolisia suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi. Kylässä asui vuonna 1998 noin 360 ihmistä. Parin edellisen vuoden aikana

(1996-1998) kylän väkiluku vähentyi noin 4%. Alkutuotannon osuus elinkeinorakenteesta on 68%. Työttömyysaste oli 1997 korkeampi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (21%).

Ilmajoki

Ahonkylä: Kylässä on toteutettu monipuolista hanketoimintaa. Kylän väkiluku lisääntyi vuosien 1996-1998 välillä noin 3%. Myös työpaikkojen lukumäärä kasvoi. Palvelujen osuus on keskeinen elinkeinorakenteessa (75%). Kylän työllisyystilanne oli vuonna 1997 parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin. (huom. kylän tilastotiedot perustuvat taajaman tietoihin).

Tuomikylä: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 80% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kunnan ja yritysten kanssa sekä kylän eri yhdistysten kesken. Kylässä toteutetun hanketoiminnan avulla on pyritty mm. rakennetun ympäristön parantamiseen, luonnonympäristön säilyttämiseen ja koulutuksen järjestämiseen. Kylässä on myös monipuolisesti suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi. Kylässä asui noin 250 ihmistä vuonna 1998. Vuosien 1996-1998 välillä kylän väkimäärä laski hieman (1,6%), kuitenkin vähemmän kuin selvityksen kylissä keskimäärin. Kylän elinkeinorakenteesta maatalouden osuus on yli puolet (60%). Työllisyystilanne kylässä oli hieman parempi kuin selvityksen keskimääräinen (työttömyysaste 13%). (huom. kylän tilastotiedot perustuvat taajaman tietoihin).

Isojoki

Vanhakylä: Vuonna 1998 kylässä asui 362 asukasta. Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti yli puolet kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä ennen kaikkea kylässä olevien eri yhdistysten kesken. Kylän toteuttamalla hanketoiminnalla on pyritty mm. yrittäjyyden edistämiseen, palvelujen parantamiseen, rakennetun ympäristön säilyttämiseen, luonnonympäristön säilyttämiseen, matkailun edistämiseen sekä koulutuksen järjestämiseen. Kylässä on suunnitelmia uudeksi hanketoiminnaksi. Vuosien 1996-1998 välisenä aikana kylä kärsi hieman muuttotappiota, joka oli kuitenkin pienempää kuin selvityksen kylissä keskimäärin. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 45%, jalostussektorin 18% ja palvelujen 15%. Työllisyystilanne oli samana vuonna selvityksen kylien keskiarvon kaltainen (työttömyysaste 15%).

Jalasjärvi

Koskue: Vuonna 1998 Koskuella asui 817 ihmistä. Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin puolet kyläläisistä ja sen puitteissa käydään merkittävästi yhteistyötä kunnan ja toimintaryhmän kanssa sekä kylän eri yhdistysten kesken. Kylän toteutunut hanketoiminta on liittynyt mm. yrittäjyyden edistämiseen, palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen, koulutuksen järjestämiseen ja matkailun edistämiseen. Kylällä on myös suunnitelmia tulevaisuuden kehittämishankkeiksi. Kylä on viime vuosina (1996-1998) kärsinyt noin 6%:n muuttotappiosta. Suhteellisesti suurinta väestön määrän väheneminen on ollut 0-17-vuotiaiden ryhmässä. Alkutuotannon osuus (74%) painottui selkeästi kylän elinkeinorakenteessa vuonna 1997. Työllisyystilanne oli samaan aikaan heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 20%).

Ylivalli: Kylässä asui 371 ihmistä vuonna 1998. Kyselyn perusteella kylätoimintaan ottaa aktiivisesti osaa noin 90% kyläläisistä. Yhteistyö eri yhdistysten välillä ja toimintaryhmän kanssa on merkittävää kylätoiminnan kannalta. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen paikallisen kulttuurin kehittämiseen, rakennetun ympäristön parantamiseen ja matkailun edistämiseen. Tällä hetkellä kylässä ei ole suunnitteilla uutta hanketoimintaa. Vuosien 1996-1998 välisenä aikana kylän väkiluku väheni 7,7%. Väki väheni lähinnä työikäisten ja 0-17 - vuotiaiden ryhmissä. Kylän elinkeinorakenteessa alkutuotannolla oli vuonna 1997 keskeinen sija (71%). Samana vuonna kylän työttömyysaste oli 20%.

Karijoki

Myrkkö: Kylätoimintaan osallistuu reilu kolmannes kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä toimintaryhmän kanssa. Kylän toteutuneella hanketoiminnalla on pyritty mm. yrittäjyyden edistämiseen, palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen, rakennetun ympäristön parantamiseen, koulutuksen järjestämiseen ja matkailun edistämiseen. Kylässä on myös suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi. Kylässä asui vuonna 1998 noin 430 ihmistä. Tämä oli 5,5% vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin. Suurinta muutos oli 0-17-vuotiaiden ryhmässä. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 reilu puolet (55%). Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna selvästi heikompi kuin selvityksen kylien keskimääräinen tilanne.

Kauhajoki

Hyöppä: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti yli puolet kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kunnan, yritysten ja toimintaryhmän kanssa sekä kylän eri yhdistysten kesken. Lisäksi on myös muita yhteistyökumppaneita. Kylässä toteutetulla hanketoiminnalla on pyritty palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen, luonnonympäristön säilyttämiseen sekä matkailun edistämiseen. Kylässä asui vuonna 1998 noin 370 ihmistä. Vuosien 1996-1998 välisenä aikana kylä oli muuttovoittoinen. Myös työpaikkojen lukumäärä lisääntyi samana aikana huomattavasti. Kylän elinkeinorakenteesta yli puolet muodostui vuonna 1997 alkutuotannosta (54%). Jalostussektorin osuus on 20% ja palvelujen 23%. Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna heikompi kuin selvityksen kylien keskimääräinen (työttömyysaste 22%).

Kortesjärvi

Purmojärvi: Kylätoimintaan osallistuu kyselyn perusteella jopa 90% kylän asukkaista. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävässä määrin yhteistyötä kylässä sijaitsevien eri yhdistysten kesken sekä toimintaryhmän kanssa. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen sekä luonnonympäristön säilyttämiseen. Purmojärvellä asui 564 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 4,9% vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin (1996). Kylän elinkeinorakenteessa alkutuotannolla oli keskeinen sija (70%) vuonna 1997. Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 12%).

Kuortane

Mäyry: Kylätoimintaan osallistuu yli puolet kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kunnan kanssa. Kylässä toteutettu hanketoiminta on liittynyt yrittäjyyden edistämiseen, palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen sekä matkailun edistämiseen. Tällä hetkellä kylässä ei ole suunnitelmia uusien kehittämishankkeiden varalle. Kylässä asui 882 ihmistä vuonna 1998. Vaikka kylän väkiluku pieneni vuosien 1996-1998 välisenä aikana, oli väkimäärän muutos kuitenkin selvityksen kylien keskiarvoon verrattuna vähäisempää. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 61%, jalostussektorin 8% ja palvelusektorin 29%. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 12%).

Ruona: Kylätoimintaan ottaa aktiivisesti osaa noin 70% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kunnan ja toimintaryhmän kanssa. Kylässä toteutetulla hanketoiminnalla on pyritty mm. paikallisen kulttuurin kehittämiseen, rakennetun ympäristön parantamiseen, luonnonympäristön säilyttämiseen sekä koulutuksen järjestämiseen kylässä. Kylässä asui 532 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 3,6% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 54%, jalostussektorin 23%

ja palvelujen 19%. Kylän työttömyysaste (14%) oli samana vuonna hieman pienempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin.

Kurikka

Luopa: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin viidennes kyläläisistä. Kylässä sijaitsevat eri yhdistykset tekevät jonkin verran yhteistyötä kylätoiminnan puitteissa, samoin yhteistyötä tehdään kunnan kanssa. Kylässä toteutetun hanketoiminnan avulla on pyritty yrittäjyyden edistämiseen, palvelujen parantamiseen ja koulutuksen järjestämiseen. Kylässä on myös suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi. Kylässä asui 832 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli noin 4% vähemmän kuin vuonna 1996. Palvelusektorin osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 44%, alkutuotannon 41% ja jalostussektorin 13%. Kylän työpaikkojen määrä kasvoi vuosien 1995-1997 välillä. Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna huomattavasti parempi kuin selvityksen kyläkeskimäärin.

Lehtimäki

Peräkylä: Kylätoimintaan osallistuu kyselyn perusteella noin viidennes kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä erityisesti kunnan kanssa. Kylässä toteutetun hanketoiminnan avulla on pyritty palvelujen parantamiseen, rakennetun ympäristön parantamiseen sekä matkailun edistämiseen. Kylässä on uusia suunnitelmia hankeideoiksi. Kylässä asui 288 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 4,6% vähemmän kuin vuonna 1996. Vuonna 1997 alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli 41%, jalostuksen 17% ja palveluiden 32%. Kylän työllisyystilanne oli hieman parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 14%).

Rannankylä: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin puolet kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kunnan kanssa. Myös muita yhteistyökumppaneita on. Kylässä toteutetun hanketoiminnan avulla on pyritty palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen sekä koulutuksen järjestämiseen. Kylässä on myös uusia suunnitelmia kehittämishankkeiksi. Kylässä asui 41 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli yli 12% vähemmän kuin vuonna 1996. Suurinta väestönmuutos oli 0-17-vuotiaiden ryhmässä. Alkutuotannon osuus oli vuonna 1997 painottunut kylän elinkeinotoiminnassa (77%). Samaan aikaan kylän työllisyystilanne oli selkeästi parempi kuin selvityksen kyläkeskimääräinen tilanne (työttömyysaste 10%).

Kirkonkylä: Kylätoimintaan osallistuu noin 85% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kunnan kanssa. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen sekä matkailun edistämiseen. Myös joitakin suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi on olemassa. Kylässä asui 386 ihmistä vuonna 1998. Parin edellisen vuoden aikana kylän väkimäärä oli vähentynyt noin 4,2%. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 hieman yli puolet (52%), jalostussektorin noin 6% ja palveluiden 38%. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan hieman parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 14%).

Nurmo

Koura: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti reilu kolmannes kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä yritysten, kunnan ja toimintaryhmän kanssa sekä kylän eri yhdistysten kesken. Kylässä toteutuneiden hankkeiden kautta on pyritty palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen, rakennetun ympäristön parantamiseen sekä luonnonympäristön säilyttämiseen. Suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi ei kylässä tällä hetkellä ole. (Koura ja Ylijoki samalla postinumeroalueella, siksi ei erillisiä tilastotietoja).

Ylijoki: Kylätoimintaan osallistuu arvion mukaan jopa 95% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa on löydetty hyvin paljon erilaisia yhteistyötahoja. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen luonnonympäristön säilyttämiseen sekä rakennetun ympäristön ja palvelujen parantamiseen. (Koura ja Ylijoki samalla postinumeroalueella, siksi ei erillisiä tilastotietoja).

Kouran postinumeroalueella asui 676 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 5,5% vähemmän kuin vuonna 1996. Jalostussektorin osuus elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 44%, alkutuotannon 40% ja palvelusektorin 15%. Samana vuonna alueen työllisyystilanne oli heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 19%).

Peräseinäjoki

Kihniänkylä: Kylätoimintaan osallistuu reilu puolet kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kunnan ja toimintaryhmän kanssa. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen rakennetun ympäristön parantamiseen, luonnonympäristön säilyttämiseen ja matkailun edistämiseen. Myös suunnitelmia tulevaisuuteen kehittämishankkeiksi on olemassa. Kylässä asui 557 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 0,9% vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin (1996). Kylän muuttotappio oli siten pienempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin vastaavana aikana. Kylän elinkeinorakenteesta alkutuotannon osuus oli 68% vuonna 1997. Samana vuonna kylän työllisyystilanne oli hieman heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 16%).

Seinäjoki

Niemistö: Kylätoimintaan ottaa osaa yli puolet kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävässä määrin yhteistyötä kylän eri yhdistysten kesken sekä monien muiden tahojen kanssa. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen mm. matkailun edistämiseen sekä palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen. Kylässä asui 699 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli yli 10% enemmän kuin pari vuotta aikaisemmin. Jalostussektori muodosti 50% kylän elinkeinorakenteesta vuonna 1997. Samana vuonna kylän työllisyystilanne oli selkeästi parempi verrattuna selvityksen kylien keskimääräiseen tilanteeseen (työttömyysaste 12%).

Soini

Hautakylä: Kylätoimintaan osallistuu hieman yli puolet kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä kunnan kanssa ja kylän eri yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen palvelujen parantamiseen ja rakennetun ympäristön parantamiseen sekä koulutuksen järjestämiseen. Kylässä asui 145 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 3,3% vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin (1996). Kylän elinkeinorakenteesta alkutuotannon osuus oli noin 70% vuonna 1997. Työllisyystilanne oli samana vuonna heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 20%).

Kukonkylä: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin puolet kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä yritysten ja kunnan kanssa sekä kylän eri yhdistysten kesken. Kylän hanketoiminnalla on pyritty yrittäjyyden edistämiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen, rakennetun ympäristön parantamiseen sekä luonnonympäristön säilyttämiseen. Kylässä on myös suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi. Kylässä asui vuonna 1998 noin 280 ihmistä. Vuosien 1996-1998 välillä kylän asukasluku laski 4,1%. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 merkittävä (83%). Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan selvityksen kylä keskimäärin heikompi (19%).

Teuva

Nori: Kylätoimintaan osallistuu aktiivisesti noin 70% kyläläisistä ja sen puitteissa tehdään jonkin verran yhteistyötä toimintaryhmän kanssa ja kylän eri yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen paikallisen kulttuurin kehittämiseen, luonnonympäristön säilyttämiseen,

koulutuksen järjestämiseen ja matkailun edistämiseen. Kylällä on myös monipuolisesti suunnitelmia tuleviksi kehittämishankkeiksi. Kylässä asui 447 ihmistä vuonna 1998. Vuosien 1996-1998 välisenä aikana kylä kärsi noin 5% muuttotappiosta. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 48%, jalostussektorin 31% ja palvelusektorin 18%. Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna parempi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 12%).

Töysä

Hakojärvi: Kylässä valmistetaan parhaillaan kyläsuunnitelmaa. Kylätoimintaan osallistuu noin 80% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kunnan kanssa. Kylässä toteutetun hanketoiminnan avulla on pyritty palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen ja koulutuksen järjestämiseen. Kylässä asui 391 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli hieman vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin. Kylän muuttotappio (0,3%) oli kuitenkin selvästi pienempi kuin selvityksen kylien keskimäärin. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 52%, jalostussektorin 14% ja palvelujen 28%. Kylän työttömyysaste oli samana vuonna 15%, joka oli selvityksen kylien keskiarvon kaltainen

Vimpeli

Rantakylä: Kylän ja kunnan välinen yhteistyö kylätoiminnan puitteissa on merkittävää. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen rakennetun ympäristön parantamiseen, luonnonympäristön säilyttämiseen, koulutuksen järjestämiseen sekä matkailun edistämiseen. (kylästä ei ollut saatavilla tilastotietoja).

Ylihärmä

Kangas: Kylätoimintaan osallistuu noin 80% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä yritysten ja kunnan kanssa. Myös muita yhteistyötahoja on. Kylässä toteutetun hanketoiminnan avulla on pyritty mm. yrittäjyyden edistämiseen, palvelujen parantamiseen, paikallisen kulttuurin kehittämiseen, rakennetun ympäristön parantamiseen, luonnonympäristön säilyttämiseen, koulutuksen järjestämiseen kylällä ja matkailun edistämiseen. Kylässä on olemassa uusia suunnitelmia kehittämishankkeiksi. Kylässä asui 160 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 4,8% vähemmän kuin vuonna 1996. Jalostussektorin osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 62%. Työllisyystilanne oli samaan aikaan kylässä selvästi parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 10%).

Ylistaro

Kitinoja: Kylätoimintaan osallistuu arvion mukaan 80% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kunnan kanssa sekä kylässä olevien erilaisten yhdistysten kesken. Kylässä on toteutettu hanketoimintaa liittyen palvelujen ja rakennetun ympäristön parantamiseen sekä matkailun edistämiseen. Myös suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi on olemassa. Kylässä asui 430 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 0,7% vähemmän kuin vuonna 1996. Kylän muuttotappio vuosina 1996-1998 on niin ollen ollut vähäisempää kuin selvityksen kylissä keskimäärin. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 44%, jalostussektorin 10% ja palvelusektorin 42%. Työllisyystilanne oli kylässä samana vuonna selkeästi parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 11%).

Ähtäri

Alastaipale: Kylätoimintaan osallistuu arvion mukaan jopa 90% kyläläisistä. Kylätoiminnan puitteissa tehdään merkittävästi yhteistyötä kylän eri yhdistysten kesken sekä yritysten ja kunnan kanssa. Kylässä toteutetulla hanketoiminnalla on pyritty yrittäjyyden edistämiseen, rakennetun ympäristön parantamiseen, luonnonympäristön säilyttämiseen sekä matkailun edistämiseen. Kylässä on olemassa suunnitelmia uusiksi kehittämishankkeiksi. Kylässä asui 205 ihmistä vuonna 1998.

Tämä oli yli 9% vähemmän kuin vuonna 1996. Erityisen suurta väkimäärän väheneminen oli 0-17-vuotiaiden ryhmässä. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinotoiminnasta oli vuonna 1997 noin 72%. Samaan aikaan kylän työllisyystilanne oli huomattavasti selvityksen kylien keskimääräistä heikompi (työttömyysaste 21%).

8. Yhteenvedo kyläverkkoselvityksestä

Selvityksen tavoitteena oli Etelä-Pohjanmaan kyläverkon elinvoimaisuuden tarkastelu. Selvityksen perustana oli käsitys, jonka mukaan kylän elinvoimaisuutta tulisi tarkastella niin rakenteellisesta kuin toiminnallisestakin näkökulmasta. Toiminnallisella näkökulmalla tarkoitettiin kylien asukkaiden omaehtoista toimintaa kylänsä elinolosuhteiden ja viihtyvyyden parantamiseksi. Rakenteellisella näkökulmalla tarkoitettiin puolestaan sellaisia kylää kuvaavia tekijöitä kuten kylän asukasluku ja sen kehitys, elinkeinorakenne ja työllisyystilanne.

Selvityksen tarkoituksena oli ennen kaikkea tuottaa tietoa kylistä maakuntakaavaprojektin käyttöön ja osaltaan edesauttaa kylien merkitsemistä kaavaan. Siihen, mitkä kylät kaavaan tulisi merkitä, ei selvityksessä oteta kantaa. Kyliä ei myöskään vertailtu keskenään. Kestoltaan lyhyen selvitysprojektin (1.8.2001-15.11.2001) aikana tällainen tehtävä olisi ollut liian vaativa. Yhteismitallisten mittareiden rakentaminen kylien toiminnallisen elinvoimaisuuden vertailemiseksi vaatisi pitemmän ja syvemmän perehtymisen kylien toimintaan. Selvityksessä keskityttiin siten kylien ja niissä tapahtuvan kylätoiminnan kuvaamiseen. Selvityksessä oli mukana 128 Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueella sijaitsevaa kylää. Selvityksessä tehty kylien luonnehdinta ei siten koske kaikkia Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueella sijaitsevia kyliä.

Selvityksessä kyliä kuvailtiin muodostamalla kylistä erilaisia typologioita. Tilastolliseen aineistoon perustuen eroteltiin ensinnäkin kylät, joissa väkiluku viime vuosina on ollut kasvava. Lisäksi kylien elinkeinorakenteeseen perustuen erotettiin kylät, joissa alkutuotannon ja jalostussektorin osuus elinkeinorakenteesta on merkittävä. Näiden lisäksi selvityksen kyliä ryhmiteltiin sen mukaan, millainen niiden työpaikkaomavaraisuusaste on. Erityisesti erotettiin sellaiset kylät, joissa työpaikkaomavaraisuus oli joko hyvin korkea tai matala.

Vaikka tilastolliset muuttujat tarjosivatkin hyvän lähtökohdan kylien rakenteellisen elinvoimaisuuden tarkasteluun, oli tilastojen käytössä myös ongelmansa. Selvityksen tilastoaineisto kerättiin postinumeroalueittain. Tästä johtuen ei jokaisesta selvityksessä mukana olleesta kylästä ollut saatavilla tilastoaineistoa. Toinen tilastollisen aineiston käyttöön liittyvä hankaluus oli se, ettei kerätty aineisto mahdollistanut kylien kehityksen tarkastelua pitemmällä aikajaksolla. Selvityksen tilastoaineiston käsitti ainoastaan kahden vuoden mittaisen aikajakson. Pitempi ajallinen tarkastelu olisi luonnollisesti antanut kylien rakenteellisesta kehittymisestä paremman kuvan.

Selvityksen ytimen muodosti kylien toiminnallisen elinvoimaisuuden kuvaaminen. Tätä toiminnallista aspektia lähestyttiin kylätoiminnan käsitteen kautta. Kylätoiminnalla tarkoitettiin sellaista kyläläisten omaehtoista toimintaa elinolosuhteidensa kehittämiseksi, missä periaatteessa on mukana koko kylän väestö. Kylätoiminnasta kerättiin tietoa kyliin suunnatun postikyselyn avulla. Kyselyn avulla kerätyn aineiston perusteella kylät jaettiin neljään eri ryhmään. Tässäkään vaiheessa kyliä ei asetettu keskenään paremmuusjärjestykseen. Neljän eri ryhmän avulla kuvattiin lähinnä neljää aineiston perusteella havaittua tapaa toteuttaa kylätoimintaa. Kriteerit, joiden avulla kylät jaettiin eri ryhmiin olivat kyläläisten yhteistoiminnan taso, kylätoiminnan suunnitelmallisuus ja kylässä toteutettu hanketoiminta.

Jokainen edellä mainittujen kriteerien avulla muodostetuista ryhmistä piti sisällään hyvin erilaisia kyliä. Yleisellä tasolla ryhmiin voidaan kuitenkin liittää joitakin tunnuspiirteitä. Ryhmässä A olivat edustettuina sellaiset kylät, joiden elinvoimaisuus ei kyselyn perusteella perustunut kyläläisten yhteistoimintaan ja kylätoimintaan. Elinvoimaisuuden kannalta keskeiset tekijät löytyivätkin tässä ryhmässä pikemminkin kylän rakenteellisista tekijöistä kuin kylätoiminnan luonteesta. Myöskään ryhmän B kylissä kylätoiminta ei ollut elinvoimaisuuden kannalta keskeisin tekijä. Ryhmän B kylien asukkailla oli tosin halua toimia yhdessä kylän asioiden edistämiseksi, mutta kehittämistoiminta ei tässä ryhmässä ollut kovin suunnitelmallista.

Ryhmien C ja D kylät erosivat kahdesta edellä mainitusta siten, että niissä kyläläisten yhteishenki oli hyvä ja kylätoiminta perustui kirjalliseen suunnitelmaan. Keskenään nämä kaksi ryhmää erosivat toteutettujen ja suunnitteilla olevien kehittämishankkeiden suhteen. Ryhmässä C oli toteutettu jonkin verran hanketoimintaa, kun taas ryhmässä D hanketoiminnan toteuttaminen oli laajempaa sekä vaikutuksiltaan ja määrältään. Ryhmässä D olevilla kylillä oli myös paljon suunnitelmia tulevaisuuden hanketoiminnaksi.

Kylätoiminnan ja edellä esitettyjen ryhmien kuvaaminen perustui siis kyselylomakkeen avulla saatuihin tietoihin. Kyselylomake lähetettiin aikataulullisista syistä vain yhdelle ihmiselle kussakin kylässä. Kattavampi kuvaus kylätoiminnasta olisi luonnollisesti saatu otanta laajentamalla. Kuitenkin pienimuotoisuudessaankin kyselyaineiston perusteella muodostettu kuva selvityksen kylien kylätoiminnasta kertoo paljon. Kuvauksen avulla maakuntakaavan laatijat saavat käsityksen siitä, missä alueen kylissä kyläläiset pyrkivät aktiivisesti omaehtoiseen kylän kehittämiseen ja missä puolestaan kylätoiminta on vähäisempää. Se kertoo missä kylissä kylätoiminta on suunnitelmallista ja missä kylissä toiminta perustuu pikemmin kulloinkin havaittuun tarpeeseen ja siihen vastaamiseen. Edelleen selvitys kertoo sen, missä kylissä kehittämishankkeiden hyväksikäyttö kylän kehittämisessä on jo arkipäivää ja missä vasta aloitellaan hankkeiden toteuttamista. Yhdessä tilastollisen kuvauksen kanssa selvitys antaa yhden kuvan siitä, millainen on Etelä-Pohjanmaan kyläverkon elinvoimaisuus selvitykseen valittujen kylien osalta.

Selvityksessä käytetyt lähteet:

Hautamäki, Lauri (1989): Elävä kylä – elävä kotiseutu – elävä Suomi. Kylätoiminnan tausta, synty ja laajeneminen kansaliikkeeksi. Kyläasiain neuvottelukunta, Helsinki.

Hyyryläinen, Torsti (2000): Kylätoiminnan perinne sosiaalisena pääomana. Teoksessa Hyyryläinen Torsti ja Pertti Rannikko (toim.): Eurooppalaistuva maaseutupolitiikka. Paikalliset toimintaryhmät maaseudun kehittäjinä. Vastapaino, Tampere.

Ilmonen, Kaj (2000): Sosiaalinen pääoma ja luottamus. Jyväskylä.

Laurila, Pia (1994): Työ ja asukkaat elävässä kylässä – Kylien elinkeinoihin perustuva tyypittely. Helsingin yliopisto, Maaseudun tutkimus ja koulutuskeskus, raportteja ja artikkeleita N:o 29. Seinäjoki.

Lehtola, Mervi (1999): Etelä-Pohjanmaan palvelukarttoitus 1999. Maakuntataso, seutukuntataso, kuntataso. Etelä-Pohjanmaan liitto, julkaisu B:14.

Nieminen, Kalle (2000): Kylien hanketoiminta Kainuussa. Teoksessa Hyyryläinen Torsti ja Pertti Rannikko (toim.): Eurooppalaistuva maaseutupolitiikka. Paikalliset toimintaryhmät maaseudun kehittäjinä. Vastapaino, Tampere.

Uusitalo, Eero (1998): Elinvoimaa maaseudulle – miksi, kenelle ja miten? Maaseutupolitiikan perusteet. Helsinki.

Tilastoaineisto:

Tilastokeskus: TeemaCD 2000 ja TeemaCD 1998.

Puhelinkeskustelut:

Hämäläinen, Reijo. Maaseutussihteeri, Jalasjärven kunta. 4.10.2001

Iso-Koivisto, Jari. Suupohjan kylien kehittämishanke. 8.10.2001

Kirmanen, Jukka. Poweria Alavuden kyliin. 8.10.2001

Koivisto, Merja. Tulevaisuus Teuvalla –projekti. 5.10.2001

Kortetmaa-Nurmi, Liisa. Härmänmaan kylien kehittämisprojekti. 8.10.2001

Lallukka, Olavi. Lehtimäen kyläprojekti. 4.10.2001

Luomaranta, Anu. Uutta elua Alahärmän kyliin. 5.10.2001

Rajamäki, Leila. Ylistaron kyläprojekti. 5.10.2001

Saarinen, Kirsi-Maria. Järviseudun kyläprojekti. 8.10.2001

Sippola, Asko. Kuortaneen kylien kehittämishanke, Kuusiokuntien kyläprojekti. 5.10.2001

Väisänen, Pirjo. Jalasjärven kyläprojekti. 5.10.2001

Takala, Teuvo. Soinin kyläprojekti. 5.10.2001

Uhlgren, Anja. Seinänaapurien kyläprojekti. 4.10.2001

LIITE 1

Selvityksessä mukana olevat kylät:

Alahärmä:	Ekola Hakola Kojola Voltti	Jurva:	Järvenpää Niemenkylä Närvijoki Sarvijoki	Nurmo:	Koura Veneskoski Ylijoki
Alajärvi:	Hoisko Kurejoki Levijoki Luoma-aho Menkijärvi Paalijärvi Uusikylä	Karjajoki:	Myrkkyy	Peräseinäjoki	Haapaluoma Kihniä Viitala
Alavus:	Asema Pollari Sapsalampi Seinäjärvi Sulkavankylä Sydänmaa Taipalus	Kauhajoki:	Hyppä Ikkeläjärvi- Sahankylä Kainasto Kauhajärvi Nummijärvi Päntäne	Seinäjoki:	Niemiistö Ämmälänkylä
Alavus:	Asema Pollari Sapsalampi Seinäjärvi Sulkavankylä Sydänmaa Taipalus	Kauhava:	Alakylä Kleemola Mäenpää Orava Ylikylä	Soini:	Hautakylä Kukonkylä Laasala Parviainen Vuorenmaa
Evijärvi:	Haapajärvi Ina Jokela Kivijärvi Lahdenkylä Särkikylä	Kortesjärvi:	Purmojärvi Ylikylä	Teuva:	Horo Kauppila Luovankylä Nori Perälä Riippi Äystö
Ilmajoki:	Ahonkylä Honkakylä Huissi Koskenkorva Munakka Nopankylä Pojanluoma Renko Tuomikylä	Kuortane:	Leppälänkylä Länsiranta Mäyry Ruona Salmi Ylijoki	Töysä:	Hakojärvi Suutala Tohni Tuuri
Ilmajoki:	Ahonkylä Honkakylä Huissi Koskenkorva Munakka Nopankylä Pojanluoma Renko Tuomikylä	Kurikka:	Luopa Mieto Polvenkylä Panttila	Vimpeli:	Lakaniemi Rantakylä Sääksjärvi
Isojoki:	Heikkilä Kodesjärvi Kärjenkoski Vanhakylä Villamo	Lapua:	Haapakoski Hellanmaa Hirvijoki Kauhajärvi Ruha Tiistenjoki	Ylihärmä:	Kangas
Jalasjärvi:	Alavalli Hirvijärvi Ilvesjoki Jokipii Keskikylä Koskue Luopajärvi Ylivalli	Lappajärvi:	Itäkylä Karvala	Ylistaro:	Asema Halkosaari Hanhikoski Isokylä Kainasto Kitinoja Kylänpää Untamala
Jalasjärvi:	Alavalli Hirvijärvi Ilvesjoki Jokipii Keskikylä Koskue Luopajärvi Ylivalli	Lehtimäki:	Kirkonkylä Länsikylä Peräkylä Rannankylä	Ähtäri:	Alastaipale Inhan asema Inhankoski Myllymäki Peränne Ähtärinranta

LIITE 2

03.09.2001
Seinäjoella

Hyvä vastaanottaja,

Etelä-Pohjanmaan liitossa valmistellaan parhaillaan uutta maakuntakaavaa. Maakuntakaava on vuoden 2000 alussa voimaan tulleen maankäyttö- ja rakennuslain mukainen yleispiirteinen suunnitelma maankäytöstä pitkälle tulevaisuuteen. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista (MRL 32§).

Maakuntakaavanprojektiin liittyen toteutetaan HY-Makesissa Etelä-Pohjanmaan liiton tiluksesta selvitys, jonka tavoitteena on Etelä-Pohjanmaan kylien elinvoimaisuuden ja kehittämispotentiaalin arviointi. Selvitystyön tulosten perusteella kylien kehittämistoiminta sekä kehittämistyön vahvuudet ja esteet voidaan paremmin huomioida valmisteilla olevassa maakuntakaavassa. Kylien merkittävällä kaavaan halutaan tukea maaseudun elinvoimaisuutta ja säilymistä asuttuna myös tulevaisuudessa.

Kylien elinvoimaisuuden arvioiminen perustuu suurelta osin oheisen kyselylomakkeen avulla kerättäviin tietoihin. Siksi kyselyyn vastaaminen on tärkeää Teidän kylänne kehittämistyön kannalta. Toivomme saavamme mielipiteenne mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 15.09.2001 mennessä.

Vastaamme mielellämme kaikkiin kyselyä koskeviin kysymyksiin.
Kiitokset yhteistyöstänne!

Petri Kahila
Erikoistutkija
4213 324 tai 040 507 0760
Petri.kahila@sjk.makes.helsinki.fi

Merja Lähdesmäki
Tutkija
4213 318 tai 0500 540 750
Merja.lahdesmaki@sjk.makes.helsinki.fi

Lisätietoja maakuntakaavasta:
Etelä-Pohjanmaan liitto, puh. 4125 200 tai
internet –sivuilta osoitteesta www.epliitto.fi

4. Uskotteko kylätoiminnan vahvistaneen kylällänne (Ympyröikää oikea vaihtoehto. Voitte valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.)

- a. kyläläisten yhteenkuuluvuutta
- b. yhteisvastuullista osallistumista kylän kehittämistoimintaan
- c. kyläläisten valmiuksia kylän kehittämistyöhön
- d. asukkaiden viihtyvyyttä
- e. paikallisten järjestöjen välistä yhteistyötä
- f. yhteistyötä muiden kylien kanssa
- g. kylän vuorovaikutusta viranomaisten kanssa
- h. uusien yritysten syntymistä
- i. uusien palvelumuotojen syntymistä
- j. palvelujen säilymistä kylällä
- k. kylän tietoteknisiä valmiuksia
- l. rakennetun ympäristön kuntoa
- m. kylän kulttuuriperinnön säilymistä
- n. luonnonympäristön tilaa
- o. jotain muuta. Mitä? _____

5 Millaiseksi arvioisitte kylän sisäisen ja ulkoisen yhteistyön kylätoiminnan kannalta? (Käyttäkää seuraavaa asteikkoa: 1=ei yhteistyötä, 2= erittäin vähän yhteistyötä, 3= en osaa sanoa 4= jonkin verran yhteistyötä 5=merkittävästi yhteistyötä.)

	1	2	3	4	5
a. kylän eri yhdistysten välinen yhteistyö	☐	☐	☐	☐	☐
b. kylän ja yritysten välinen yhteistyö	☐	☐	☐	☐	☐
c. kylän ja kunnan välinen yhteistyö	☐	☐	☐	☐	☐
d. kylän ja toimintaryhmän välinen yhteistyö	☐	☐	☐	☐	☐
e. kylän yhteistyö jonkin muun tahon kanssa	☐	☐	☐	☐	☐

Minkä? _____

6. Kuvailkaa lyhyesti kylänne ja edellä mainittujen tahojen välistä yhteistyötä (Ts. mitä yhteistyö pitää sisällään, esim. rahoitusapua, ideoiden vaihtoa, tiedon jakamista jne.)

C) Kyläyhdistystoiminta

7. Toimiiko kylässänne kyläyhdistys tai -toimikunta? (Ympyröikää oikea vaihtoehto)

1. Kyllä (perustettu vuonna _____) 2. Ei

(Jos kylässä ei ole kylätoimikunta- tai kyläyhdistystoimintaa, siirrykää kyselyssä kohtaan D.)

8. Kuinka paljon kyläyhdistyksellä / kylätoimikunnalla on jäseniä? _____jäsentä

9. Mitkä ovat kyläyhdistyksenne / kylätoimikuntanne keskeiset tavoitteet? (Merkitkää kolme tärkeintä tavoitetta numerojärjestyksessä: 1= tärkein jne.)

- _____ yhteiset tapahtumat
- _____ koulutustilaisuuksien järjestäminen
- _____ palvelujen säilyttäminen kylässä
- _____ palvelujen lisääminen kylässä
- _____ työpaikkojen lisääminen kylässä
- _____ rakennetun ympäristön parantaminen
- _____ uusien asukkaiden houkuttelu kylälle
- _____ yhteishengen parantaminen kylässä
- _____ muuttotappion katkaiseminen
- _____ harrastusmahdollisuuksien lisääminen kylässä
- _____ yhteisten toimitilojen rakentaminen tai kunnostaminen
- _____ jokin muu. Mikä? _____

10. Miten kyläyhdistyksen / kylätoimikunnan toiminnasta tiedotetaan? (Ympyröikää oikea vaihtoehto. Voitte valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.)

- a. kylälehdessä
- b. paikallislehdessä
- c. paikallisradiossa
- d. kyläkokouksissa
- e. kylän ilmoitustaululla
- f. kylän nettisivuilla
- g. ”puskaradion” kautta
- h. jokin muu tiedotuskanava. Mikä? _____

D) Hanketoiminta

Hanketoiminnalla tarkoitetaan kyläläisten oma-aloitteista ja tavoitteellista kylän kehittämistoimintaa, jossa osa toiminnan rahoituksesta tulee kylän ulkopuolisista lähteistä.

11. Asuuko kylällänne hanketoimintaa osaavia henkilöitä? (Ympyröikää oikea vaihtoehto.)

1. Kyllä 2. Ei 3. En osaa sanoa

12. Löytyykö kylältänne hankehakemuksen tekemiseen tarvittavaa tietoa ja taitoa? (Ympyröikää oikea vaihtoehto.)

1. Kyllä 2. Ei 3. En osaa sanoa

13. Millaisia kehittämishankkeita kylällä on ollut ja millaisia hankkeita suunnitellaan toteutettaviksi? (Merkitkää rastilla oikeat vaihtoehdot)

	On ollut	On meneillään	On suunnitteilla
a. Yrittäjyyden edistäminen	_____	_____	_____
b. Palvelujen parantaminen	_____	_____	_____
c. Paikallisen kulttuurin kehittäminen	_____	_____	_____
d. Rakennetun ympäristön parantaminen	_____	_____	_____
e. Luonnonympäristön säilyttäminen	_____	_____	_____
f. Koulutuksen järjestäminen kylällä	_____	_____	_____
g. Matkailun edistäminen	_____	_____	_____
h. Jokin muu hanke	_____	_____	_____
Mikä? _____			

14. Miten kylällä jo toteutetut kylän kehittämishankkeet on pääosin rahoitettu? (Ympyröikää oikea vaihtoehto. Voitte valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.)

- a. kylän omin varoin ja omalla talkootyöllä
- b. kunnan rahoituksella
- c. LEADER-ohjelman rahoituksella
- d. EU-hankerahoituksella
- e. jokin muu rahoituslähde. Mikä? _____

E) Kylän kehittämistoiminnan esteet ja mahdollisuudet

15. Mikä hankaloittaa kylänne kehittämis- ja hanketoimintaa? (Ympyröikää oikea vaihtoehto. Voitte valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.)

- a. kyläläisten kielteinen suhtautuminen kylän kehittämiseen
- b. taloudellisten resurssien puute
- c. lähtömuutto
- d. osaamisen puute
- e. puuttuva kyläidentiteetti
- f. liian suuri määrä erilaisia ideoita
- g. jokin muu. Mikä? _____

16. Millainen on kunnan rooli kylänne kehittämistoiminnassa? (Ympyröikää oikea vaihtoehto.)

- a. aloitteentekijä
- b. toiminnan rahoittaja
- c. neuvonantaja
- d. kehittämisen este
- e. kunnalla ei mitään roolia kylän kehittämisessä
- f. jokin muu. Mikä? _____

17. Mitkä ovat käsityksenne mukaan kylänne kehittämistoiminnan vahvuustekijät ja mahdollisuudet?

Vahvuudet: _____

Mahdollisuudet: _____

18. Mitkä ovat keskeiset kylänne elinvoimaisuutta ylläpitävät tekijät? (Merkitkää rastilla oikeat vaihtoehdot. Käyttäkää seuraavaa asteikkoa: 1=ei lainkaan merkitystä, 2= hyvin vähän merkitystä, 3=jonkin verran merkitystä, 4= tärkeä, 5= hyvin tärkeä.)

	1	2	3	4	5
a. elinvoimainen maatalous	☐	☐	☐	☐	☐
b. kylässä sijaitseva teollisuus tai muu yritystoiminta	☐	☐	☐	☐	☐
c. kylässä sijaitsevat palvelut (kyläkoulu, kauppa tms.)	☐	☐	☐	☐	☐
d. maaseutumatkailu	☐	☐	☐	☐	☐
e. loma-asuminen ja mökkeilijät	☐	☐	☐	☐	☐
f. kunta- tai maakuntakeskuksen läheisyys	☐	☐	☐	☐	☐
g. työssäkäynti kylän ulkopuolella	☐	☐	☐	☐	☐
h. kylän vahva yhteishenki	☐	☐	☐	☐	☐
i. kylän vahva historia ja kulttuuri	☐	☐	☐	☐	☐
j. kaunis ja houkutteleva kyläympäristö	☐	☐	☐	☐	☐
k. joku muu. Mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐

19. Millaiseksi arvioisitte seuraavien tekijöiden laadun kylässänne? (Merkitkää rastilla oikeat vaihtoehdot. Käyttäkää seuraavaa asteikkoa: 1=tilanne kylässä on erittäin huono, 2= tilanne kylässä on huono, 3=asian suhteen on toivomisen varaa, 4=tilanne kylässä hyvä, 5= tilanne kylässä erittäin hyvä.)

	1	2	3	4	5
a. vapaan tonttimaan markkinointi	☐	☐	☐	☐	☐
b. kauppapalvelut	☐	☐	☐	☐	☐
c. vapaa-ajanviettomahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐
d. linja-autoyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐
e. taksipalvelut	☐	☐	☐	☐	☐
f. vesihuolto	☐	☐	☐	☐	☐
g. viemäröinti	☐	☐	☐	☐	☐
h. jätehuolto	☐	☐	☐	☐	☐
i. yleiset tiet	☐	☐	☐	☐	☐
j. tietoliikenneyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐

Kiitos vaivannäöstänne!

LIITE 3

Kyselyyn vastaamatta jättäneet kylät:

Alajärvi

- Hoisko: Kylässä asui 684 asukasta vuonna 1998. Tämä oli 1,6% vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin. Elinkeinorakenteessa merkittävintä osaa näytteli jalostussektori (54%). Kylän työttömyysprosentti oli hieman keskimääräistä korkeampi (työttömyysaste 17%).
- Levijoki: Kylässä asui 132 asukasta. Vuosina 1996-1998 kylän kärsi muuttotappiosta. Alkutuotanto oli elinkeinorakenteessa keskeisin (61%). Työllisyystilanne oli selvityksen kylien keskiarvon kaltainen (työttömyysaste 15%).

Alavus

- Taipalus: Vuosien 1998-1996 välisenä aikana kylän asukasluku väheni noin 2,7%, ts. kylässä asui vuonna 1998 621 ihmistä. Kylän elinkeinorakenteessa alkutuotannolla oli 1997 keskeinen sija (74%). Työllisyystilanne oli vuonna 1997 hieman parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 12%).

Evijärvi

- Jokela (kylästä ei ollut saatavilla tilastotietoja)
- Kivijärvi (kylästä ei ollut saatavilla tilastotietoja)
- Särkikylä: Kylä on vuosien 1996-1998 välillä kärsinyt hieman muuttotappiota (3,0%). Vuonna 1998 kylässä asui 258 asukasta. Kylän elinkeinorakenteessa alkutuotannon osuus on vähän yli puolet (52%). Työllisyystilanne oli keskimääräistä heikompi vuonna 1997 (työttömyysaste 20%).

Ilmajoki

- Honkakylä (kylästä ei ollut saatavilla tilastotietoja)
- Renko: Kylä on viime vuosina kärsinyt muuttotappiota. Vuonna 1998 kylässä asui 211 ihmistä. Työttömyysaste kylässä oli 13% (huom. tiedot perustuvat taajaman tietoihin).
- Koskenkorva: Kylässä asui vuonna 1998 noin 2483 asukasta. Tämä oli hieman enemmän kuin pari vuotta aikaisemmin. Jalostuksen osuus kylän elinkeinorakenteesta on noin 47%, alkutuotannon 20% ja palvelujen 29%. Työllisyystilanne oli kylässä vuonna 1997 heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 20%).

Isojoki

- Heikkilä: Vuosien 1996-1998 kylän asukasmäärä kasvoi jonkin verran. Vuonna 1998 kylässä asui 166 ihmistä. Alkutuotannon osuus elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 merkittävä (82%). Työllisyystilanne oli samaan aikaan selvityksen kylien keskiarvoa parempi (työttömyysaste 13%).
- Kodesjärvi: Kylän väkiluku pieneni hieman vuosien 1996-1998 välisenä aikana. Väkimäärän vähentyminen oli kuitenkin vähäisempää kuin selvityksen kylissä keskimäärin. Vuonna 1988 kylässä asui 230 ihmistä. Alkutuotannon osuus elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 merkittävä (80%). Työllisyystilanne oli samaan aikaan heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 22%).
- Villamo: Kylä kärsi vuosien 1996-1998 välisenä aikana muuttotappiota. Vuonna 1998 kylässä asui 328 ihmistä. Alkutuotannon osuus elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 merkittävä (81%). Vuonna 1997 työllisyystilanne oli kylässä huomattavasti heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 24%).

Jalasjärvi

- Keski kylä: Kylässä asui noin 350 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 2,8% vähemmän kuin vuonna 1996. Kylän elinkeinorakenteesta alkutuotannolla on merkittävä osuus, ts. 77%. Vuonna 1997 kylän työllisyystilanne oli parempi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 12%).

Jurva

- Niemenkylä: Kylän väkimäärä väheni hieman vuosien 1996-1998 välisenä aikana. Kylän muuttotappio oli kuitenkin pienempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin. Vuonna 1998 kylässä asui 440 ihmistä. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 42%, jalostussektorin 37% ja palvelujen 18%. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan hieman parempi kuin selvityksen kylien keskimääräinen (työttömyysaste 14%).
- Närvijoki: Kylän väkiluku pieneni vuosien 1996-1998 välisenä aikana. Vuonna 1998 kylässä asui 421 ihmistä. Kylän elinkeinorakenteesta jalostussektorin osuus oli vuonna 1997 noin 38%, alkutuotannon 36% ja palvelusektorin 22%. Työllisyystilanne oli samana vuonna huonompi kuin selvityksessä mukana olevissa kylissä keskimäärin (työttömyysaste 22%).

Kauhajoki

- Ikkeljärvi: Kylässä asui 273 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 2,5% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 merkittävä (70%). Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna huomattavasti heikompi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 30%).
- Kainasto: Kylässä asui vuonna 1998 noin 780 ihmistä. Tämä oli 3,0% vähemmän kuin vuonna 1996. Kylän elinkeinorakenteesta alkutuotannon osuus oli vuonna 1997 noin 57%. Työttömyysaste oli samana vuonna hieman selvityksen kylien keskiarvoa korkeampi (työttömyysaste 16%).
- Nummijärvi: Kylä kärsi vuosien 1996-1998 välisenä aikana muuttotappiota. Kylässä asui 304 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 8,9% vähemmän kuin pari vuotta aikaisemmin. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 61%. Työllisyystilanne oli samaan aikaan hieman heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 17%).
- Pöntäne: Kylän väkimäärä väheni hieman vuosien 1996-1998 välillä. Vuonna 1998 kylässä asui 1193 asukasta. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 62%. Työllisyystilanne oli samana vuonna heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 21%).

Kauhava

- Kleemola (kylä sijaitsee Pernaa postinumeroalueella. Tilastotiedot ovat siksi samat kuin Alakylässä)

Kuortane

- Leppälänkylä: Vuonna 1998 kylässä asui 422 ihmistä. Tämä oli 3,9% vähemmän kuin vuonna 1996. Jalostussektorin osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 yli puolet (56%). Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 14%).
- Ylijoki: Kylässä asui 453 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli reilun prosentin enemmän kuin vuonna 1996. Vuonna 1997 alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli noin 43%, jalostussektorin 26% ja palvelusektorin 29%. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan hieman heikompi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 18%).

Kurikka

- Polvenkylä: Vuonna 1998 kylässä asui 210 ihmistä. Tämä oli noin 7,5% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 painottunut (80%). Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan selvityksen kyliä selkeästi heikompi (työttömyysaste 22%).

Lapua

- Ruha: Kylässä asui 677 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli aavistuksen verran enemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotanto muodosti yli puolet kylän elinkeinorakenteesta vuonna 1997. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan hieman heikompi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 17%).

- Tiistenjoki: Kylässä asui 453 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli noin 2,6% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 62%, jalosotussektorin 10% ja palveluiden 23%. Kylän työttömyysaste oli hieman matalampi kuin selvityksen kylien keskimääräinen (työttömyysaste 14%).

Peräseinäjoki

- Haapaluoma: Kylässä asui 119 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 6,3% enemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus (81%) kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 merkittävä. Työllisyystilanne oli kylässä oli samana vuonna huomattavasti parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 4%).
- Viitala: Kylässä asui 246 ihmistä vuonna 1998. Kylän väkimäärä oli vuosien 1996-1998 välillä kasvanut hieman. Elinkeinoarakenteessa palvelujen osuus oli vuonna 1997 hieman painottunut alkutuotantoon ja jalostussektoriin nähden. Työllisyystilanne oli kylässä samaan aikaan hieman parempi kuin selvityksen kylissä keskimäärin (työttömyysaste 13%). (huom. kylän tilastotiedot perustuvat taajaman tietoihin)

Seinäjoki

- Ämmälänkylä (kylästä ei ollut saatavilla tilastotietoja)

Teuva

- Horo: Kylässä asui 355 ihmistä vuonna 1998. Vaikka kylän väkimäärä vähenikin vuosien 1996-1998 välisenä aikana, oli tämä vähennys kuitenkin pienempi kuin keskimäärin selvityksen kylissä. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinotoiminnasta vuonna 1997 oli 47%, palvelusektorin 33% ja jalostussektorin 15%. Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna selkeästi parempi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 10%).
- Kauppila (kylästä ei ollut saatavilla tilastotietoja)
- Perälä: Kylässä asui 832 ihmistä vuonna 1998. Parin edellisen vuoden aikana kylän väkimäärä väheni 4,6%. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 hieman yli puolet. Kylän työttömyysaste (18%) oli samaan aikaan korkeampi kuin selvityksen kylien keskimäärin.

Tövsä

- Suutala: Kylässä asui 472 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 3,3% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta vuonna 1997 oli hieman yli puolet. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan parempi selvityksen kylien keskiarvoon verrattuna (työttömyysaste 10%).
- Tohni (kylästä ei ollut saatavilla tilastotietoja)
- Tuuri: Kylässä asui 892 ihmistä vuonna 1998. Parin edellisen vuoden aikana kylän väkimäärä nousi 2,2%. Palvelusektorin osuus (85%) kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 merkittävä. Kylän työllisyystilanne oli samana vuonna hieman parempi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 14%).

Vimpeli

- Lakaniemi: Kylässä asui 104 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 8,0% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 60%. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan hieman heikompi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 16%).

Ähtäri

- Myllymäki: Kylässä asui 698 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 6,3% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotanto muodosti kylän elinkeinorakenteesta yli puolet (55%) vuonna 1997. Samana vuonna kylän työllisyystilanne oli selvityksen kylien keskimääräistä selvästi huonompi (työttömyysaste 20%).
- Peränne: Kylässä asui 237 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli ainoastaan 0,4% vähemmän kuin vuonna 1996. Kylän muuttotappio vuosien 1996-1998 välillä oli siten pienempi kuin selvityksen kylien keskimääräinen. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997

merkittävä (86%). Samaan aikaan kylän työllisyystilanne oli hieman heikompi kuin selvityksen kylien keskimäärin (työttömyysaste 17%).

- Ähtärinranta: Kylässä asui 254 ihmistä vuonna 1998. Tämä oli 4,2% vähemmän kuin vuonna 1996. Alkutuotannon osuus kylän elinkeinorakenteesta oli vuonna 1997 noin 69%. Kylän työllisyystilanne oli samaan aikaan selvityksen kylien keskimääräistä tilannetta heikompi (työttömyysaste 19%).

Kylä	Väkiluku 1996 1998	Väkiluvun muutos (%) 1996 1998	0-17 vuotiaat 1996 1998	Aktiivi-ikäiset (18-64 v.) 1996 1998	Yli 65 vuotiaat 1996 1998	Työpaikat Lkm 1995 1997	Alkutuotanto 1995 1997	Jalostus 1995 1997	Palvelut 1995 1997	Työpaikka- omavaraisu us 1997	Työttömyys prosentti 1995 1997
Kojola, Alahärmä											
Voltti, Alahärmä	1474 1434	-2,7%	366 (25%) 351 (24%)	829 (56%) 811 (57%)	279 (19%) 272 (19%)	347 354	58% 59%	11% 11%	28% 28%	62%	12% 9%
Ekola, Alahärmä	155 148	-4,5%	50 (32%) 46 (31%)	82 (53%) 78 (53%)	23 (15%) 24 (16%)	50 49	60% 81%	18% 4%	18% 12%	79%	5% 4%
Hakola, Alahärmä	143 143	0%	39 (27%) 41 (29%)	88 (62%) 88 (62%)	16 (11%) 14 (10%)	249 10	0% 0%	0% 10%	100% 80%	17%	15% 11%
Luoma-aho, Alajärvi	319 319	0%	84 (26%) 74 (23%)	179 (56%) 184 (58%)	56 (18%) 61 (19%)	172 101	5% 9%	88% 82%	4% 7%	94%	17% 17%
Paalijärvi, Alajärvi	552 538	-2,5%	172 (31%) 171 (32%)	276 (50%) 269 (50%)	104 (19%) 98 (18%)	121 108	68% 73%	5% 5%	25% 21%	59%	35% 12%
Kurejoki, Alajärvi	922 900	-2,4%	258 (28%) 249 (28%)	488 (53%) 476 (53%)	176 (19%) 175 (19%)	254 214	27% 29%	23% 29%	48% 39%	76%	23% 21%
Hoisko, Alajärvi	695 684	-1,6%	194 (28%) 174 (25%)	400 (58%) 410 (60%)	101 (15%) 100 (15%)	183 235	18% 14%	50% 54%	27% 28%	99%	23% 17%
Levijoki, Alajärvi	137 132	-3,6%	37 (27%) 33 (25%)	69 (50%) 62 (47%)	31 (23%) 37 (28%)	26 26	76% 61%	7% 7%	5% 26%	70%	19% 15%
Uusikylä, Alajärvi											
Menkijärvi, Alajärvi	352 326	-7,4%	103 (29%) 99 (30%)	178 (51%) 158 (48%)	71 (20%) 69 (21%)	85 82	40% 34%	34% 35%	25% 29%	78%	20% 13%
Sapsalampi, Alavus	255 258	1,2%	48 (19%) 54 (21%)	157 (62%) 156 (60%)	50 (20%) 48 (19%)	54 47	77% 74%	3% 6%	16% 19%	54%	21% 13%
Seinäjärvi, Alavus	169 172	1,8%	43 (25%) 45 (26%)	102 (60%) 97 (56%)	24 (14%) 30 (17%)	52 44	46% 50%	25% 22%	28% 27%	72%	17% 14%
Sulkavankylä, Alavus	278 275	-1,1%	82 (29%) 90 (33%)	152 (55%) 143 (52%)	44 (16%) 42 (15%)	60 54	80% 85%	3% 0%	15% 14%	59%	18% 14%
Sydänmaa, Alavus	373 358	-4,0%	79 (21%) 76 (21%)	206 (55%) 195 (54%)	88 (24%) 87 (24%)	57 48	66% 68%	10% 8%	22% 18%	42%	19% 21%
Pollari, Alavus	182 172	-5,5%	39 (21%) 40 (23%)	103 (57%) 101 (59%)	40 (22%) 31 (18%)	17 21	76% 66%	0% 4%	17% 19%	34%	25% 11%
Taipalus, Alavus	638 621	-2,7%	168 (26%) 162 (26%)	374 (59%) 360 (58%)	96 (15%) 99 (16%)	131 127	74% 74%	3% 3%	21% 22%	54%	18% 12%
Asemanseutu, Alavus	1769 1722	-2,7%	434 (25%) 406 (24%)	1079 (61%) 1059 (61%)	256 (14%) 257 (15%)	702 807	5% 4%	75% 78%	18% 15%	124%	25% 19%
Ina, Evijärvi											
Kivijärvi, Evijärvi											
Jokela, Evijärvi											
Särkilä, Evijärvi	266 258	-3,0%	57 (21%) 61 (24%)	161 (61%) 151 (59%)	48 (18%) 46 (18%)	40 42	52% 52%	27% 21%	20% 26%	48%	25% 20%
Haapajärvi, Evijärvi	173 151	-12,7%	37 (21%) 33 (22%)	115 (66%) 92 (61%)	21 (12%) 26 (17%)	41 39	90% 100%	2% 0%	7% 0%	79%	20% 13%

Lahdenkylä, Evijärvi	410 393	-4,1%	114 (28%) 109 (28%)	231 (56%) 223 (57%)	65 (16%) 61 (16%)	96 81	54% 56%	18% 18%	26% 23%	56%	16% 17%
Ahonkylä, Ilmajoki (taajama)	734 756	3,0%	218 (30%) 215 (28%)	470 (64%) 492 (65%)	46 (6%) 49 (6%)	80 89	5% 6%	15% 16%	80% 75%	26%	19% 12%
Tuomikylä, Ilmajoki (taajama)	253 249	-1,6%	68 (27%) 70 (28%)	146 (58%) 141 (57%)	39 (15%) 38 (15%)	21 23	57% 60%	9% 0%	28% 30%	23%	19% 13%
Rengonkylä, Ilmajoki (taajama)	219 211	-3,7%	77 (35%) 72 (34%)	130 (59%) 124 (59%)	12 (5%) 15 (7%)	24 20	12% 20%	33% 35%	54% 40%	23%	18% 13%
Honkakylä, Ilmajoki											
Pojanluoma, Ilmajoki	714 696	-2,5%	191 (27%) 182 (26%)	412 (58%) 406 (58%)	111 (16%) 108 (16%)	135 127	38% 42%	17% 13%	42% 40%	35%	18% 14%
Huissi, Ilmajoki	536 517	-3,5%	148 (28%) 134 (26%)	298 (56%) 295 (57%)	90 (17%) 88 (17%)	105 108	69% 59%	18% 22%	12% 16%	59%	19% 16%
Koskenkorva, Ilmajoki	2476 2483	0,3%	647 (26%) 651 (26%)	1449 (59%) 1443 (58%)	380 (15%) 389 (16%)	607 582	20% 20%	49% 47%	28% 29%	67%	27% 20%
Nopankylä, Ilmajoki	378 375	-0,8%	80 (21%) 70 (19%)	217 (57%) 231 (62%)	81 (21%) 74 (20%)	64 67	67% 65%	9% 11%	21% 19%	50%	24% 21%
Munakka, Ilmajoki (taajama)	285 270	-5,3%	74 (26%) 66 (24%)	160 (56%) 154 (57%)	51 (18%) 50 (19%)	23 25	43% 28%	30% 40%	26% 28%	22%	23% 17%
Kärjenkoski, Isojoki	254 241	-5,1%	56 (22%) 54 (22%)	128 (50%) 121 (50%)	70 (28%) 66 (27%)	56 56	76% 80%	5% 7%	17% 12%	66%	14% 13%
Vanhakylä, Isojoki	365 362	-0,8%	59 (16%) 58 (16%)	185 (51%) 185 (51%)	121 (33%) 119 (33%)	96 94	42% 45%	20% 18%	35% 34%	88%	17% 15%
Heikkilä, Isojoki	162 166	2,5%	32 (20%) 40 (24%)	93 (57%) 87 (52%)	37 (23%) 39 (23%)	41 40	82% 82%	0% 2%	17% 15%	68%	16% 13%
Kodesjärvi, Isojoki	232 230	-0,9%	33 (14%) 36 (16%)	128 (55%) 130 (57%)	71 (31%) 64 (28%)	47 42	76% 80%	10% 9%	12% 7%	60%	27% 22%
Villamo, Isojoki	342 328	-4,1%	71 (21%) 60 (18%)	189 (55%) 185 (56%)	82 (24%) 83 (25%)	81 75	70% 81%	12% 5%	17% 12%	75%	20% 24%
Luopajärvi, Jalasjärvi	654 653	-0,2%	142 (22%) 160 (25%)	385 (59%) 370 (57%)	127 (19%) 123 (19%)	136 138	62% 64%	22% 23%	13% 12%	55%	14% 11%
Jokipii, Jalasjärvi	712 702	-1,4%	182 (26%) 189 (27%)	432 (61%) 416 (59%)	98 (14%) 97 (14%)	278 284	16% 14%	70% 72%	12% 11%	98%	19% 13%
Koskue, Jalasjärvi	870 817	-6,1%	206 (24%) 190 (23%)	518 (60%) 485 (59%)	146 (17%) 142 (17%)	191 181	72% 74%	5% 7%	22% 16%	66%	23% 20%
Ilvesjoki, Jalasjärvi	541 514	-5,0%	137 (25%) 139 (27%)	303 (56%) 281 (55%)	101 (19%) 94 (18%)	129 128	69% 62%	14% 22%	13% 14%	70%	16% 14%
Keskikylä, Jalasjärvi	359 349	-2,8%	68 (19%) 71 (20%)	221 (62%) 211 (60%)	70 (19%) 67 (19%)	99 86	76% 77%	3% 2%	17% 18%	60%	15% 12%
Alavalli, Jalasjärvi	336 328	-2,3%	73 (22%) 66 (20%)	186 (55%) 192 (59%)	77 (23%) 70 (21%)	65 63	70% 77%	10% 4%	18% 17%	58%	20% 17%
Hirvijärvi, Jalasjärvi	409 384	-6,1%	94 (23%) 88 (23%)	233 (57%) 217 (57%)	82 (20%) 79 (21%)	128 150	54% 43%	32% 42%	11% 13%	100%	16% 15%
Ylivalli, Jalasjärvi	402 371	-7,7%	77 (19%) 70 (19%)	237 (59%) 216 (58%)	88 (22%) 85 (23%)	87 74	68% 71%	10% 6%	20% 18%	57%	22% 20%
Sarvijoki, Jurva	455 462	1,5%	107 (24%) 113 (24%)	268 (59%) 258 (56%)	80 (18%) 91 (20%)	61 52	62% 57%	9% 13%	27% 28%	30%	15% 10%
Niemenkylä, Jurva	446 440	-1,3%	89 (20%) 89 (20%)	273 (61%) 262 (60%)	84 (19%) 89 (20%)	87 80	33% 42%	47% 37%	19% 18%	46%	20% 14%

Närviöjoki, Jurva	449 421	-6,2%	76 (17%) 75 (18%)	268 (60%) 245 (58%)	105 (23%) 101 (24%)	114 93	34% 36%	39% 38%	26% 22%	62%	26% 22%
Järvenpää, Jurva	558 539	-3,4%	132 (24%) 126 (23%)	333 (60%) 315 (58%)	93 (17%) 98 (18%)	108 95	67% 68%	11% 11%	21% 18%	45%	9%
Myrkkö, Karijoki	453 428	-5,5%	84 (19%) 76 (18%)	268 (59%) 252 (59%)	101 (22%) 100 (23%)	81 84	56% 55%	16% 22%	24% 19%	52%	16% 20%
Kainasto, Kauhajoki	802 778	-3,0%	206 (26%) 203 (26%)	442 (55%) 437 (56%)	154 (19%) 138 (18%)	182 163	53% 57%	29% 26%	17% 14%	59%	24% 16%
Päntäne, Kauhajoki	1217 1193	-2,0%	254 (21%) 253 (21%)	680 (56%) 661 (55%)	283 (23%) 279 (23%)	202 227	64% 62%	13% 14%	20% 22%	59%	27% 21%
Hyypää, Kauhajoki	237 373	57%	38 (16%) 77 (21%)	148 (62%) 211 (57%)	51 (22%) 85 (23%)	78 72	56% 54%	21% 20%	21% 23%	56%	32% 22%
Ikkäläjärvi, Kauhajoki	280 273	-2,5%	57 (20%) 53 (19%)	177 (63%) 177 (65%)	46 (16%) 43 (16%)	58 61	70% 70%	5% 9%	24% 19%	68%	35% 30%
Nummijärvi, Kauhajoki	331 304	-8,1%	75 (23%) 62 (20%)	198 (60%) 186 (61%)	58 (18%) 56 (18%)	86 81	68% 61%	15% 13%	16% 23%	70%	21% 17%
Kauhajärvi, Kauhajoki	255 236	-7,5%	50 (20%) 36 (15%)	139 (55%) 138 (58%)	66 (26%) 62 (26%)	52 50	82% 80%	0% 0%	17% 18%	59%	29% 19%
Alakylä, Kauhava	634 611	-3,6%	175 (28%) 166 (27%)	323 (51%) 313 (51%)	136 (21%) 132 (22%)	107 108	49% 59%	27% 20%	19% 20%	48%	12% 9%
Mäenpää, Kauhava											
Ylikylä, Kauhava	868 823	-5,2%	164 (19%) 147 (18%)	522 (60%) 483 (59%)	182 (21%) 193 (23%)	182 168	73% 76%	6% 4%	19% 17%	55%	15% 11%
Orava, Kauhava	289 274	-5,2%	72 (25%) 71 (26%)	166 (57%) 155 (57%)	51 (18%) 48 (18%)	48 46	79% 82%	6% 2%	8% 8%	44%	16% 10%
Kleemola, Kauhava											
Purmojärvi, Korttesjärvi	593 564	-4,9%	155 (26%) 142 (25%)	323 (54%) 301 (53%)	115 (19%) 121 (21%)	112 99	73% 70%	8% 3%	18% 25%	53%	14% 12%
Ylikylä, Korttesjärvi	426 421	-1,2%	107 (25%) 109 (26%)	226 (53%) 216 (51%)	93 (22%) 96 (23%)	111 113	82% 76%	5% 10%	10% 11%	73%	9% 7%
Salmi, Kuortane	210 198	-5,7%	46 (22%) 46 (23%)	108 (51%) 95 (48%)	56 (27%) 57 (29%)	41 43	82% 76%	4% 9%	9% 13%	70%	8% 10%
Ruona, Kuortane	552 532	-3,6%	124 (22%) 126 (24%)	296 (54%) 286 (54%)	132 (24%) 120 (23%)	83 86	57% 54%	18% 23%	22% 19%	49%	22% 14%
Mäyry, Kuortane	883 882	-0,1%	207 (23%) 207 (23%)	494 (56%) 486 (55%)	182 (21%) 189 (21%)	160 161	68% 61%	7% 8%	20% 29%	48%	16% 12%
Länsiranta, Kuortane											
Leppälänkylä, Kuortane	439 422	-3,9%	93 (21%) 93 (22%)	270 (62%) 253 (60%)	76 (17%) 76 (18%)	196 176	30% 28%	59% 56%	9% 13%	105%	14% 14%
Ylijoki, Kuortane	448 453	1,1%	134 (30%) 125 (28%)	246 (55%) 255 (56%)	68 (15%) 73 (16%)	90 91	44% 43%	36% 26%	18% 29%	61%	16% 18%
Luopa, Kurikka	868 832	-4,1%	199 (23%) 195 (23%)	493 (57%) 461 (55%)	176 (20%) 176 (21%)	211 234	42% 41%	15% 13%	41% 44%	69%	16% 9%
Mieto, Kurikka	1301 1284	-1,3%	354 (27%) 359 (28%)	744 (57%) 712 (56%)	203 (16%) 204 (16%)	217 230	41% 36%	34% 40%	23% 21%	50%	19% 16%
Polvenkylä, Kurikka	227 210	-7,5%	67 (30%) 56 (27%)	135 (59%) 125 (60%)	25 (11%) 29 (14%)	42 41	83% 80%	4% 2%	11% 14%	54%	21% 22%

Vuorenmaa, Soini	112 115	2,7%	21 (19%) 25 (22%)	65 (58%) 59 (51%)	26 (23%) 31 (27%)	13 11	92% 100%	7% 0%	0% 0%	37% 31%	42% 31%
Norinkylä, Teuva	471 447	-5,1%	97 (21%) 90 (20%)	259 (55%) 245 (55%)	115 (24%) 112 (25%)	111 110	49% 48%	30% 31%	18% 18%	67% 18%	22% 12%
Kauppila, Teuva											
Luovankylä, Teuva											
Äystö, Teuva	596 547	-8,2%	152 (26%) 140 (26%)	312 (52%) 283 (52%)	132 (22%) 124 (23%)	134 125	68% 67%	17% 16%	11% 15%	66% 15%	16% 13%
Riippi, Teuva	541 510	-5,7%	126 (23%) 111 (22%)	320 (59%) 304 (60%)	95 (18%) 95 (19%)	104 105	40% 31%	36% 47%	23% 18%	56% 18%	23% 16%
Horo, Teuva	362 355	-1,9%	65 (18%) 65 (18%)	206 (57%) 198 (56%)	91 (25%) 92 (26%)	52 53	44% 47%	15% 15%	38% 33%	41% 10%	24% 10%
Perälä, Teuva	872 832	-4,6%	201 (23%) 195 (23%)	490 (56%) 459 (55%)	181 (21%) 178 (21%)	110 96	60% 56%	16% 20%	20% 21%	34% 21%	22% 18%
Tuuri, Töysä	873 892	2,2%	228 (26%) 227 (25%)	502 (58%) 525 (59%)	143 (16%) 140 (16%)	430 457	11% 10%	3% 2%	84% 85%	131% 14%	21% 14%
Tohni, Töysä											
Suutala, Töysä	488 472	-3,3%	95 (19%) 101 (21%)	279 (57%) 261 (55%)	114 (23%) 110 (23%)	100 105	60% 57%	11% 11%	27% 29%	63% 10%	25% 10%
Hakojärvi, Töysä	392 391	-0,3%	122 (31%) 127 (32%)	210 (54%) 202 (52%)	60 (15%) 62 (16%)	60 57	50% 52%	15% 14%	30% 28%	45% 15%	21% 15%
Sääksjärvi, Vimpeli	395 379	-4,1%	100 (25%) 95 (25%)	199 (50%) 189 (50%)	96 (24%) 95 (25%)	54 52	66% 59%	14% 15%	16% 25%	49% 23%	28% 23%
Rantakylä, Vimpeli	197 187	-5,1%	43 (22%) 42 (22%)	97 (49%) 93 (50%)	57 (29%) 52 (28%)	26 20	61% 50%	19% 20%	19% 30%	35% 17%	24% 17%
Lakaniemi, Vimpeli	113 104	-8,0%	23 (20%) 19 (18%)	70 (62%) 64 (62%)	20 (18%) 21 (20%)	26 15	61% 60%	19% 20%	19% 20%	75% 10%	10% 16%
Kangas, Ylihärmä	168 160	-4,8%	44 (26%) 42 (26%)	80 (48%) 76 (47%)	44 (26%) 42 (26%)	152 48	7% 14%	86% 62%	5% 22%	91% 10%	11% 10%
Untamala, Ylistaro	294 287	-2,4%	76 (26%) 71 (25%)	151 (51%) 152 (53%)	67 (23%) 64 (22%)	84 65	57% 63%	28% 23%	13% 13%	59% 7%	10% 7%
Hanhikoski, Ylistaro	232 220	-5,2%	51 (22%) 50 (23%)	139 (60%) 133 (60%)	42 (18%) 37 (17%)	68 61	47% 45%	38% 42%	13% 9%	78% 10%	15% 10%
Asemaseutu, Ylistaro	898 872	-2,9%	221 (25%) 205 (24%)	547 (61%) 543 (62%)	130 (14%) 124 (14%)	169 183	44% 40%	41% 44%	13% 13%	84% 15%	23% 15%
Kitinoja, Ylistaro	433 430	-0,7%	126 (29%) 126 (29%)	236 (55%) 236 (55%)	71 (16%) 68 (16%)	55 56	49% 44%	18% 10%	29% 42%	34% 11%	14% 11%
Kainasto, Ylistaro											
Isokylä, Ylistaro	445 434	-2,5%	100 (22%) 92 (21%)	265 (60%) 269 (62%)	80 (18%) 73 (17%)	88 79	65% 77%	18% 8%	15% 13%	44% 13%	18% 16%
Kylänpää, Ylistaro	869 827	-4,8%	191 (22%) 177 (21%)	494 (57%) 474 (57%)	184 (21%) 176 (21%)	176 188	61% 55%	23% 29%	14% 14%	64% 14%	15% 16%
Halkosaari, Ylistaro (taajama)	350 369	5,4%	132 (38%) 140 (38%)	198 (57%) 207 (56%)	20 (6%) 22 (6%)	22 23	40% 39%	4% 8%	45% 39%	15% 12%	23% 12%
Myllymäki, Ähtäri	745 698	-6,3%	174 (23%) 152 (22%)	438 (59%) 426 (61%)	133 (18%) 120 (17%)	108 140	36% 55%	16% 8%	43% 34%	55% 20%	26% 20%

Peränne, Ähtäri	238	-0,4%	52 (22%)	137 (58%)	49 (21%)	43	83%	0%	16%	46%	17%
	237		51 (22%)	130 (55%)	56 (24%)	36	86%	0%	11%		17%
Alastaipale, Ähtäri	226	-9,3%	43 (19%)	128 (57%)	55 (24%)	35	74%	0%	25%	47%	26%
	205		36 (18%)	119 (58%)	50 (24%)	33	72%	0%	27%		21%
Inhan asema, Ähtäri	431	-0,2%	96 (22%)	258 (60%)	77 (18%)	123	13%	2%	83%	22%	24%
	430		92 (21%)	264 (61%)	74 (17%)	35	42%	5%	45%		16%
Ähtärinranta, Ähtäri	265	-4,2%	52 (20%)	147 (55%)	66 (25%)	44	77%	6%	15%	56%	25%
	254		57 (22%)	135 (53%)	62 (24%)	42	69%	14%	14%		19%
Inhankoski, Ähtäri	331	-4,8%	77 (23%)	202 (61%)	52 (16%)	27	40%	25%	29%	22%	36%
	315		67 (21%)	198 (63%)	50 (16%)	23	43%	17%	34%		25%